

**Varastorakennuksesta matkailukohteeksi -
Tapettitehdas Pihlgren ja Ritola oy:n museorakennuksen toimitilojen uudistussuunnitelma**

Lahden ammattikorkeakoulu
Muotoilu- ja taideinstituutti
Muotoilun koulutusohjelma
Sisustusarkkitehtuuri
Opinnäytetyö AMK
Syksy 2015
Maina Laakso

Varastorakennuksesta matkailukohteeksi –
Tapettitehdas Pihlgren ja Ritola Oy:n museorakennuksen toimitilojen
uudistussuunnitelma

Lahden ammattikorkeakoulu
Muotoiluinstituutti
Opinnäytetyö
Sisustusarkkitehtuuri
Maina Laakso
Syksy 2015
sivumäärä: 105

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyöni aiheena on tapettitehdas Pihlgren ja Ritola Oy:n vuonna 1946 rakennetun varastorakennuksen käyttötarkoituksen muutoksen suunnittelu. Opinnäytetyö käsittää konseptuaalisen tilaohjelman uudistuksen rakennuksen tehokkaammalle ja paremmalle käytölle.

Työ lähti liikkeelle kun Akaan kaupunki suunnitteli tehdasaluetta ympäröivälle kaupunginosalle kaavamutosta. Samaan aikaan Pihlgren ja Ritola Oy:ssä pohdittiin entisen varastorakennuksen, nykyisen museon ja tehtaanmyymälän käsittävän rakennuksen kuntoa ja tulevaisuutta. Keskustelin tapettitehtaan johdon kanssa rakennuksen mahdollisesta kunnostuksesta ja sinne sijoitettavista toiminnoista ja saimme yhdessä luotua työlle selkeän rajauksen. Tavoitteenani on suunnitella houkutteleva ja toimiva kauppa- ja pysähdyspaikka sekä paikallisille että kauempaakin matkaaville vierailijoille. Suunnitelmassa pyrin huomioimaan rakennuksen alkuperäisen käyttötarkoituksen ja tehdasmiljöön. Työssäni keskityn museorakennuksen loogisen tilaohjelman suunnitteluun ja yksityiskohtaisemmin käsittelen museonäyttelyn, kahvilan, myyntikojujen sekä tapettimyymälän tilat.

Esittelen työni luonnosten, pohjapiirustusten, projektioiden ja 3D-mallinnusten avulla. Materiaalit ja kalustevalinnat esittelen vain viitteellisinä.

AVAINSANAT: Tapettitehdas, Pihlgren ja Ritola Oy, käyttötarkoituksen muutos, museonäyttely, tilasuunnittelu

From warehouse to tourist attraction –
Renovation plan for the museum building of Pihlgren and Ritola Ltd wallpaper factory

Lahti University of Applied Sciences
Institute of Design and Fine arts
Graduation project
Interior Architecture
Maina Laakso
Autumn 2015
Pages: 105

ABSTRACT

The objective of my graduation project is to plan a renovation of the old warehouse belonging to wallpaper factory Pihlgren and Ritola Ltd. The warehouse is built in 1946. Today it serves also as wallpaper museum.

The graduation project consists the conceptual renewal and a plan for more efficient and better use of the building. The project was initiated when the city of Akaa was outlining an alteration of local detailed plan for the area of the factory. After the discussion with the factory management we agreed on the scope of the work and the functions required to the museum.

My aim is to design an attractive and well-functioning shop and stop site for local people and tourists. The plan will take into account the original function of the building and the ambience of the surrounding factory.

In this project I focus on a practical spatial plan of the building. The café, shops and the wallpaper outlet and the museum exhibition have more detailed plan. I present my work through sketches, lay-outs, projections and 3d models. Materials and selections of furniture are for reference only.

KEYWORDS: Wall paper factory, Pihlgren and Ritola Ltd, renovation plan, museum exhibition, spatial plan

Sisällys

1. Johdanto	7
2. Tapettitehdas Pihlgren ja Ritola Oy	9
2.1 Yritysesittely.....	10
2.2 Tehtaan vaiheita.....	10
2.3 Brändi	12
2.4 Tuotevalikoimasta	12
2.5 Painomenetelmä ja tapetinpainannan työvaiheet	12
2.6 Yrityksen nykytila ja alustava toimeksianto	14
3. Kohde	15
3.1 Akaa toimintaympäristönä.....	16
3.2 Pihlgren ja Ritolan tehdasalue.....	17
3.3 Museorakennus.....	18
3.4 Käyttötarkoituksen muutos ja uudet käyttäjät.....	27
3.5 Haasteet ja mahdollisuudet	27
4. Uusi toimintamalli	29
4.1 Museo.....	30
4.2 Tehtaanmyymälä.....	30
4.3 Kahvila	30
4.4 Matkailuinfopiste	30
4.5 Toimistotilat	30
4.6 Muiden yrittäjien shop-in-shop –myyntikojut.....	31
4.7 Referenssit	31
5. Tavoitteet	35
5.1 Kaupalliset tavoitteet	36
5.2 Toiminnalliset tavoitteet	36
5.3 Tyyllilliset tavoitteet.....	38
5.4 Rajaus.....	38
6. Suunnitteluprosessi	41
6.1 Tilaohjelma	42
6.2 Pohjavaihtoehdot.....	48
6.3 Kalusteet.....	59
6.4 Materiaalit, pinnat	63
6.5 Valaistus	66
7. Tilasuunnitelma	69
7.1 Museonäyttely	78
7.2 Kahvila	82
7.3 Shop-in-shop -myymälät	87
7.4 Tapettimyymälä	90
8. Arviointi	95
8.1 Tilasuunnitelma.....	96
8.2 Prosessi kokonaisuutena	96
8.3 Jatkokehitys	96
Lähteet	99
Liitteet	103

1. JOHDANTO

Pihlgren ja Ritola Oy:n tapettitehdas on ollut läsnä elämässäni aina sillä tehdas on ollut isäni ja hänen sisarustensa omistuksessa jo 1970-luvulta lähtien. Tehtaan alue on ollut minulle takapiha, jolla olen saanut leikkiä sekä touhuta ja tehtaan rakennukset ovat tarjonneet jännittäviä seikkailuja. Näin läheinen yhteys opinnäytetyön aiheeseen oli sekä kirous että siunaus.

Syksyllä 2014 kun työskentelin kyseisellä tehtaalla, kuulin että Akaan kaupunki ryhtyy kaavoittamaan Haittilanmäen aluetta, johon tapettitehdas kaikkine rakennuksineen ja piha-alueineen kuuluu. Samaan aikaan tehtaalla kartoitettiin saneerattavia tiloja ja 11myös museorakennuksen kuntoa tutkiskeltiin. Rakennusten todettiin kaipaavan kunnostusta. Pohdin samalla itselleni tärkeän alueen merkitystä Akaan kaupungille ja miten sitä voisi kehittää. Näistä ajatuksista syntyi idea ryhtyä suunnittelemaan museorakennukselle uutta ja tehokkaampaa käyttötarkoitusta. Upealla paikalla järven rannalla, viihtyisien ulkoilumahdollisuuksien varrella sijaitsevan kauniin rakennuksen hyödyntäminen alkoi kiinnostamaan niin paljon, että uskaltauduin ottamaan haasteen projektin suunnittelusta. Järven rannalle on viime vuosikymmenenä rakennettu paljon asuntoja ja uusia saattaa olla kaavoituksen johdosta nousemassa. Alue tulee siis vilkastumaan ja muuttumaan. Taidenäyttely Näkymän johdosta järven alue kerää aina loppukesäisiä taidenäyttelyitä Akaasta ja muista kunnista ihastelemaan ympäristötaidetta. Tehdas on joka vuosi ollut tavalla tai toisella mukana järjestelyissä tai tarjonnut taitelijoille tilaa teostensa esittelyyn.

Kerroin ideani museorakennuksen käyttötarkoituksen uudelleensuunnittelusta Pihlgren ja Ritola Oy:n johdolle ja he innostuivat aiheesta. Kehittelimme yhdessä ajatuksia siitä, mitä palveluita voisi museonäyttelyn ja tehtaanmyymälän ohella rakennuksessa olla mutta sen enempää ei johto tässä kohtaa työtäni rajannut. Työni onkin tähän asti ollut fiktiivinen eikä varsinaista toimeksiantajaa työlläni ole ollut.

Tavoitteenani on suunnitella uusi käyttötarkoitus ideaalisella paikalla sijaitsevalle museorakennukselle. Rakennuksen elävöittäminen vaikuttaisi positiivisesti myös koko järven alueeseen. Lähtökohtana on tuoda tilaan uudet toiminnot siellä jo toimivien museonäyttelyn ja tehtaanmyymälän rinnalle.

Projektia varten olen ollut yhteydessä kaupunkiin saadakseni kaavoitussuunnitelman ja siihen liittyviä lisätietoja. Muun työssäni tarvitseman materiaalin olen löytänyt tehtaan omista arkistoista, haastatteleamalla omistajia sekä itse havainnoimalla opinnäytetyöni

kohteena olevassa rakennuksessa. Työni ja sukulaissuhteitteni ansiosta olen päässyt projektin aikana vierailemaan kohteessa niin useasti kuin vain on ollut tarvetta.

TEHDASMILJÖÖ JA NAHKIALANJÄRVEN MAISEMAA KUVA: AKAAN KAUPUNKI

2. TAPETTITEHDAS PIHLGREN JA RITOLA OY

2.1 Yritysesittely

Tapettitehdas Pihlgren ja Ritola Oy on yksi Suomen vanhimmista toimivista tapettitehtaista. Tapettitehdas on erikoistunut design-, antiikki- sekä entisöintimalleihin. Tapetit painetaan 180 vuotta vanhalla rotaatiopainomenetelmällä, joka saa aikaan paperitapettien uniikin silkkimäisen pinnan. Tehtaan tunnetuin malli on Birger Kaipiaisen vuonna 1957 suunnittelema Kiurujen yö, jota painetaan aktiivisesti tänäkin päivänä.

Tapettitehdas on perustettu vuonna 1930 Toijalaan, nykyiseen Akaan kaupunkiin. Tehdas sijaitsee Nahkialanjärven rannalla, jossa tehtaan tilat ovat olleet vuodesta 1933 asti. Järven rannalla sijaitsee iso punatiilinen tehdasrakennus, konttorirakennus, jossa on toimistotilat sekä kolme varastorakennusta, joista yhteen on sijoitettu tapettimuseo ja tehtaanmyymälä.

KUVA VALMIISTA TEHDASRAKENNUKSESTA PAIKALLISLEHDESSÄ VUONNA 1937

KUVA: TAPETTITALO.FI

2.2 Tehtaan vaiheita

Tapettitehdas Pihlgren ja Ritola Oy on perustettu vuonna 1930. Tehtaan perustivat ystävykset Fritjof Pihola (ent. Pihlgren) ja Matti Ritola Toijalaan kaupungin hyvien yhteyksien sekä kaupungissa jo olemassa olleiden tapettitehtaiden vuoksi. Alkuun tehtaalle ostettiin yksi neliväripainokone Ruotsista, jolla painettiin myytävät rullat ensimmäisten seitsemän vuoden ajan. Koneella painettiin tapettia ensimmäiset vuodet kahdessa vuorossa yhteensä 900 000 rullaa vuodessa ja viimeisten vuosien ajan kone painoi tapettia sekä päivin että öin. Ensimmäisen vuoden mallikirja käsitti 50 erilaista tapettimallia ja seuraavien kahden vuoden mallikirjat jo 150 mallia. Aluksi tehtaalla tapettia painoi F. Piholan ja M. Ritolan lisäksi vain yksi työntekijä.

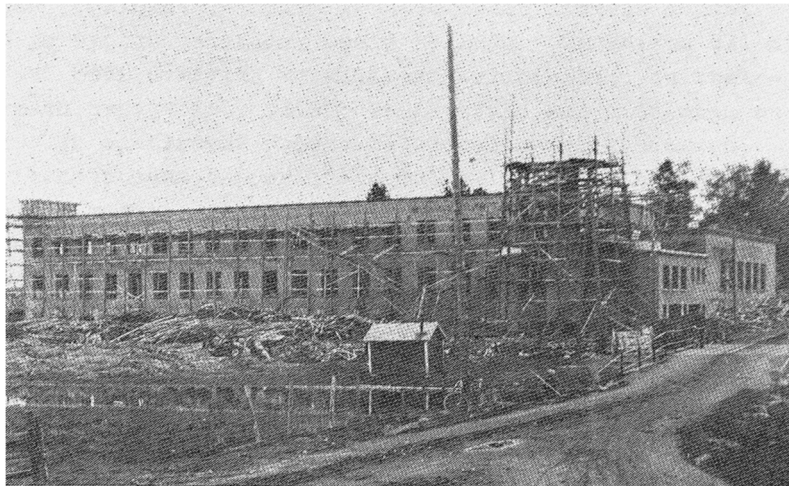
Vuonna 1933 tehtailijat Pihola ja Ritola ostivat Nahkialanjärven rannalta tontin, jolle ryhdyttiin suunnittelemaan uutta isompaa tehdasrakennusta. Tätä ennen painokoneet olivat olleet F. Piholan isän yrityksen tiloissa Toijalan keskustassa. Heti kun uusi tehdasrakennus oli valmis kesällä 1937, tehtaalle kasattiin kaksi uutta painokonetta, kuusi- ja kahdeksanvärikoneet ja vanha nelivärikone siirrettiin vanhalta tehtaalta. Näillä kolmella koneella painettiin tämän jälkeen jo yhteensä 1100 tapettia käsittävää mallistoa ja tehdas työllisti näihin aikoihin n. 30 henkeä.

Uuden tehdasrakennuksen viereen remontoitiin konttorirakennus syksyllä 1937, pian tehtaan valmistuttua. Vuonna 1946 rakennettiin ensimmäinen iso varastorakennus joka myöhemmin, vuonna 1959, muutettiin loturatapetin varastorakennukseksi ja tässä yhteydessä kaikki lautaseinät muutettiin tiiliseiniksi. Tähän varastorakennukseen perustettiin vuonna 1980 tapettimuseo ja tehtaanmyymälä. Toiset kaksi isoa varastorakennusta Nahkialanjärven rannalle rakennettiin vuosina 1953 ja 1960.

Vuosien 1939 ja 1941 aikana tehdas toimi myös talvisodan ammuslataamona. Puolet tehtaan tiloista toimi tapettitehtaan ja toinen puoli toimi ammuslataamona. Tehdas oli toiminnassa sotavuosien ajankin. Tehtaan toiminta oli kuitenkin suppeampaa ja tuotteen laatu hieman vaatimattomampaa johtuen raaka-aineiden vaikeasta saatavuudesta sekä työntekijöiden ammattitaidon puutteellisuudesta. Vuosien 1955–59 tehdasrakennusta laajennettiin ja toimintaa kasvatettiin. Näinä vuosina Pihlgren ja Ritolan mallisto käsitti jo pari

tuhatta tapettimallia ja tehtaan tuotanto kattoi n. 35 % koko maan tapetin tuotannosta. Vuonna 1955 Pihlgren ja Ritola sai yksinoikeuden valmistaa Suomessa lotura - tapetteja. Lotura- eli pellavaöljypintaiset tapetit olivat niihin aikoihin ainoa pesun ja pyyhkimisen kestävä tapettimalli. Tämä kasvatti tapettien kysyntää entisestään ja tehtaalle hankittiin uusia painokoneita vain loturan valmistusta varten. Vuoteen 1960 mennessä tehtaalla oli jo noin 60 hlöä töissä. (Pihola, F 1980; www.tapettitalo.fi)

50-luvulla tehdas järjesti suunnittelukilpailuja suomalaisille taiteilijoille ja näistä kilpailumalleista syntyi taiteilijamallisto tuotantoon. Useita näistä malleista on edelleen tuotannossa. Kestosuosikeiksi malleista muodostui esimerkiksi Birger Kaipiaisen Kiurujen yö sekä Ken kiuruista kaunein, Annikki ja Ilmari Tapiovaaran 2+3, Jukka Pellisen Assyria sekä Bownet, Lisa Johansson-Papen Poikilo ja Rut Brykin Fenix-lintu sekä Apollo. (Heikkinen, M. 2009. s. 197 ja 290; www.tapettitalo.fi)

TEHTAAN RAKENNUSTYÖT VUODELTA 1937 KUVA: F. PIHOLA

Keväällä 1962 F. Pihola myi kaikki perheensä omistuksessa olevat tehtaan osakkeet M. Ritolalle ja näin koko tapettitehdas jäi Ritolan suvun omistukseen. Pihola keskittyi tämän jälkeen Toijalan Kaidetehtaan eli Toikan johtamiseen.

1980 -luvulla tapettitehtaalla tehtiin tietoinen valinta säilyttää tapettien vanha painomenetelmä sekä erikoistua vanhoihin tyyli tapetteihin. Mallistoa supistettiin noin 300 aktiivisesti myytyyn malliin, pääpaino pysyi kuitenkin 50-luvun taiteilijamalleissa ja tyyli tapeteissa. (Pihola, F. 1980)

TEHTAAN LAAJENNUS VUODELTA 1962 KUVA: F. PIHOLA

2.3 Brändi

Pihlgren ja Ritola Oy mielletään kotimaiseksi tapettitehtaaksi, joka valmistaa suomalaisten taiteilijoiden suunnittelemaa paperitapetteja ja käyttää perinteistä painomenetelmää tuotteidensa valmistusprosessissa. Lisäksi tuotteeseen yhdistetään vahvasti käsityö ja ekologisuus. Tapeteista tunnetuin on Birger Kaipiaisen Kiurujen Yö, mutta myös muut taitelijamallit ovat jo kuluttajille tuttuja.

Pihlgren ja Ritola oy haluaakin korostaa tuotteidensa kotimaisuutta sekä valmistusprosessin aikana tarvittavaa käsityötä. Myös paperitapettien ekologisuus, hengittävyys ja design ovat valmistajan mielestä asioita, joita halutaan tuoda esiin, kun tuotetta markkinoidaan.

2.4 Tuotevalikoimasta

Pihlgren ja Ritolan tapettien mallisto koostuu pääosin tunnettujen suomalaisten taiteilijoiden 50-luvulla suunnittelemissa malleista. Mallistossa on kuitenkin myös monia muita tapettimalleja eri vuosikymmeniltä sekä kertaustyyllisiä tapetteja. Yhteensä tehtaalta löytyy painotelat jopa yli 2000 eri tapettimalliin, mutta aktiivisessa paino-ohjelmassa on noin 300 mallia. Tapettien lisäksi mallistosta löytyy erilaisia boordeja sekä makulatuuripaperia, jolla voi tasoittaa epätasaista seinäpintaa joko tapetointia tai maalausta varten.

Kaikki tapetit painetaan samalle suomalaiselle 100 g/m² paperille. Erilaisia pintavaihtoehtoja on Lotura- eli pellavaöljypintaiset tapetit, perinteiset pr-tapetit ja pinnoittamatomat tapetit. Lotura -tapetteja ei tällä hetkellä enää paineta, mutta varastosta löytyy näitä vielä runsaasti.

Pr-tapetteihin ajetaan ohut kerros plastia, eli polyvinyylisetaattia (PVA). Tämä kerros on niin ohut, ettei se estä tapettien hengittävyyttä. Pinnoitetta on tapetissa vain muutama gramma neliometrillä, kerroksen tarkoitus on vain sitoa värit kiinni tapettiin ja näin helpottaa tapetointia. Pinnoittamattomia tapetteja myydään hyvin vähän, sillä ne ovat kaikkein herkimpiä käsittelylle. Mutta jos asiakas haluaa täysin pinnoittamattoman tapetin, tämäkin on siis saatavana. Tässä tapauksessa viimeinen käsittely jätetään halutulle mallille tekemättä. (www.tapettitalo.fi; Yrjönen, E. 2015; Ritola, J. 2015)

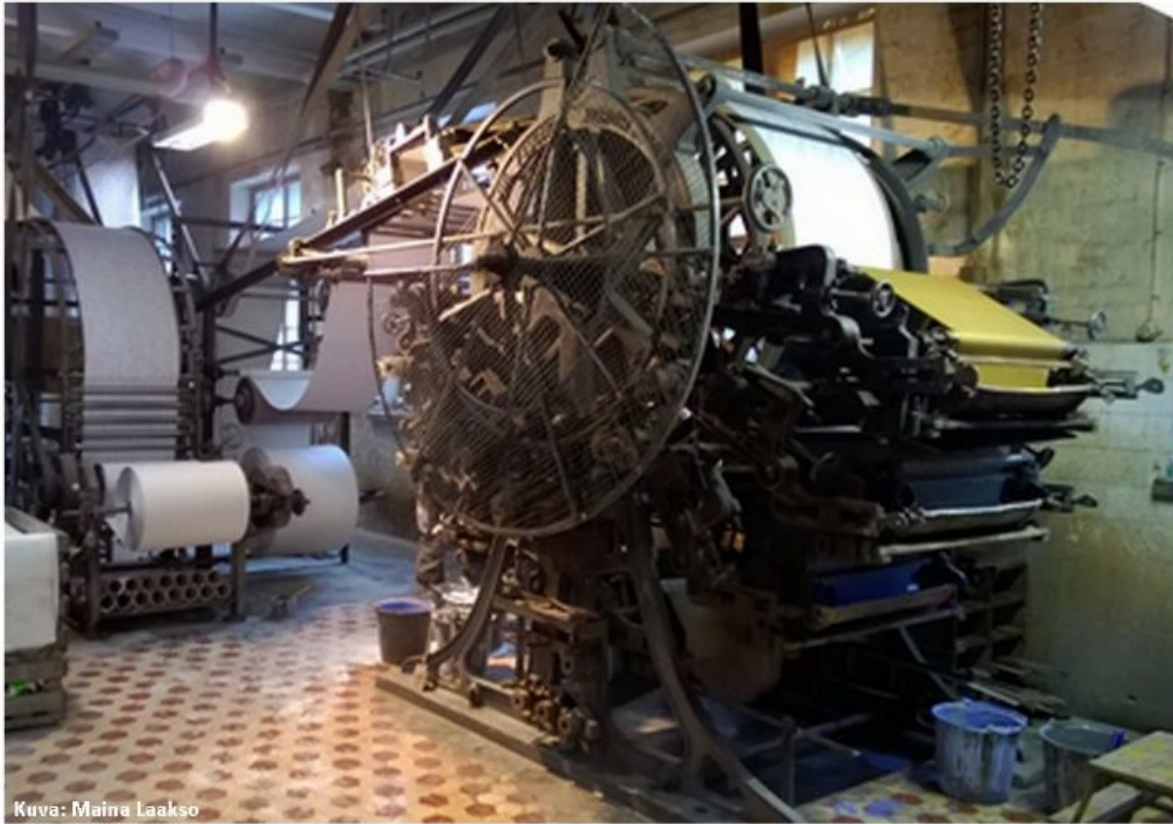
2.5 Painomenetelmä ja tapetinpainannan työvaiheet

Tapettitehdas Pihlgren ja Ritola on painanut alusta asti tapettinsa vanhalla rotaatiopainomenetelmällä. Menetelmä vaatii paljon tarkkuutta ja käsityötä. Painokoneessa voi käyttää jopa kahdeksaa painotela yhtä aikaa. Jokainen tela painaa tapettiin oman kuvionsa ja värinsä. Painokoneen painokuntoon valmisteleminen voi viedä 2-8 tuntia tapettimallin värien tai kuvioiden mukaan. Painotelojen materiaalina voidaan käyttää puuta, johon kuvio on tehty muovista tai metallista. Myös metallisia tai täysin muovisia teloja löytyy. Aiemmin tehtaalla oli omaa painotelojen valmistusta, mutta tänä päivänä telat tilataan ulkomailta.

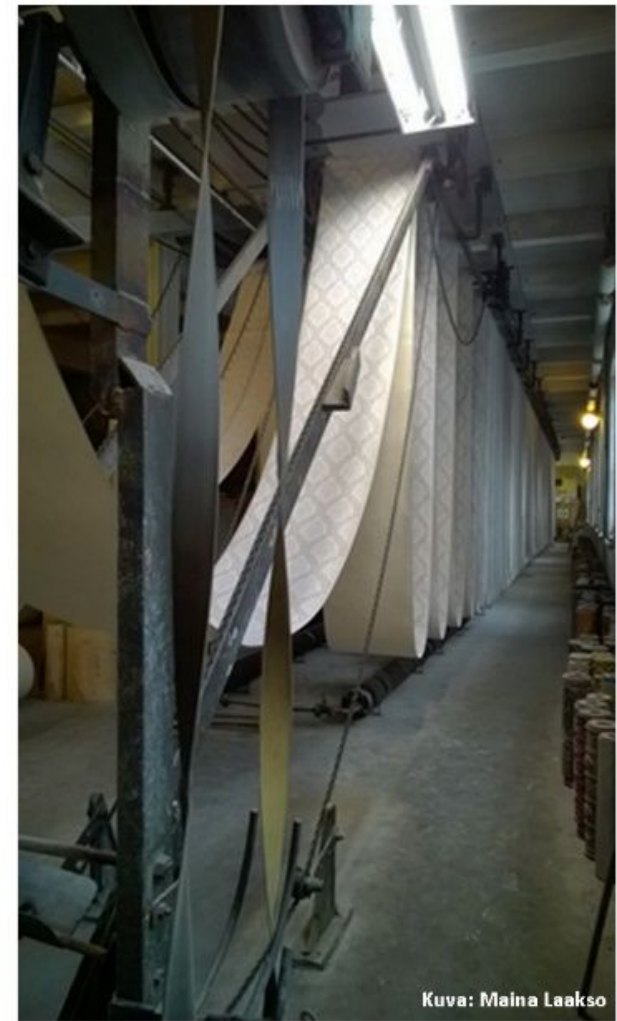
Painoprosessin aluksi sekoitetaan värit. Väreinä käytetään perinteisiä maavärejä, kuten okraa, siennaa, umbraa, mutta myös muita värejä. Pääväreinä sävytyksessä käytetään sinistä, punaista, keltaista ja mustaa. Pigmentit sekoitetaan liituun ja veteen, lopuksi mukaan sekoitetaan myös perunajauholiima si-deaineeksi. Liima valmistetaan itse tehtaalla.

Tapetin valmistus alkaa pohjavärin painamisesta. Kun pohja on kuivunut vähintään 2-3 tuntia voi varsinaisen kuvion painaa pohjan päälle. Kun kuvioon tulevat värit ovat valmiit, ne kaadetaan painokoneen värikaukaloihin. Tapetin kuvio muodostuu paperille painotelojen avulla. Telat ottavat värinsä kaukaloista ja painavat kuvionsa paperille tietyssä järjestyksessä. Kaikki kuvat painetaan pohjalle siis yhtäaikaaisesti.

Painamisen jälkeen tapetti kulkeutuu kuivauskattoon kuivumaan. Tapetti kuivuu katossa väljästi laskostettuna. Kuivauskattoon mahtuu n. 2,5-3 km valmistettua tapettia kerrallaan. Kuivumisen jälkeen tapetti viimeistellään plastilla eli käsitellään ohuella polyvinyylisetaattikerroksella (PVA), jotta väri pysyy paremmin kiinni pohjassa. Kerros on niin ohut, ettei se estä tapetin hengittävyyttä ja kosteuden läpäisyä. Värien karkea koostumus rikkoo plastin pinnan ja takaa näin hengittävyyden ja kosteuden haihtumisen. Tämän jälkeen tapetti rullataan ja se on valmis lähetettäväksi asiakkaille. (Heikkinen, M. 2009. s.198; Ilari Liiti. 2013. LIITE 1; Rautio, H. 2012. s. 18–22; www.tapettitalo.fi)

Kuva: Maina Laakso

Kuva: Maina Laakso

Kuva: Maina Laakso

Kuva: Jukka Ritola

Kuva: Vesa Ritola

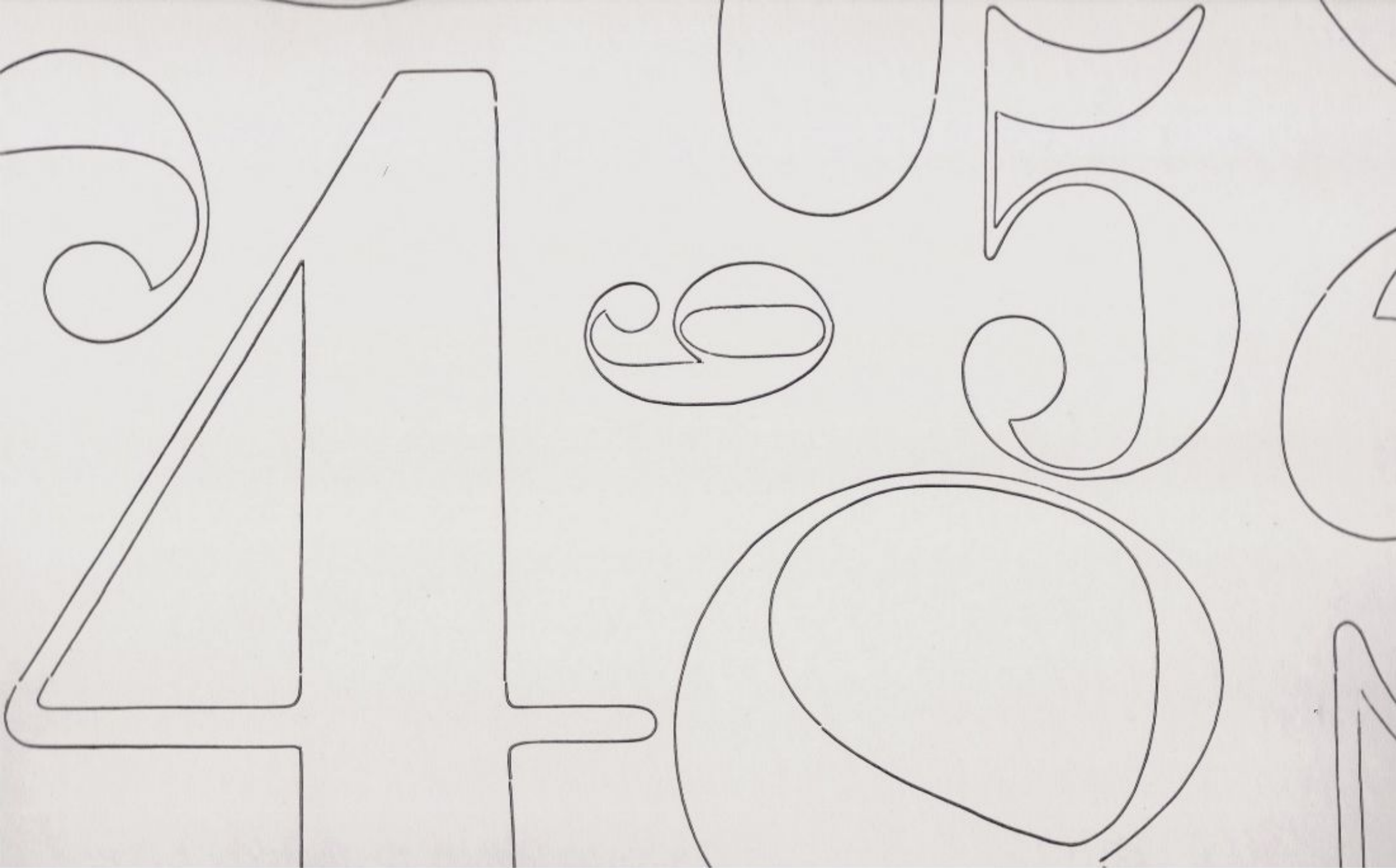
2.6 Yrityksen nykytila ja alustava toimeksianto

Tänä päivänä tehtaalla työskentelee n. 15 henkeä. Tehdas on edelleen Ritolan suvun omistuksessa ja tehtaalla työskentelee sukua nyt jo kolmannessa polvessa. Tapettien painovauhti on laskenut 900 000 rullasta n. 25 000 rullaan per vuosi. Tämä johtuu sekä tapettien kysynnän laskemisesta että ulkomaisten tapettien saapumisesta Suomen markkinoille. Mutta vaikutusta on myös tehtaan omalla valinnalla keskittyä suomalaisiin tyyli- ja tapetteihin ja rajata näin ollen tuotemallistoa pienemmäksi. (Ritola, J. 2015; Yrjönen, E. 2015)

Tehdas on vaikeiden lamavuosien jälkeenkin pystynyt jatkamaan toimintaansa vaikkakin pienemmässä mittakaavassa kuin vauhdikkaimpina vuosina. Tänä päivänä tapetteja kysytään taas enemmän kuin ennen ja asiakkaat arvostavat tuotteessa kotimaisuutta, designia ja ekologisuutta.

Projekti lähti liikkeelle alkuvuodesta 2015. Akaan kaupunki oli syksyllä 2014 esittänyt alustavaa kaavamutosta Pihlgren ja Ritolan Oy:n tehdasalueelle. Tuleva kaava käsittää koko tehtaan tontin, myös Mainiemen konttorirakennuksen ja sen ympäröivän tontin. Suojeltavaksi kaavassa ehdotetaan Nahkialanjärven rannalla olevaa tehdasmiljöötä varastorakennuksineen. Varastorakennus nro 1 eli nykyään museonäyttelykäytössä oleva pitkäomainen rakennus ei yksinään ole arkkitehtuuriltaan tai rakennushistorian ominaisuuksiltaan kovin merkille pantava rakennus, mutta tehdasaluetta kokonaisuutena ehdottaa kaupunki ja museovirasto suojeltavaksi.

Työskentelin kaavaehdotuksen valmistumisen aikaan tehtaalla ja tehtaan johto oli myös pohtinut tehtaanmyymälän päivittämistä sekä museorakennuksen tilaa. Rakennus kaipaa korjausta pikimmiten ja samalla voisi miettiä ehdotuksia koko rakennuksen tehokkaammalle käytölle ja laajempaa asiakaskuntaa houkutteleville palveluille. Kokonaisuuden kannalta painava tekijä on myös tapettitehtaan ulkopuolisten yrittäjien mukanaan tuomat tuotteet ja palvelut. Ulkopuoliset yrittäjät voisivat mielellään olla tapettitehtaan myymälää ja museonäyttelyä tukevia pysyviä myymälöitä tai shop-in-shop -tyyppisiä paikallisten yrittäjien myymälöitä.

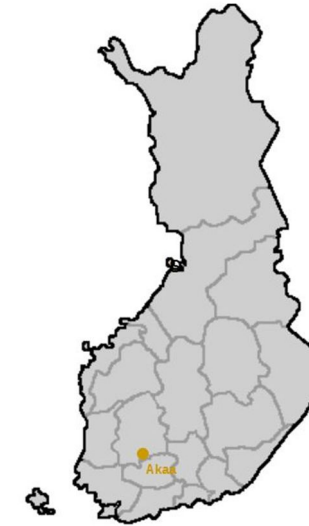

3. KOHDE

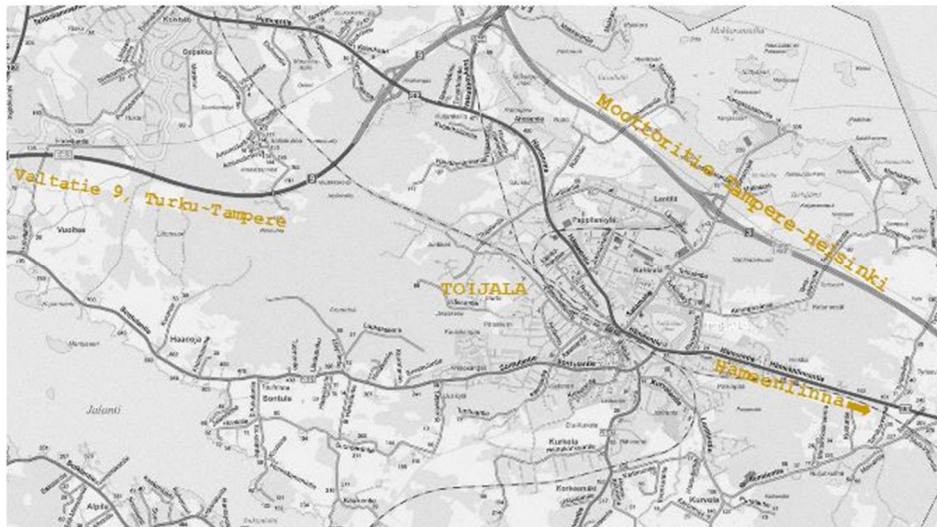
3.1 Akaa toimintaympäristönä

Akaan kaupunki syntyi vuonna 2007 kun Toijalan ja Viialan kunnat yhdistyivät. Vuonna 2011 kaupunkiin yhdistyi vielä Kylmäkoskikin. Akaan kaupunki sijaitsee Pirkanmaan maakunnassa, n. 40 km Tampereelta etelään päin. Sen sijainti kolmen ison kaupungin risteyksessä on logistisesti ihanteellinen yrittämiselle ja teollisuudelle. Turkuun on noin 130 km ja Helsinkiin 140 km. Toijala on tärkeä junien risteysasema, kun Tampere-Riihimäki sekä Turku-Toijala -radat yhdistyvät Toijalassa.

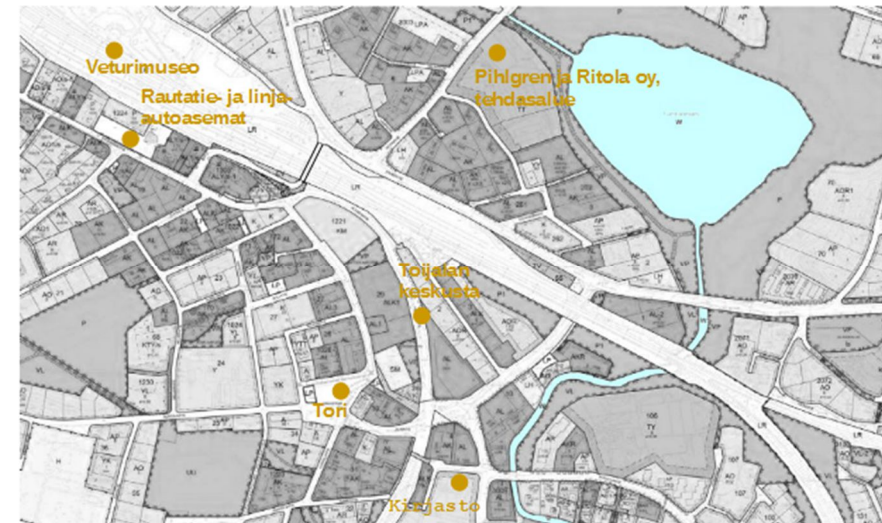
Akaassa on asukkaita 17 100 ja muuttovoittoisuuden vuoksi luku kasvaa koko ajan. Yrittäjiä Akaa ilmoittaa tukevansa monipuolisesti ja kaupunkiin houkutellaan aktiivisesti uutta yritystoimintaa. Kaupunki on valmis rahoittamaan myös tapauskohtaisesti jo olemassa olevien ja kasvavien yritysten toimitilojen rakentamista. (www.aka.fi; wikipedia.org)

AKAAN SIJAINTI KUVA: WIKIPEDIA.ORG KUVAN MUOKKAUS: MAINA LAAKSO

AKAAN YHTEYDET KUVA: KARTTATIIMI.FI KUVAN MUOKKAUS: MAINA LAAKSO

PIHLGREN JA RITOLA OY:N TAPETTITEHTAAN SIJAINTI KUVA: KARTTATIIMI.FI KUVAN MUOKKAUS: MAINA LAAKSO

Tehdasalueen tulevaisuus

Akaan kaupunki on laatinut Haittilanmäen alueelle eli tapettitehtaan alueelle kaavaluonnoksen, joka vahvistettaneen keväällä 2016. Asemakaavan muutoksen tavoitteena on laatia alueelle ajanmukainen kaava ja tutkia rakentamisen täydentämisen mahdollisuuksia. Kaavassa on kuitenkin tarkoituksena ottaa huomioon alueen arkeologiset kohteet ja sen tarkoitus on turvata kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja aluekokonaisuuksien säilyminen.

Ennen kaavan vahvistamista alueella tullaan suorittamaan arkeologisia kaivauksia. Kaivausten tulokset otetaan huomioon kaavaehdotusten laadinnassa. (Valli, J.2014; Akaan kaupunki. 2014. Haittilanmäen asemakaavan muutos, kaavaluonnos)

Myös tehtaan alue ja rakennukset tulnaisiin kaavassa suojelemaan. Kaavoittaja Johanna Fingerroosin mukaan kuitenkin suuriakin muutoksia voi tehdä rakennusten sisätiloihin, esimerkiksi museorakennuksessa suojelu koskee lähinnä julkisivua ja koko tehdasalueen miljööttä. (Fingerroos, J. 2015)

Nahkialanjärven ympäristö

Nahkialanjärven ympäristö on viihtyisää aluetta ja järven ympäri kulkee ulkoilureittejä. Akaan kaupunki on tehnyt alueelle suunnitelmia reittien ja ympäristön kehittämiseksi, mutta suunnitelmia ei ole vielä toteutettu. Kävelytiet järven ympärillä ovat kuitenkin aktiivisessa käytössä ja alue kaipaisi ideoita houkutelakseen jatkossakin ihmisiä tälle alueelle.

Nahkialanjärven ympäristössä järjestetään joka kesä ympäristötaidetapahtuma Näkymä. Ensimmäinen ympäristötaidetapahtuma järjestettiin jo vuonna 2002 ja tämän jälkeen Näkymästä on tullut jokavuotinen sekä kasvava tapahtuma. Näkymä houkuttelee Toijalaan taiteen ystäviä ja asiantuntijoita. Taitelijoina on sekä paikallisia että kansainvälisiä osaajia.

Kahvilatoiminnalla, museonäyttelyllä, matkailuinfolla ja eri alojen myymälätiloilla toisivat Nahkialanjärven ympäristöön alueen kaipaamia palveluita ja lisäarvoa. Nämä kaikki tuotaisiin samaan rakennukseen

3.2 Pihlgren ja Ritolan tehdasalue

Pihlgren ja Ritolan tehdasrakennukset sijaitsevat Akaan kaupungin Toijalassa Nahkialanjärven rannalla. Tehdasalue käsittää itse tehdasrakennuksen, kolme pitkänomaista varastorakennusta sekä mäellä sijaitseva konttorirakennuksen, jossa sijaitsevat toimistotilat sekä asuin tiloja. Tehtaan piha-alueelta alkaa Nahkialanjärven ympäri kulkevat ulkoilureitit

Tehtaan tontilla, konttorirakennuksen pihapiirissä sijaitsee Mainiemen rautakautinen polttokalmisto, jonne haudattiin aikoinaan ihmisiä varusteineen, tämän takia alueelta on tehty arkeologisia löytöjä runsaasti. Alueelta on löydetty mm. koruja ja keihäänkärkiä. (Valli, J.2014; Ritola, J. 2015; Pihola, F. 1980)

3.3 Museorakennus

Museorakennuksen vaiheita

Museorakennus eli varastorakennus no. 1 rakennettiin vuonna 1946. Rakennus on harjakattoinen ja mitoiltaan 40 m pitkä ja 15 m leveä. Rakennuksessa on tiilikatettu harjakatto ja julkisivu ovat punatiilinen nauhaikkunoihin asti, tästä ylöspäin eli päätykolmiot ovat lauta-verhoiltuja. Alkujaan se oli kokonaan lautarakenteinen rakennus. Vuonna 1959 se muutettiin loturatapetin varastoksi, jolloin rakennukseen sisäremontin lisäksi tehtiin muutoksia julkisivuun. Sisälle rakennettiin erikokoisia huonetiloja ja nämä erotettiin isosta varastotilasta pitkän tiiliseinän avulla. Näin tilasta, jossa ennen oli ollut yksi iso yhtenäinen halli sekä kahden, tehtiin tila, jossa oli nyt edellisten kahden huone-tilan lisäksi kolme erillistä huonetta sekä yksi iso varastotila. (Pihola, F.1980; vanhat rakennuspiirustukset; Ritola, J. 2015)

Julkisivuun lisättiin samassa yhteydessä tehtaan pihan puoleiselle sivulle yksi ovi ja järven puoleiselle pitkälle sivulle useampia vaakasuuntaisia ikkunoita alukuperäisten nauhaikkunoiden alapuolelle.

Vuonna 1980, kun varastoon sijoitettiin tilat Tapettimuseota ja tehtaan myymälää varten, ei rakennukseen tarvinnut tehdä mitään suurempia muutoksia. Ainoastaan tehtaanmyymälälle tehtiin lisätilaa purkamalla yhden huoneen ja varastokopin välinen seinä. (Vanhat rakennuspiirustukset tehtaan arkistosta)

TEHDAS- JA MUSEORAKENNUKSET KUVA: MAINA LAAKSO

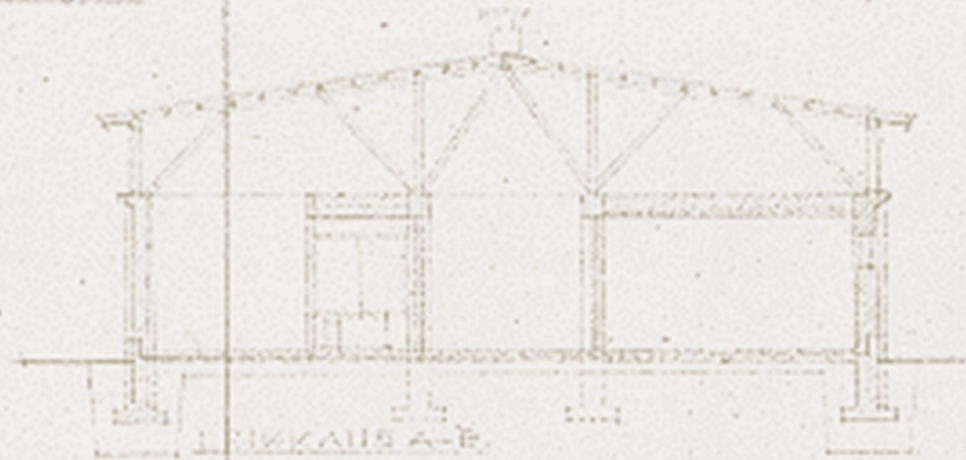
PIHLGREN & RITOLA

VARASTORAKENNUKSEN PIIRUSTUS

TONTINROK 24/25/26/27

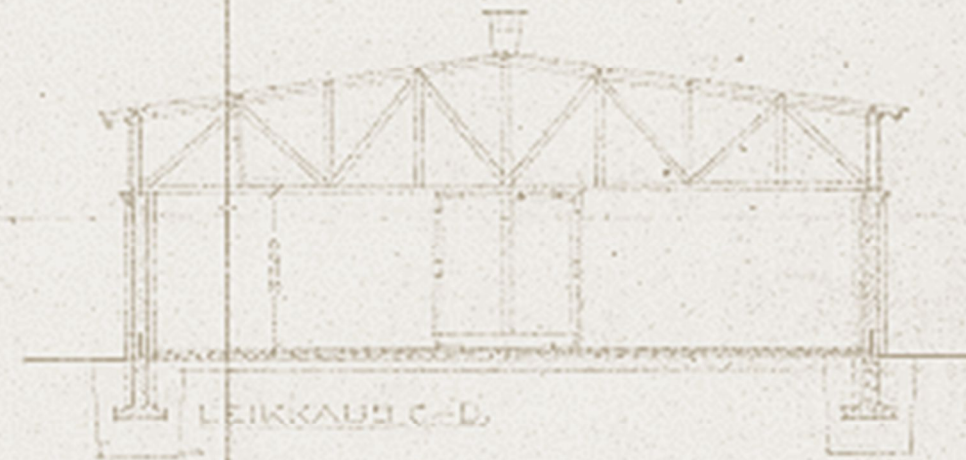
PÄÄTY

LEIKKAUS A-B.

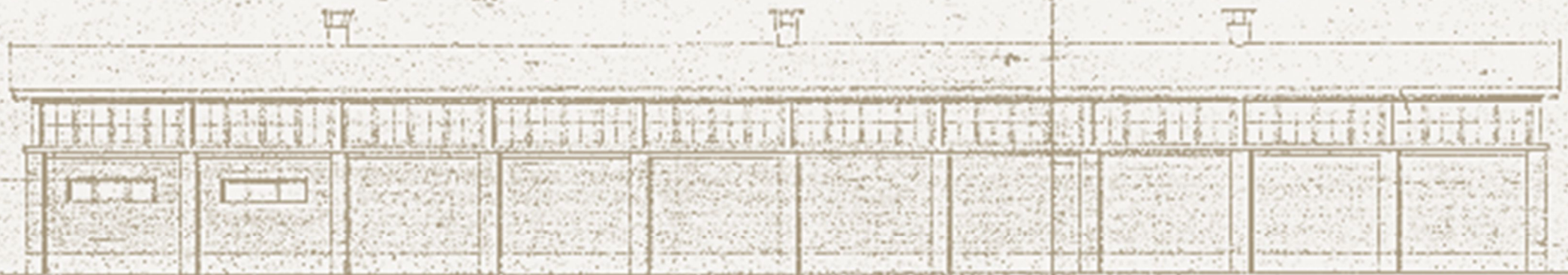

ETÄKÄY

LEIKKAUS C-D.

MTK-44106.

TULKISIVU,

VANHOJA RAKENNUSPIIRUSTUKSIA PIHLGREN JA RITOLAN ARKISTOSTA KUVAN MUOKKAUS: MAINA LAAKSO

VARASTO.

1500

1000

PIHLGREN & RITOLA

VARASTORAKENNUS

Mt. 10.1.1925

VUORILAUTA
10X-141

PISTYLEIKKAUS

OHJEKISILMÄ

POIKILEIKKAUS KUNNAIN KONSALTA A-B
340/125

POIKILEIKKAUS KUNNAIN KONSALTA A-B
258/2

TAMPEREEN
T. Rintala

KUVAKOKOELMA MUSEORAKENNUKSEN JULKISIVUISTA KUVAT: MAINA LAAKSO

Museorakennuksen nykytila

Tähän päivään mennessä museorakennus on päässyt hieman rapistumaan kunnoltaan. Katto on edelleen tiilikatettu, mutta järven puoleiselta lappeeltaan tiilet ovat osittain tipahtaneet ja katto on päässyt vuotamaan muutama vuosi sitten myymälään sisälle. Vuoto tukittiin, mutta tiilikatetta ei ole vielä kunnostettu.

Alapohjan betonivalu on rakoillut ja paikoin rakennuksen pohja on ilmeisesti päässyt painumaan kohti järven rantaa sen verran, että lattiassa on pahatkin repeämät.

Ulkoseiniä tai yläpohjaa ei ole kauttaaltaan eristetty, eli rakennus on suurimmaksi osaksi kylmä ja kostea. Vain ne huoneet, jotka vuonna 1959 tehdyssä remontissa rakennettiin, on tällä hetkellä lämpimiä. Rakennukseen ei tule vettä eikä siellä ole viemäriä. Alueella on kuitenkin vesi- ja viemäriverkosto, joten rakennus on todennäköisesti liitettävissä verkostoon.

Nykyisen museonäyttelyn päälle on rakennettu lautarakenteinen välipohja, joka on tuettu alapäin valkoisilla puisilla tukipilareilla. Lautarakenteen tarkoitus on tarjota lisävarastotilaa tapeteille, esittelytelineille sekä -tarvikkeille. Suurin osa tavaroista voidaan varastoida muualle ja näin ollen lautainen välipohja voidaan joko korvata vahvemmalla välipohjalla tai purkaa pois. Lautarakenteen estää tällä hetkellä harjan alla olevista ikkunoista tulevan valon pääsyn museonäyttelytilaan. Tila on muutenkin hyvin pimeä, sillä kaikki ikkunat ovat ylhäällä välipohjien yläpuolella, eikä valo pääse kulkemaan rakennuksessa.

Museorakennuksen nykykäyttö

Museorakennuksessa sijaitsee nykyään nimensä mukaisesti tapettien ja tapetin teossa tarvittavien laitteiden museonäyttely. Lisäksi siellä on tapettien tehtaanyymälä ja varastotilaa. Lisäksi autotallikäyttöön on varattuna yksi rakennuksen kylmistä tiloista, joka on erotettu muuratuin seinin isosta museotilasta. Rakennuksessa on varastoituna runsaasti vanhoja tapettirullia ja muuta sekä myyntiin että valmistukseen aikoinaan tarvittua tavaraa, kuten vanhoja myyntisalkkuja ja painoteloja. Siellä on myös huone, johon on kerätty paljon suunnittelukilpailun satoa, piirustuksia sekä luonnoksia malleista, sekä tietoa taiteilijoista. Suuren yhtenäisen tilan täyttää museo ja sen tarvikkeet.

Museorakennuksen vieressä sijaitseva toinen varastorakennus, joka rakennettiin vuonna 1953, paloi käyttökelttomaksi vuonna 2003. Se odottaa tällä hetkellä purkamistaan museorakennuksen välittömässä läheisyydessä.

Näkymä ulko-ovelta myymälälle päin

Näkymä ulko-ovelta museolle päin

Kantavia rakenteita ja ikkunat katon harjan alla

Yleisnäkömuseolta

Isot ovet järven päädyssä

Näkymä järven puolen päädystä museotilaan päin

KUVAKOKOELMA MUSEORAKENNUKSEN SISÄTILOISTA JA TAVAROISTA KUVAT: MAINA LAAKSO

Mallikirjasalkkuja

Mallihuone

Mallihuone

Myymäla

Myymäla

KUVAKOELMA MUSEORAKENNUKSEN SISÄTILOISTA JA TAVAROISTA KUVAT: MAINA LAAKSO

Telon valmistuspiste

Tapetin painokone

Vanha valaisin

Painoteloja

Pigmenttisäkkejä ja -tynnyreitä

Lasipulloja

Telojen materiaaleja

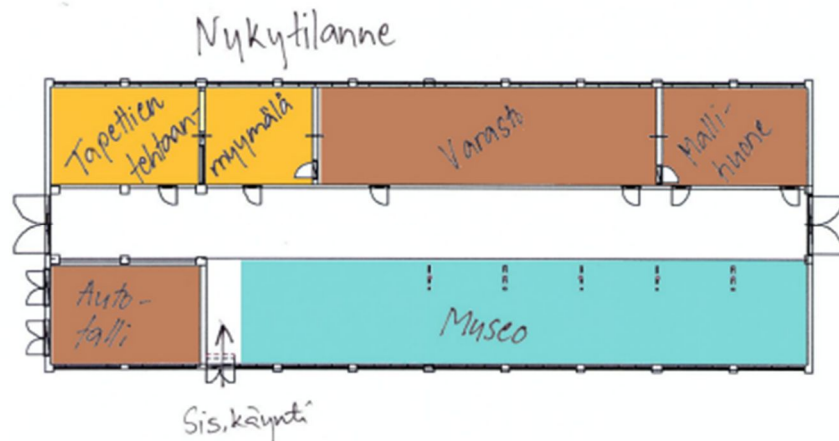
KUVAKOKOELMA MUSEORAKENNUKSEN SISÄTILOISTA JA TAVAROISTA KUVAT: MAINA LAAKSO

3.4 Käyttötarkoituksen muutos ja uudet käyttäjät

Museorakennuksen käyttötarkoituksen laajennus on lähtenyt liikkeelle rakennuksen kunnostustarpeesta. Katto täytyy kunnostaa ja samalla myös sisätilojen pintoja on parannettava. Museorakennuksessa on tällä hetkellä kylmillään olevaa, käyttämätöntä tilaa runsaasti. Lisäksi siellä on tapetteja varastoituna, mutta päävarastoa tehdasrakennuksessa on tarkoitus tiivistää, jolloin museorakennukseen varastoidut tapettirullat voidaan siirtää päävarastoon. Tällöin vapautuu paljon tyhjää tilaa muuhun käyttöön.

Kun museonäyttelyä tukevia toimintoja mietittiin, tultiin tulokseen, että kahvilatoiminta olisi tervetullut lisä sekä tehdasmiljööseen että Nahkialanjärven ympäristöön. Tämän lisäksi muille paikallisille yrittäjille voisi vuokrata rakennuksesta myymälätilaa. Tällaisella yhteistyöllä on positiivista vaikutusta kaikkien kannalta. Matkailuinfo samassa paikassa tuo vielä lisäarvoa piipahduspaikkana.

Toimistotilat siirretään tehtaan toisella puolella sijaitsevasta konttorirakennuksesta samoihin tiloihin myymälän ja museon kanssa. Näin toimiston kaikki toiminnot saadaan samaan tilaan ja tehokkaammiksi. Samalla tehtaan ja toimiston yhteistyö saadaan tiiviimmäksi ja sujuvammaksi.

3.5 Haasteet ja mahdollisuudet

Rakennuksen asettamia haasteita on monia: rakennukseen ei tule tällä hetkellä vettä eikä siellä ole kunnollista viemärointiä. Kahvila ja toimistotilat kuitenkin edellyttävät, että rakennukseen järjestetään wc-tilat, joten vedet ja viemärit sekä muuta lvis-tekniikkaa on tuotava rakennukseen. Kantavissa rakenteissa riittää myös pohdittavaa jos harjan alapuoliset tilat halutaan ottaa käyttöön ns. parveksi. Nyt kattopalkit ulottuvat koko harjan leveydelle joten tutkittavaksi jää, voiko rakenteita muuttaa lainkaan. Luonnonvaloa isoon hallitilaan tulee hyvin vähän. Hallitilassa ikkunoita on vain harjan alla, joten valaistukseen pitää panostaa. Tilojen suunnittelukin on haastavaa kun mittasuhteet tilassa on isot.

Ympäristöllä ja sijainnilla on myös omia haasteitaan; Toijala on pieni taajama, jossa paikallisia käyttäjiä tällaiselle kokonaisuudelle ei ole runsaasti. Kesäisin alueella liikkuu paikallisten lisäksi myös ulkopaikkakuntalaisia, joista toivotaan asiakkaita ja käyttäjiä palveluille. Riittääkö tämä pitämään alueen yritykset hengissä ja löytävätkö käyttäjät paikan?

- Pihlgren ja Ritola Oy:n tehtaanyymälä, myymälä säilytetään rakennuksessa, paikka ja tilantarve harkitaan uudelleen
- Poistuvat toiminnot, nämä tilat käytetään uusiin käyttötarkoituksiin
- Museonäyttely säilytetään rakennuksessa, paikka ja tilantarve harkitaan uudelleen

Mahdollisuuksia rakennuksessa on myös paljon. Tila on iso ja vaikka mittasuhteiden hahmottaminen on haastavaa, on toimintojen sijoittelussa paljon vaihtoehtoja. Koska vesiä ja viemäreitä ei ole aiemmin ollut rakennuksessa, se ei rajoita wc-tilojen ja keittiön sijoittamista. Myös sisäänkäyntejä on jo valmiina niin monta, että tilasta saadaan toimiva ja rakennuksessa liikkumisesta tulee vaivatonta. Myös jo olemassa olevia kulkuaukkoja tilojen välissä on jo runsaasti, joten suuria muutoksia ei todennäköisesti tarvitse tehdä. Rakennuksen pohjaratkaisu on selkeä, joten tilassa liikkumisesta saadaan loogista ja helppoa.

Rakennuksen sijainnista löytyy haasteiden lisäksi myös mahdollisuuksia; keskeinen paikka, se on paikallisten helposti saavutettavissa sekä autolla, pyörällä että kävellen. Alue on paikallisten paljon käyttämä, joten palvelut on helposti löydettävissä. Myös ulkopaikkakuntalaisten on vaivatonta poiketa tehtaanmyymälässä vaikka ohikulkumatkallaan. Tehdas on lähellä Toijalan keskustaa ja silti lähellä myös isoja valtateitä; sekä Helsinki-Tampere -väylä että Turku-Tampere- tie ovat lähellä.

4. UUSI TOIMINTAMALLI

4.1 Museo

Tapettien painovaiheisiin keskittyvä museonäyttely on Toijalassa toiminut näissä tiloissa jo vuodesta 1980. Museon suurimman tilan ja huomion vie vanha neliväripainokone, joka on ollut käytössä Pihlgren ja Ritola Oy:n tehtaassa vuosina 1930 -1955. Lisäksi esillä on erilaisia tapetin valmistukseen tarvittuja välineistöä, vanhoja teloja ja myyntisalkkuja.

Museonäyttely vie nyt rakennuksen isosta tilasta suurimman osan. Näyttelylle tarvittavaa tilaa voisi hieman tiivistää kun järjestelisi esillä olevat tavarat tehokkaammaksi ja selkeämmäksi kokonaisuudeksi.

4.2 Tehtaanmyymälä

Tehtaanmyymälästä myydään tänä päivänä iso osa tehtaan kokonaismyynnistä. Lähi-paikkakunnilta tullaan suoraan tehtaanmyymälään ostoksille ja usein kiinnostusta on nähdä myös museonäyttely vanhoista tapetin painannan menetelmistä.

Myymälä pitäisi tehdä toimivammaksi, nykyaikaisemmaksi ja tapetteja paremmin esitteleväksi. Myymälä kaipaa uutta ilmettä ja tietyt myymälän toiminnot olisi saatava sijoittua tiloihin.

4.3 Kahvila

Rakennuksessa on toiminut tehtaanmyymälän yhteydessä kahvila muutaman vuoden ajan 80-luvulla. Myös tänä päivänä Nahkialanjärven alue kaipaisi kahvilaa miljöön piristämiseksi. Kahvila houkuttelee myös alueella ulkoilevat poikkeamaan sisälle ja mahdollisesti näin tuo tapetteja tunnetuksi myös niille, jotka eivät ole ennen tehdasta tunteet.

Kahvilaan toivotaan paikallista yrittäjää pyörittämään liiketoimintaa. Kahvilalla voisi olla pienehkö keittiö, tarjolla olisi lähinnä leivonnaisia, täytettyjä leipiä sekä erilaisia

kahvi- ja teejuomia. Valikoimiin voisi mahdollisesti jopa kuulua pieniä, lämpimiä ruoka-annoksia, kuten keittoja.

Kahvilan asiakkaiden olisi mukava päästä myös ulos nauttimaan tarjottavista. Kahden varastorakennuksen väliin jäävä tila voisi olla riittävä terassille tai muulle vastaavalle rakennetulle ulkotilalle kahvittelijoita/ruokailijoita varten.

Kahvilan mukana tulee tarve myös wc-tiloille. Wc- tilat pitää sijoittaa niin että ne ovat sekä asiakkaiden että henkilökunnan helposti käytettävissä.

4.4 Matkailuinfopiste

Sijaintina tehtaan alue on ihanteellinen kaupungin matkailuinfopisteelle. Tehtaan pihalle on helppo poiketa tutustumaan Akaan kaupungin tarjoamiin nähtävyyksiin ja viihteeseen kun ulkopaikkakuntalainen saapuu Toijalaan esim. Tampere-Helsinki -moottoritieltä. Myös järven kaunis ulkoilualue houkuttelee poikkeamaan ja pitämään tauon ajomatkan lomassa.

Matkailuinfo ei vaadi kovin paljon tilaa, mutta karttoja ja esitteitä paikkakunnan muista nähtävyyksistä pitää olla esillä.

4.5 Toimistotilat

Toimistotilat siirretään nykyisestä konttorirakennuksesta myymälätilojen ja museon yhteyteen jos vaan mahdollista. Näin myös toiminta ja yhteydet tehtaan puolelle helpottuisi ja nopeutuisi. Toimisto- ja myyntitehtävien siirto museorakennukseen vapauttaa entisen asuinrakennuksen jälleen aiempiin tehtäviinsä. Yläkerrassa on jo tilat kahdelle asunnolle ja alakerran voi remontoida esim. yhden asunnon tiloiksi.

Myyntiin ja toimistotehtäviin tarvittavat tilat eivät ole kovin suuret, paikalla on kerrallaan 2-3 toimistotyöntekijää. Toimiston tärkeimpinä päivittäisinä työtehtävinä on puhelinmyynti ja lähetysten paperien valmistelu, laskutus, kirjanpito ja palkanlaskenta, varastokirjanpito ja seuranta, sekä mallipalojen postitus. Näiden lisäksi on paljon tehtäviä, joita tulee henkilökunnalle toteutettavaksi hieman harvemmin.

4.6 Muiden yrittäjien shop-in-shop –myyntikojut

Yhteistyö paikallisten yrittäjien välillä edesauttaa kaikkia osapuolia. Erilaisten yritysten kerääminen saman katon alle puolestaan helpottaa asiakkaiden löytämistä yritysten luokse.

Tilaan ei mahdu montaa myyntipistettä, mutta muutamalle shop-in-shop -myyntikojuun tyyppiselle myymälälle tilaa voisi löytyä. Muutama paikallinen käsityöläinen, vaatemyyjä tai sisustustarvikkeita myyvä yritys voisi hyvinkin löytää asiakaskuntaa tapettien tehtaanyymälän yhteydestä.

4.7 Referenssit

Referenssikohteiksi yritin etsiä yrityksiä, joille on rakennettu tilat vanhoihin muissa käyttötarkoituksissa olleisiin rakennuksiin. Vanhoja pelkästään varastokäytössä olleita rakennuksia on aika harvoin remontoitu uusiin käyttötarkoituksiin, mutta vanhoja maatalousrakennuksia tai viljamakasiineja löytyy runsaastikin Suomesta uudelleen käyttöön otettuina. Ko. rakennuksia on remontoitu useimmiten esim. myymälöiksi, ravintoloiksi ja kahvioiksi, kokoustiloiksi, museokäyttöön, toimistotiloiksi sekä moniin muihin käyttötarkoituksiin (Miekkala, S & Kirkkala, A-M, 2006. s. 5-6.)

Referenssikohteita läpikäydessäni mietin myös vaihtoehtoja minkä alan myyntikojuja omaan opinnäytetyön kohteeseen istuisi sopivimmin. Vaihtoehtoina alun perin olivat paikalliset käsityöyrittäjät, vaatemyymälät tai sisustustarvikekaupat. Päädyin suunnittelemaan tilat yhdelle sisustus- ja lahjavaramyymälälle sekä rakennuspientarvikeliikkeen. Näin saamme kattavan sisustustarvikkeiden myymäläkonseptin saman katon alle. Referenssikohteiseni työhöni olen valinnut Domus Classican rakennustarvike-myymälän, Johan&Nyströmin kahvinpaahtimon sekä Design Hill -myymäläkeskuksen.

Domus Classica

Rakennustarvikeliike sijaitsee Hattulassa Metsäkylän kartanon alueella 100-vuotiaassa punatiilirakennuksessa, joka toimi aikoinaan tilan työntekijäperheiden asuinrakennuksena. Kartanon päärakennus on peräisin 1800 -luvulta ja työväen asuintalot 1900-luvun alusta.

Domus Classica on perustettu Metsäkylän Navetan rinnalle vuonna 2008. Metsäkylän Navetta myy ja välittää vanhoja, kierrätettyjä rakennusosia ja -tarvikkeita. Domus Classica puolestaan keskittyy uusvanhoihin sekä vanhan mallin mukaan teetettyihin rakennustarvikkeisiin. Tuotteita on myynnissä n. 200 eri tavarantoimittajalta. (www.domusclassica.fi; www.hamewiki.fi)

Myymän sisutus on kaunis kokonaisuus uutta ja vanhaa pintaa. Vanhoja tiili-seiniä ja rakenteita on jätetty näkyviin eikä kokonaisuus ole kärsinyt vaikka myymälä koostuu vanhan asuinhuoneen mukaisesti monesta eri huoneesta. Myyntihyllyt ja -kalusteet eivät ole perinteisiä isoja hyllykokonaisuuksia vaan mukavan kodinomaisia kalusteita ja tuovat myymälään oman tunnelmansa. Kaikki tuotteet on saatu herttaisesti esille erilaisiin hyllyihin, vitriineihin ja pöydille.

Kahvinpahtimo Johan&Nyströmin konseptiputiikki

Kahvinpahtimon konseptiputiikki sijaitsee Helsingin Katajanokalla vanhassa satamamakasiinissa. Punatiilinen makasiinirakennus on alun perin rakennettu huolintaliikkeen varastotiloiksi 1860 -luvulla.

Helsingin konseptiputiikki palvelee kahvin ja teen ystäviä. Siellä on tunnelmallinen kahvila joka on tunnettu raakakakuistaan. Kaupasta löytyy erilaisia kahvi- ja teelaatuja sekä tarvikkeet juomien valmistukseen. Itse Johan&Nyströmin kahvinpahtimo sijaitsee Tullingessa, Ruotsissa.

Putiikin sisätiloissa on kauniisti vanha rakennus ja rakennuksen kantavat rakenteet jätetty näkyviin ja niistä on tehty osa sisustusta. Tilat ovat kahdessa kerroksessa ja upea holvikaari-ikkuna antaa kivoja näkymiä tilasta toiseen pöytien ja sohvien lomassa. Kahvilan tunnelma on rento ja sisustus persoonallinen. (www.johanochnystrom.se/fi; www.fi.wikipedia.org; www.brunssipartio.fi)

Taukopaikka ja kaupparyhmittymä Design Hill

Design Hill on Salossa, Turku-Helsinki -moottoritien varrella sijaitseva kaupparyhmittymä ja taukopaikka. Myymälässä on Pinetta tehtaanyymälä sekä muita kotimaisia shop-in-shop -tyylisiä myymälöitä. Lisäksi Design Hillin tiloissa toimii kahvila.

Kaupparyhmittymää varten kauppiaan rakennuttivat E18-moottoritien varteen ekologisen uudisrakennuksen, joka valmistui vuonna 2009. Samana vuonna Design Hill aloitti toimintansa. Koko rakennus sekä lämmitetään että viilennetään maalämmöllä. Jätteet ja pakkausmateriaali kierrätetään niin hyvin kuin mahdollista ja valikoimiin on otettu luonnonmukaisesti ja ympäristöä kunnioittaen valmistettuja tuotteita. Myymälään on kerätty Pinetta-tuotteiden lisäksi muita suomalaisia brändejä, käsityöläisten ja tunnettujen muotoilijoiden tuotteita, mutta myös eurooppalaisia design -käyttötavaroita.

Kahvilasta saa italialaista tai Reilun kaupan kahvia, luomusuklaata sekä belgialaisia käsintehtyjä suklaakonvehteja. Leivonnaiset he pyrkivät valmistamaan mahdollisuuksien mukaan lähi- ja luomuraaka-aineita sekä Reilun kaupan tuotteita

Design Hill valikoitui referenssikohteekseni konsepti-ideansa vuoksi. Isossa tilassa sulassa sovussa on monta eri shop-in-shop -myymälää paljon eri tuotteita sekä kahvila. Toimintoja ei ole rajattu toisistaan seinillä vain kevyin myymälähyllyin ja kalusteryhmittelyin. Silti myymälät erottuvat toisistaan ja kokonaisuus on sulava ja toimiva. (www.designhill.fi/sites/default/files/designhill_story_fi.pdf_.pdf; www.toinenkeksi.fi)

5. TAVOITTEET

5.1 Kaupalliset tavoitteet

Tavoitteena on tehdä sekä tehdasta että museota tunnetuksi ja tätä kautta tapettien myyntiluvut kasvamaan. Kävijämäärien kasvu tuo suoraan lisätuloja tapetin myyntiin.

Museorakennuksen tehokkaammalla käytöllä tulee olemaan taloudellista hyötyä kun ulkopaikkakuntalaiset tulevat pitemmänkin matkan takaa käymään Pihlgren ja Ritolan tehtaanyymälässä. Kun samoissa tiloissa toimii muitakin yrittäjiä, kahvila sekä Akaan kaupungin matkailuinfo, on esim. Helsinki-Tampere -moottoritietä Akaaseen matkavierien helppo poiketa tehtaanyymälässä kahvilla, samalla voi käydä tutustumassa vanhoihin tapetinpainomenetelmiin ja kaiken lisäksi saa lisätietoja Akaan kaupungin muista palveluista tai nähtävyyksistä.

5.2 Toiminnalliset tavoitteet

Keskustelin ennen työni aloittamista Pihlgren ja Ritola Oy:n toimitusjohtaja Elina Yrjösen kanssa museorakennukseen sijoitettavista toiminnoista. Pohdimme yhdessä mitkä toiminnot olisi hyvä sijoittaa työssäni käsiteltävään rakennukseen ja mitkä toiminnot ovat tärkeimpien säilytettävien osa-alueiden, tapettimyymälän ja museonäyttelyn, kannalta olennaisia asioita. (Yrjönen, E. 2015)

Tavoitteena on saada rakennuksesta toimistotilojen ja myymälöiden keskittymä, josta hallinnoidaan tehtaanyyntiä ja tilauksia. Toimintojen pitää liikkua tilassa sujuvasti, toisiaan häiritsemättä mutta toisiaan tukien. Asiakkaiden ja tavaroiden kulkeminen tilassa pitää miettiä tarkkaan ja toimintojen sijoittuminen rakennukseen tulee olla loogista.

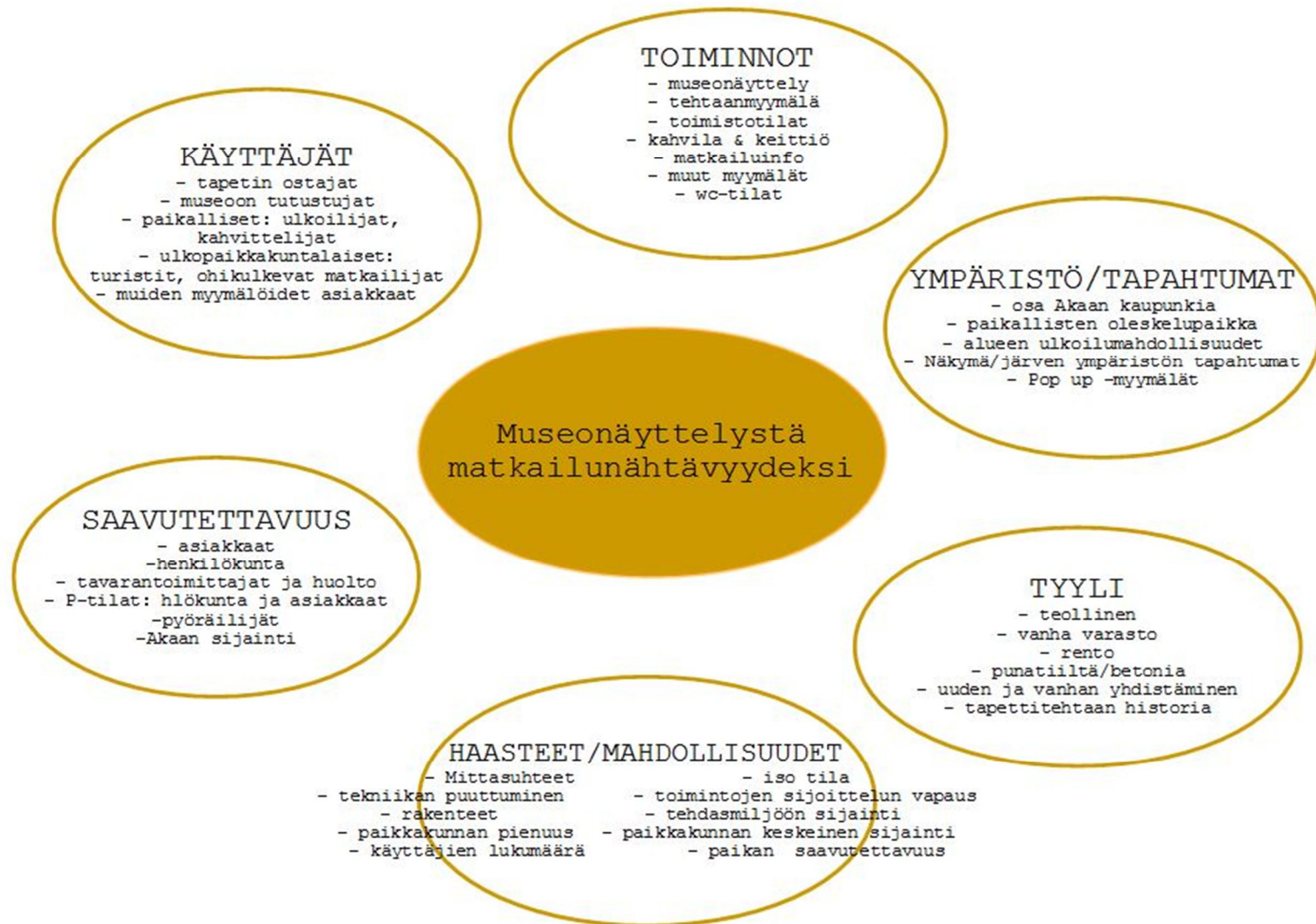
Tilan nykyisiä toimintoja tiivistämällä ja toisaalta uusia harkitusti lisäämällä saadaan rakennus parempaan ja tuotannollisempaan käyttöön. Olemassa oleva tehtaanyymälä, uudet myyntikojut ja kahvila tukevat toistensa toimintaa. Matkailuinfo ja museonäyttely tuovat turisteja vierailemaan alueella. Toimistotilat olisivat hyvä lisä rakennukseen, jos ne saadaan sinne mahtumaan ja vaivattomasti siellä toimimaan. Jos kuitenkin toimistotilat eivät sovi muiden tärkeämpien toimintojen kanssa rakennukseen, ne jätetään nykyiseen konttorirakennukseen toiselle puolelle tehdasrakennusta.

Asiakkaiden ja tavaroiden liikkuminen pitää myös huomioida piha-alueella. Asiakkaat saapuvat tehdasalueelle yhdestä suunnasta mutta itse tehdasalueella voi olla samaan aikaan monenlaista liikettä; asiakkaita, tehtaanyöntöhenkilökuntaa, autoja, tavarantoimittajia sekä ulkoilijoita. Asiakkaille pitää osoittaa selvästi sekä paikoitusalue että sisäänkäynti.

Suunniteltavat tilat ovat:

- museonäyttely
- tapettien tehtaanyymälä
- kahvila ja kahvilan keittiö
- wc-tilat
- toimistotilat (voi jättää pois)
- matkailuinfopiste
- muiden yrittäjien shop-in-shop -myymälätilat

Seuraavaan mindmapiin olen koonnut karkeasti keskeisiä asioita, joita tulisi projektin suunnittelussa ottaa huomioon. Projektin painotukset huomioon ottaen suunnittelussa voidaan tiettyihin kohtiin syventyä enemmän.

5.3 Tyyllilliset tavoitteet

Tyyllisesti sisustuksessa pyritään pitämään kiinni siitä, että tila on alkujaankin ollut tehtaan varasto. Sisustukseen halutaan teollinen tunnelma ja rakenteita saa jäädä reilusti näkyviin. Materiaaleina käytetään nykyisiin punatiilisiin seiniin sopivia muita materiaaleja; betonia, puuta ja metallia. Säilyttämällä mahdollisimman paljon vanhaa pyritään pitämään kiinni teollisuusrakennuksen ominaispiirteistä. Uusien ja vanhojen elementtien yhdistäminen halutaan toteuttaa hienovaraisesti ja liikaa huomiota herättämättä.

Koska varastorakennuksen arkkitehtonisissa ulkonäössä ei ole mitään selkeää kiinne-kohtaa mihinkään tiettyyn aikakauden tyyliin tai edes oman rakennusvuosikymmensä tyyllisiä piirteitä, voi sisustus nojata myös tehtaalla valmistettaviin tuotteisiin ja niiden edustamien aikakausien tyyliin.

5.4 Rajaus

Kohteena museorakennus on vaativa rakenteidensa ja museoviraston suojeluluokituksensa johdosta. Ennen rakennustyövaiheeseen pääsemistä, pitää rakennukselle tehdä tarkemmat kuntokartoitukset ja rakenteiden kestävyys selvitykset. Koska rakennesuunnittelijaa ei ole vielä projektin tässä vaiheessa mukana, en pääse varmistamaan kattotai muiden kantavien rakenteiden muutoksia. Toimistotilat on nyt kuitenkin tässä vaiheessa suunniteltu sijoitettaviksi wc-tilojen ja tapettimyyvälän yläpuolelle harjan alle, joten se rajataan tarkempien suunnitelmien ulkopuolelle. Myöskään keittiön ja wc-tilojen suunnitelmiin en tässä työssäni tarkemmin paneudu. Rakennuksen asiakaspalvelun toiminnot (museonäyttely, kahvio, myymälät ja wc-tilat) pyritään saamaan esteettömiksi niin pitkälle kuin ilman kohtuuttomia muutoksia on mahdollista. Esteetöntä mitoitusta käsittelen wc-tilojen sekä sisäänkäynnin yhteydessä tarkemmin.

Opinnäytetyöni tarkoituksena ei ole tehdä detaljitarkkaa suunnitelmaa koko tilasta, vaan lähinnä konseptuaalinen suunnitelma ja tilajako sisätiloille sekä toiminnoille. Opinnäytetyöni pääpaino on toimintojen loogisella järjestyksellä sekä toimivalla tilaratkaisulla. Työ rajataan käsittelemään museonäyttelytilaa, kahviota ja shop-in-shop -myyntikojuja sekä tapettien tehtaanyymälää. Nämä tilat yhdessä ovat rakennuksen merkittävimmät toiminnot ja samalla käsittävät suurimman osan tiloista.

Esittelen suunnitelmat tilaluonnoksin sekä pohjapiirustusten ja leikkausten avulla. Materiaalit ja kalusteet esittelen viitteellisinä. Piha- ja ulkotiloja käsitelen vain ideatasolla.

LVIS – tekniikka vaatii omat rakenteelliset ratkaisunsa ja asiantuntijoita mukaan projektiin kertomaan miten LVIS rakennukseen toteutetaan. Asiantuntijoita konsultoidaan myöhemmin ja rajautuu tässä vaiheessa työni ulkopuolelle.

ESIMERKKIKUVIA HALUTUSTA TUNNELMASTA

6. SUUNNITTELUPROSESSI

6.1 Tilaohjelma

Tilaohjelman käsittely lähti käyntiin vanhoista pohjakuvista, jotka löytyivät Pihlgren ja Ritolan kassaholvista. Sekä alkuperäiset kuvat että vuosien varrella tehdyt muutokset löytyivät säilöstä. Kuvissa oli vain pieni epäselvyys, kun muutospäivitykset lämpimistä tiloista oli epähuomiossa laadittu varistorakennus 2:n alkuperäiskuviin. Varastot ovat mitoiltaan täsmälleen samanlaiset. Onneksi tämä selvisi kun haastattelin Pihlgren ja Ritolan teknistä johtajaa Jaakko Ritolaa, joka muisti palaneen varaston sisätilat. 2. varastoon ei ollut milloinkaan rakennettu lämpimiä tiloja, joten epäselvyydet ratkesivat. (Ritola, J. 2015)

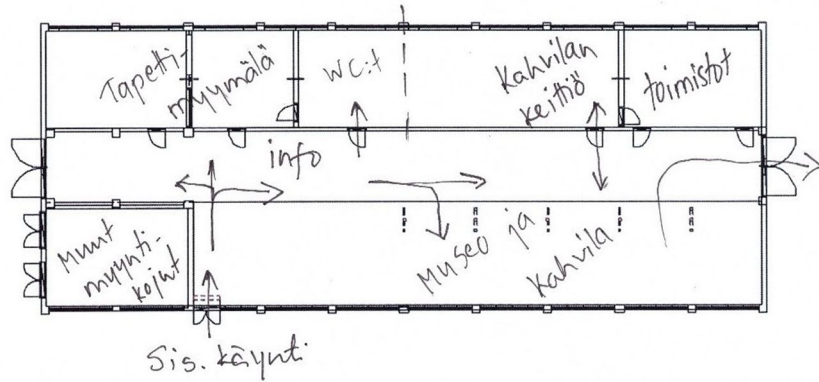
Rakennukseen pääsen työni puolesta helposti käymään ja useasti olen käynytkin tarkistamassa esim. kattorakenteiden sijaintia tai ikkunoiden korkeuksia.

Tilojen suunnittelun yhtenä lähtökohtana oli, että olemassa olevia seinät pyritään jättämään nykyiseen olomuotoonsa. Joitakin kulkuaukkoja voi seiniin tehdä, mutta merkittäviä purkuja ei tehdä. Tilan huomioon ottaen ei ole tarpeellista myöskään rakentaa uusia seiniä tilaan enempää, muuten voi olla vaarana että tilasta tulee kovin pimeää, ahtaana oloinen ja se menettää varastomaisen muotonsa.

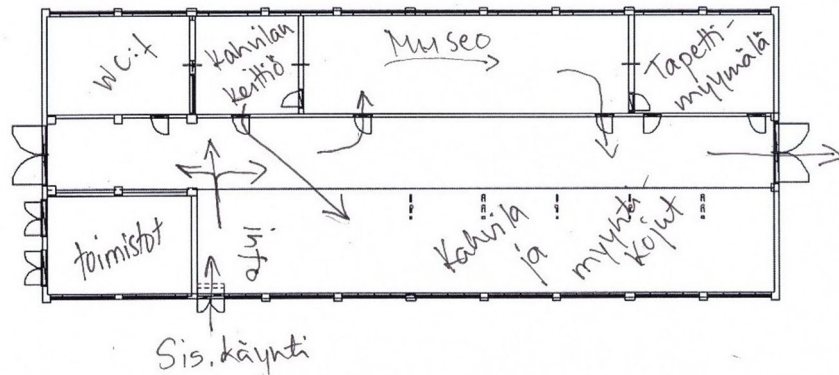
Tilojen yhteydet pitäisi toimia hyvin ja vaivattomasti. Jotkut toiminnot vaativat suoran ja helpon kulkuyhteyden välilleen. Nämä tilat sijoitetaan lähekkäin ja varmistetaan että suora kulkuyhteys on olemassa tai sellainen järjestetään avaamalla aukkoja tai ovia väliseiniin.

Seuraavissa kuvissa esittelen ensimmäiset luonnokset toimintojen sijoittamisesta tilaan. Olen merkinnyt jokaiseen luonnokseen plussat ja miinukset, jonka jälkeen olen vielä jalostanut jokaisesta vaihtoehdosta paremman version.

Luonnoksia:

Vaihtoehto 1.

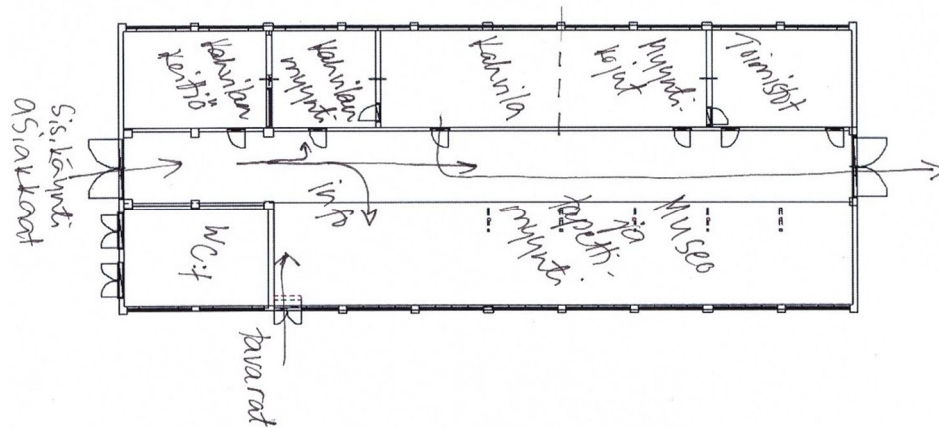

Vaihtoehto 2.

Plussat ja miinukset:

- + sis.käynti tuo heti tilaan, josta on helppo hahmottaa toiminnot
- + museo isossa tilassa
- + kahvila isossa tilassa
- + kahvilasta helppo pääsy ulos
- + wc-tiloihin pääsy joka paikasta
- + ei kovin paljon risteävää liikennettä
- + keittiö- ja kahvilatilat lähekkäin
- + tapettimyymälälle hyvät tilat
- + vesi- ja viemäriputkia vaativat tilat lähekkäin
- museo ja kahvila yhdessä liian ahtaassa tilassa
- shop-in-shop -myyntikojut syrjässä
- sis.käynti "pihan" puolella -> vaatii ohjauksen
- keittiön tilantarve liioiteltu
- wc- ja keittiötilat kauneimpien näkymien ja ikkunoiden puolella
- wc-tiloissa ikkunat alhaalla

- + kahvilasta helppo pääsy ulos
- + museolle oma tila
- + kahvila ja shop-in-shop -kojut isossa tilassa
- + wc-tilat sopivasti hieman sivussa
- + ei kovin paljon risteävää liikennettä
- + sis.käynti tuo heti tilaan, josta on helppo hahmottaa toiminnot
- + info heti sis.tulon lähettyvillä
- + vesi- ja viemäriputkia vaativat tilat lähekkäin
- tapettimyymälälle liian vähän tilaa
- risteävää liikennettä
- sis.käynti pihan puolella, -> vaatii ohjeistusta
- wc-tiloissa isot ikkunat matalalla
- tapettimyymälä liian syrjässä

Vaihtoehto 3.

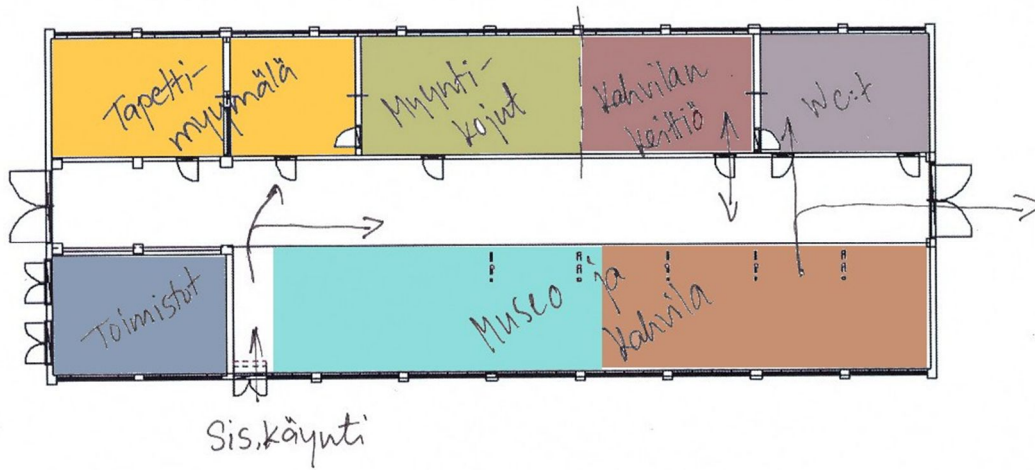
- + Kahvila tilassa, jossa on ikkuna alhaalla
- + kahvilan tilat toimivana pakettina lähikäin
- + sis.käynti rakennuksen päädyssä, joka näkyy jo tielle
- + museolle ja tapettien myynnille varattu paraatipaikka
- + shop-in-shop -myyntikojuille riittävästi tilaa
- + ei risteävää liikennettä
- + wc-tilat heti sis.käynnin vieressä

- käytävämainen, pimeähkö sis.käynti
- kahvilan tiloista pitkä matka ulos
- kahvilalle varattu liiaksi tilaa
- tapettimyymälä ja -museo liian ahtaasti -> tarvitsevat enemmän tilaa

Muutamia mietteitä, joita nousi jo tässä suunnitteluvaiheessa esiin toimintojen sijoittelussa:

- keittiölle oma eristetty tila, josta mahdollisimman suora ja helppo kulkuyhteys kahvilan asiakastiloihin
- museolle selkeä oma tila, jossa näyttelyesineiden järjestely helppoa ja asiakkailla rauha tutustua näyttelyyn
- tapettimyymälä kaipaisi myös omaa rauhaa, asiakkaat usein pohtivat valintojaan ajan kanssa
- kahvila kaipaisi ikkunoita ja luonnonvaloa
- kahvila lähelle uloskäyntiä → ulkoterasille
- voisiko ylätilaa käyttää hyväksi? → toimistot tai kahvilan asiakaspaikkoja
- infotiski olisi hyvä olla lähellä asiakkaiden sisäänkäyntiä
- wc-tilat lähellä sisäänkäyntiä
- asiakkaiden looginen ja helppo kulku toimintojen välillä turvattava

Uudet luonnokset:

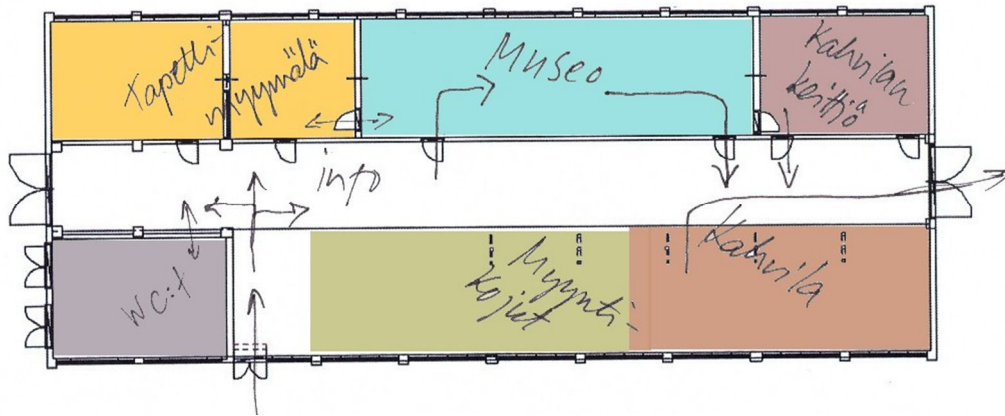
Plussat ja miinukset:

- + sis.käynti tuo heti tilaan, josta on helppo hahmottaa toiminnot
- + tapettimyymä omassa tilassa
- + viemäri- ja vesiputkia vaativat tilat lähekkäin
- + kahvilasta helppo pääsy ulos
- + keittiö ja kahvila toiminnot lähekkäin
- + ei kovin paljon risteävää liikennettä
- + wc-tilat lähellä uloskäyntiä
- + kahvila isossa tilassa
- + tapettimyymäälle hyvät tilat

- museo ja kahvila yhdessä, voi olla ahdasta
- museo liian rauhattomalla paikalla
- sis.käynti "pihan" puolella
→ vaatii ohjauksen
- wc-tilat eivät lähellä sis.käyntiä
- shop-in-shop -kojuille suljettu tila
- wc- ja keittiötilat kauneimpien näköymien ja ikkunoiden puolella

VAIHTOEHTO 1

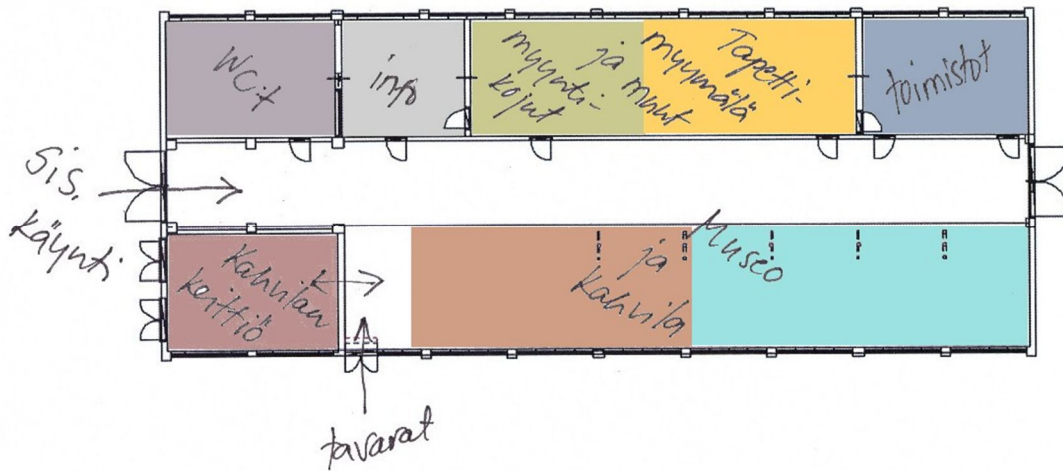
	Kahvila		Tapettimyymä
	Museo		Toimistot
	Keittiö		Info
	Myyntikoju		WC-tilat

VAIHTOEHTO 2

- + shop-in-shop -kojut ja kahvila samassa tilassa → saa olla ympärillä liikettä
- + sisäänkäynti tuo heti tilaan, josta on helppo hahmottaa tilan toiminnot
- + wc-tilat omassa nurkassaan lähellä sisäänkäyntiä
- + tapettimyymälä omassa tilassaan
- + kahvilasta pääsee helposti ulos
- + ei risteävää liikennettä
- + infotiskille selkeä paikka
- + museo omassa rauhallisessa tilassa

- toimistotilat ei mahdu, → voiko olla ylhäällä?
- viemäri- ja vesiputkia vaativat tilat eri puolilla rakennusta
- sis.käynti "pihan" puolella → vaatii ohjauksen

VAIHTOEHTO 3

- + kaikki myyntikojut samassa tilassa
- + toimistot omassa rauhassa
- + myyntikojut ja kahvila samassa tilassa
- + sis.käynti päädyssä, "pääovista"
- + vesi- ja viemäriputkia vaativat tilat rakennuksen samassa päädyssä
- + wc:t omassa nurkassaan lähellä sis.käyntiä
- + ei risteävää liikennettä

- infolle liioiteltu tila
- museo rauhattomassa paikassa
- myymälöille liian ahdas tila
- sis.käynti pimeäköön käytävään
- museo ja kahvila yhdessä liian ahtaassa tilassa

Ennen lopullista valintaa parhaasta tilaluonnoksesta pohdin vielä sisäänkäynnin merkitystä; mistä käyttäjät lähestyvät rakennusta, miten koko rakennus merkataan näkyvämmän paremmin Satamatielle, mihin autot pysäköidään ja mistä kuljetaan rakennukseen sisään. Seuraavaan kuvaan olen merkinnyt eri kulkuvälineiden kulkusuuntia. Vaikka isot ovet rakennuksen päädyssä näkyvät tiellä paremmin ja näin ollen tätä voisivat asiakkaat kuvitella sisäänkäynniksi, asettuu asiakkaiden parkkipaikat luonnollisemmin pihalle rakennusten väliin ja näin nykyinen sisäänkäynti toimii hyvin edelleenkin asiakkaiden sisäänkäyntinä. Jos sisäänkäynti käännettäisiin päädyssä, autoilta kuljettaisiin hieman mutkan kautta sisään rakennukseen. Pyörille voisi järjestää päätyyn telineet, jolloin autojen ja pyörien risteävää liikennettä saadaan vähennettyä.

Rakennuksen näkyvyyttä Satamatielle päin pitäisi parantaa esim. kyltillä tai suunta- nuolin sisään-ajoväylän kohdalle. Asiakkaille tarkoitetut P-paikat olisi suositeltavaa merkitä kyltein. Myös sisäänkäyntiä voisi korostaa kyltillä tai lipalla.

Päädyin pohjaluonnoksissa vaihtoehto 2:een, joka on rajattu edellä katkoviivoin. Tässä vaihtoehdossa asiakkaiden siirtymät ja liikkuminen on vaivattominta. Luonnospohjan värialueet paljastavat, että tärkeimmille toimintoille on varatut alueet ovat hyvin tasapainossa. Sisäänkäynti toimii pihan puoleiselta julkisivulta ja sisäänkäynnin lähetyvillä on wc-tilat. Infotiski löytyy nopeasti ja asiakkaan on sisäänkäynniltä helppo hahmottaa tilan toiminnot ja kulkuväylät. Tapettimyymälä on oma kokonaisuutensa, jossa asiakkaalla on rauha harkita päätöksiään. Järven puoleisella sivulla on myös ikkunoita ja luonnonvaloa riittävästi sisustusvalintoja varten. Kahvila ja myyntikojujät jäävät taas isoon tilaan, jossa on enemmän tapahtumia ja elämää ympärillä. Myyntikojujen tuotteiden ja tarjonnan pitää siis olla sisällöltään sellaisia, että ostopäätöksen voi tehdä pikaisesti. Museonäyttely on sijoitettu myös omaan tilaansa, jossa vierailija saa häiriintymättä tutkiskella esillä olevia esineitä. Kahvila ja keittiö ovat yhteydessä toisiinsa ja kahvilasta on helppo kulku ulkotiloihin. Samalla kahvilatilaa on mahdollisuus jatkaa kesäisin ulos terassille rakennuksen päätyyn, josta on kauniit maisemat järvelle ja ulkoilureitille.

MUSEORAKENNUKSEN PIHAAN SUUNTAUTUVA LIIKENNE JA PARKKEERAUS
KUVA: MAINA LAAKSO

6.2 Pohjavaihtoehdot

Kun toiminnot olivat löytäneet paikkansa pohjassa, ryhdyin tarkemmin mitoittamaan kahvilan, shop-in-shop -myymälöiden ja museon tiloja. Ennen tarkempaa suunnitelmaa listasin muutamia ajatuksia joita suunnitelmassani aion huomioida:

- tilan pitkänomainen muoto muodostaa helposti käytävän keskelle tilaa, tätä yrittän välttää. Voisiko ”käytävää” kalustaa jotenkin, ettei se jää hukkaneliöiksi
- museon edusta ei saisi jäädä tyhjäksi tilaksi, voisiko siihen sijoittaa osan kahvilan asiakaspaikoista?
- Pitäisikö museoon olla näköyhteys kahvilasta? säilytetäänkö kahvila- ja museotilan yhteys
- palvelutiski olisi houkuttelevaa sijoittaa mahdollisimman lähelle keittiötä, millaisin ehdoin se toimii?
- kuinka monta asiakaspaikkaa kahvilaan tarvitaan?
- kuinka monelle myymälälle paikat
- kahvila kaipaisi lisää luonnonvaloa, voisiko esim. isot varaston ovet vaihtaa sellaisiin, josta näkyy järvenranta ja piha?
- voisiko tehtaan läheisyyttä tai tehtaan tuotetta tapettia käyttää sisustuksessa?
- kahvioon hieman kotoista tunnelmaa -> kasveja?
- museon tavaroiden järjestys ja sijoittelu? loogisin sijoittaa tavarat siihen järjestykseen, miten niitä tarvitaan eli miten tapettia valmistetaan.

Museon tavaroista ei ollut olemassa mitään listaa tai dokumenttia joten vietin yhden päivän myymälällä mitaten ja valokuvaten tavarat. Lista ja kuvat tavaroista löytyy liitteistä (LIITE 2).

Museo

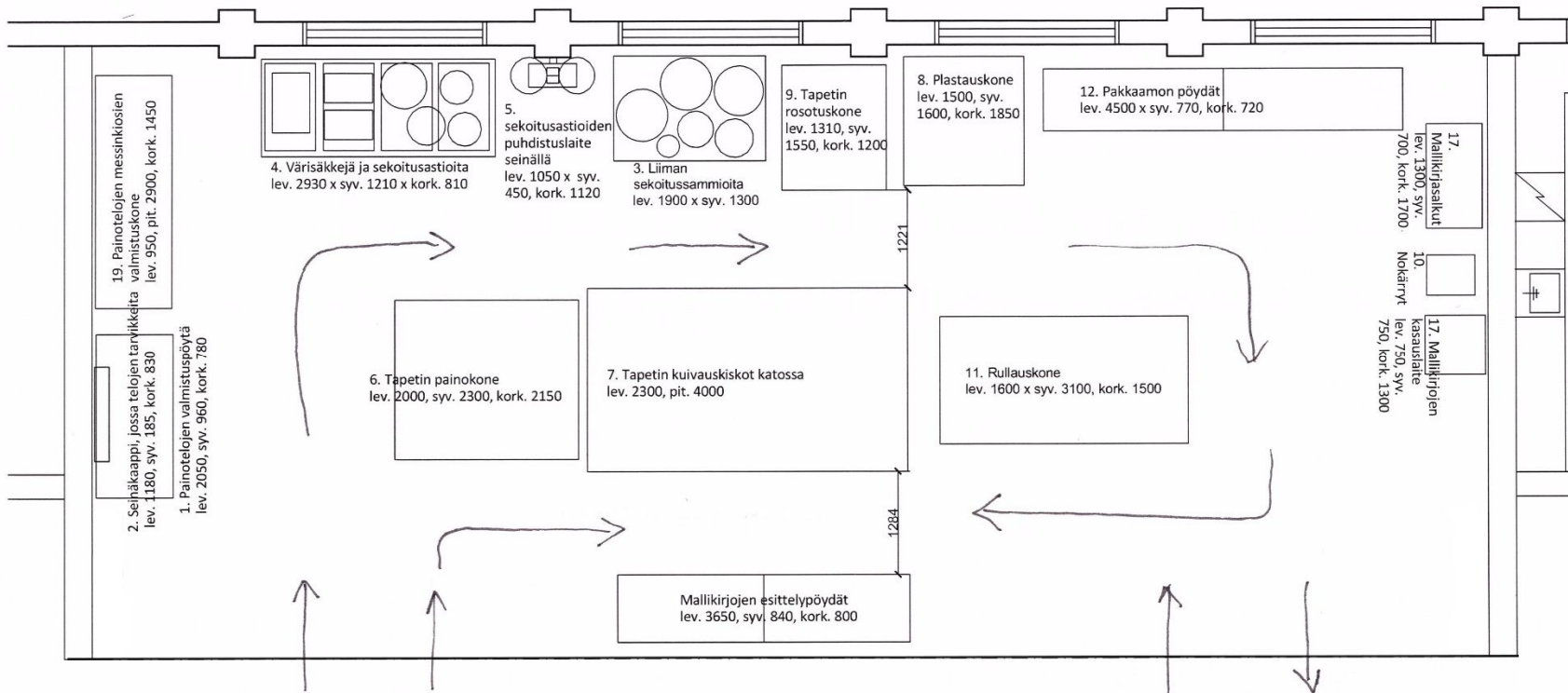
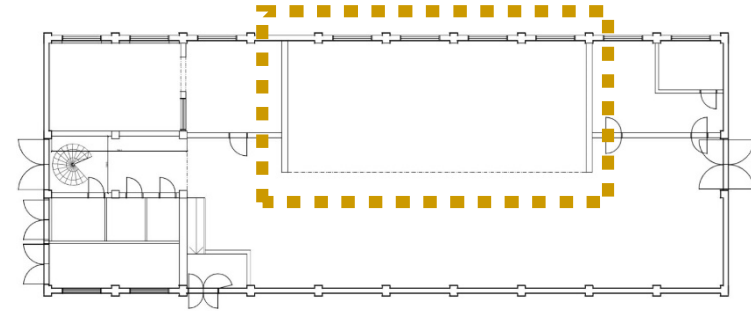
Tein aluksi muutaman vaihtoehdon kalusteiden sijoittelusta kahvila- ja myymälätilaan. Tärkeimmäksi tekijäksi nousi kiintokalusteiden eli palvelutiskin, infotiskin ja kahvilan kiinteiden istuimien/ryhmien sijoittelu. Ehdin jo tehdä muutaman vaihtoehdon ja listata niiden hyvät ja huonot puolet, kunnes hypäsin välillä suomaan muutaman ajatuksen museotilalle ja sen tavaroille ennen lopullista päätöstäni kahvion kalustesijoituksista. Mitoittaessani museon suurikokoisimmat ja tärkeimmät esineet museolle varaamaani tilaan, huomasin että kaikki museon tavarat eivät mahdu tilaan. Tila on liian kapea.

Olin alun perin ajatellut, että museonäyttelyn tavaroiden esittely muodostuu loogisimmin siitä järjestyksestä, jossa tavaroita on tehtaalla aikoinaan valmistettu tai tarvittu. Paraatipaikka tilan keskellä on varattu isoimmalle ja tärkeimmälle koneelle eli vanhalle tapetin painokoneelle. Kun tämän sijoittaisi keskelle tilaa ja muut näyttelyesineet sen ympärille, pääsisi tilassa tutustumaan kaikkiin tavarihin helposti. Alkuperäisessä pohjassa pitkäomaisen tilan molemmissa päissä oli jo valmiiksi sijoitettuna kaksi sisäänkäyntiä ja nämä olisivat luoneet näyttelytilaan luontevan kulkureitin; toisesta päästä sisään, toisesta ulos. Kun tajusin kapean tilan ongelman, mietin vaihtoehtoja millä tavarat saadaan mahtumaan näyttelytilaan.

Museon tilaa piti laajentaa johonkin suuntaan. Olisin voinut ottaa lisää pituutta museotilalle tapettimymälän puolelta, mutta pituudeltaan suurempi tila ei olisi auttanut isoja koneita mahtumaan tilaan niin, että tilassa voidaan kiertää ympäri ja keskelle sijoitettavat tavarat nähtäisiin useammalta puolelta. Näin ollen jouduin harkitsemaan museotilan seinälinjan siirtämistä hieman ulospäin. Näin saisin lisää leveyttä tilaan ja tällöin siellä mahtuisi kunnolla kiertämään tavaroita ja kaikki näyttelyn esineet saataisiin hyvin esille. Hahmottelin seinän linjaa pohjakuviin ja totesin sen sopivan hyvin tilaan. Noin 2 metrin seinän siirto ei vielä vie kahviolta tai shop-in-shop -myymälöiltä liikaa neliöitä ja tilan symmetrisyys säilyy. Lisäksi koko rakennuksen läpi menevä käytävämainen tila rikkoontui, eikä vaaraa turhan käytävän muodostumisesta näin ollen enää ole.

Museotilan vanhan seinän purku ja uuden seinälinjan sekä lipan rakentaminen tehdään rakennesuunnittelijan ohjeiden mukaan. Tässä vaiheessa ei rakennesuunnittelijaa ole vielä projektissa mukana, joten tarkemmat rakennesuunnitelmat rajautuvat opinnäyte-työni ulkopuolelle.

Museon tilaongelman ratkettua sain näyttelyesineet mahtumaan hyvin tilaan. Keskelle huonetta sijoitetaan vanha painokone ja tapettien kuivumiskiskot sekä rullauskone, jotka ovat näyttely- ja kookkaimmat esineet. Näin vierailijat pääsevät näkemään nämä koneet joka suunnalta. Ympäriille jää riittävästi tilaa sijoittaa muut tavarat seinien vierustoille tapetinvalmistuksen vaatimassa järjestyksessä. Näyttelyn kiertosuunta on myötäpäivään, mutta tilaa on myös kahdensuuntaiselle liikenteelle. Lisäksi näyttelyn muita pienempiä tavaroita sekä valokuvia on tilaa sijoittaa sivuseinille ja esim. roikku- maan kattoon.

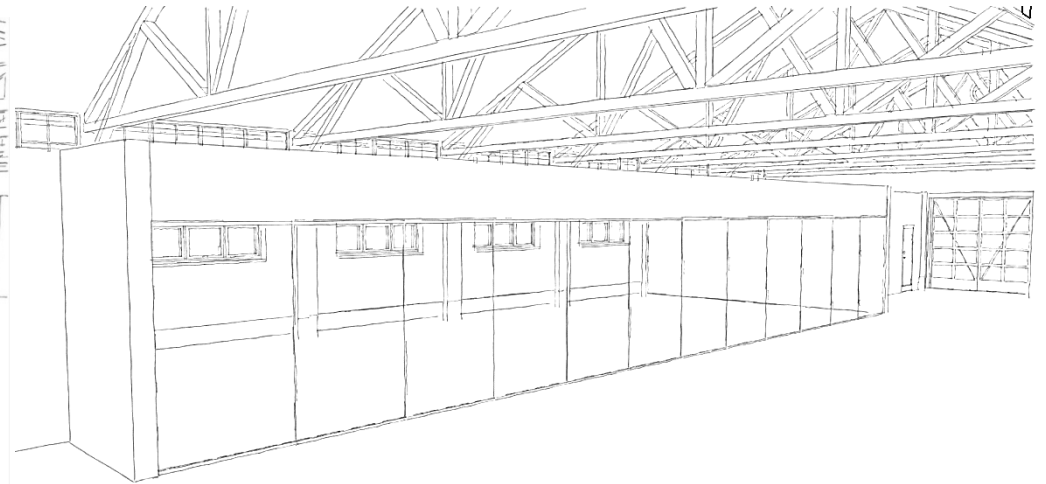
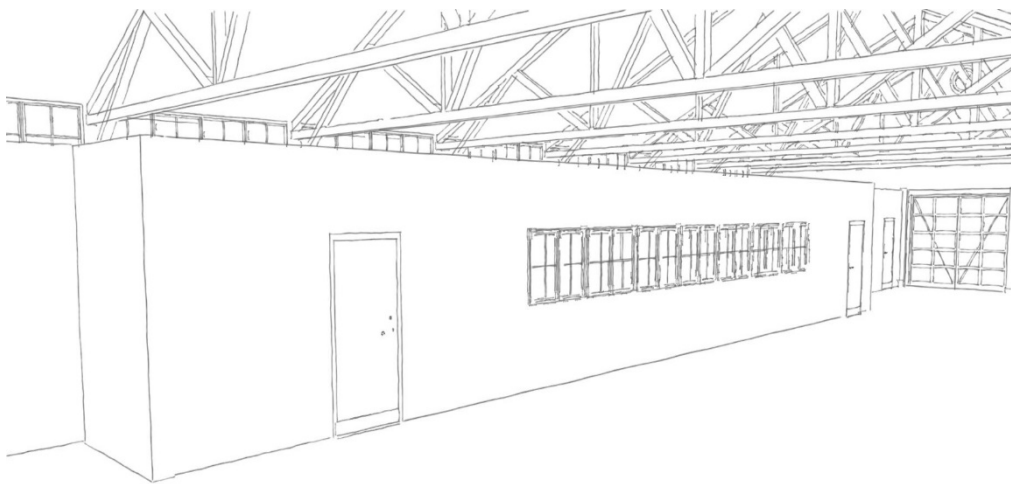

Museon kierto ja tavaroiden järjestys Kuva: Maina Laakso

Seuraavaksi piti pohtia miten purettava seinä korvataan ja miten kahvilan ja museon tilan yhdistyvät toisiinsa. Aiemmin jo mainitsinkin, että yksi pohdittava asia projektissa tulee olemaan museonäyttelyn ja kahvilan välinen näköyhteys. Kahvilasta olisi mukava nähdä näyttelytilaan sisälle. Kuitenkin kahvila ja näyttely pitäisi pystyä erottamaan toisistaan museon aukioloaikojen ulkopuolella. Lisäksi museon tilan tulisi olla lukittavissa. Museonäyttelyn ja kahvilan väliin voisi rakentaa umpiseinän, johon aukaistaan ovet sekä ikkunat näköyhteyden aikaansaamiseksi. Tällöin näyttelyesineille saataisiin lisää kipeästi kaivattua seinätilaa. Toisaalta seinän voisi kokonaan auki ja tilojen väliin asentaa kevyen siirtoseinän, jolloin koko tilan saa yhdistettyä yhdeksi isoksi tilaksi, jossa sekä kahvio, shop-in-shop –myymälät sekä näyttely ovat yhtä suurta aluetta. Siirtoseinät myös takaisivat, että museonäyttely saadaan lukittua kun siellä ei ole henkilökuntaa paikalla. Tällöinkin kahvilan asiakkailta olisi mahdollisuus nähdä mitä esineitä museon puolella on näytillä.

Siirtoseinän materiaali voisi olla kauttaaltaan lasia, jolloin seinä olisi mahdollisimman kevyt. Muita vaihtoehtoja tilanjakajiksi olisivat olleet esim. rolleriristikot/-kalterit, ylös aukeavat lamellinosto-ovet tai taitto-ovet, mutta ne karsiutuivat pois koska näyttelytilan on hyvin matala, eikä katossa ole tilaa ovimekaniismeille.

Piirsin muutaman perspektiivikuvan näistä vaihtoehdoista päätöksen teon tueksi. Kuvat havainnollistavat selvästi sen, että vaikka yhtenäinen tila on iso ja museonäyttelylle lohkaistava tila ei hankaloita kahvion ja shop-in-shop –myymälöiden mahtumista, on 2 metrin seinälinjan siirto kuitenkin huomiota herättävä elementti keskellä sisätilaa. Ulko-ovelta katsottuna seinälinja tulee voimakkaasti sisääntulijaa vastaan. Näin ollen mielestäni umpiseinä, vaikkakin ikkuna-aukoin kevennettyinä, on liian massiivinen elementti. Lasiirtoseinä on kevyt ja katse löytää helposti näyttelytilan takaseinän ja näin koko sisätila, museo, kahvila ja myymälät vaikuttaisivat olevan yhtä suurta tilaa.

Kuvat: Maina Laakso

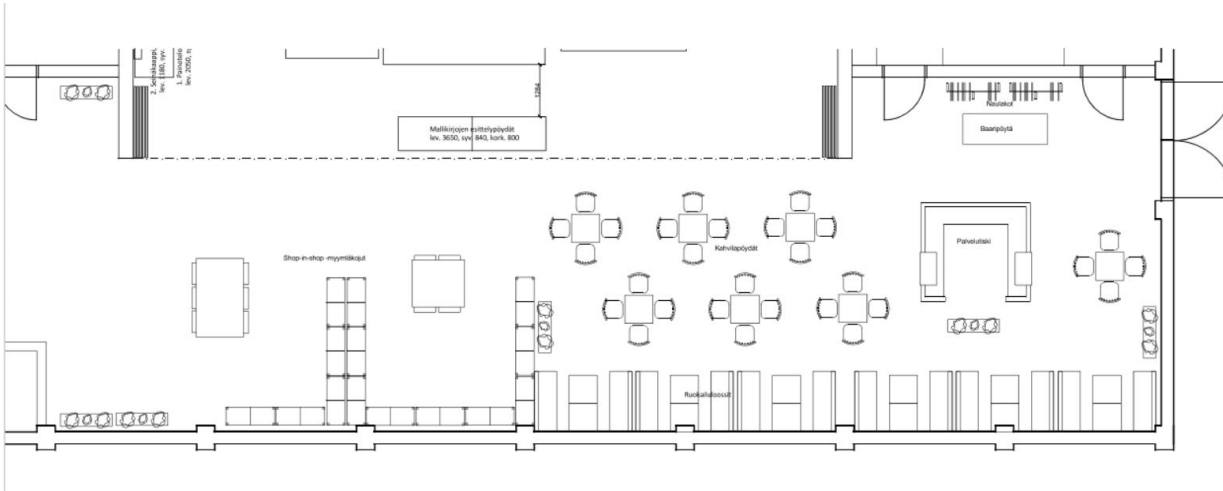
Kahvio ja shop-in-shop -myyntikojut

Nyt kun museoon tarvittavat tilat hieman kasvoivat, piti miettiä kahvion tila ja pohjavaihtoehdot uudestaan. Ensimmäisenä pohdin jälleen palvelutiskin paikkaa. Asiakaspaikkojen määrään ei ole mitään varsinaista tavoitetta, mutta tilaa pitäisi pystyä hieman muuntelemaan ja siellä pitäisi olla sekä pieniä kahvilan pöytiä että ruokailuun tarkoitettuja ryhmiä.

Tilaa ei myöskään tarvitse muunnella eri käyttötarkoituksia varten mutta erityyppisiä ruokailuryhmiä on saatava helpostikin muokattua kahvilassa. Kahvilassa on tarjolla pienten kahvileipien lisäksi myös kevyitä lounaita kuten salaatteja, keittoja yms. Tilaan voisi yrittää mahduttaa pieniä kahvilapöytiä, hieman isompia sohvaryhmiä ja mahdollisesti baaripöydän nopeaan ruokailuun ja kahvitteluun. Palvelutiski olisi hyvä olla mahdollisimman tilava, kaksi tasoa olisi hyvä saada hlökunnalle mahtumaan.

Vaatesäilytys järjestetään irtonaulakoin tai vaaterekein.

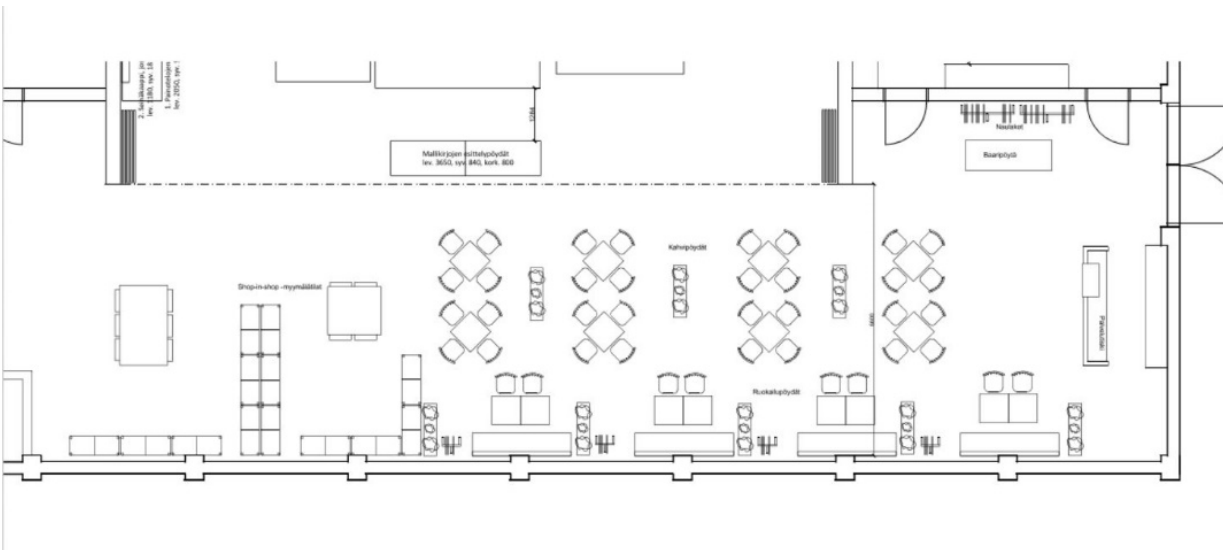
Shop-in-shop- myyntikojuja sijoitetaan tilaan kahdelle yrittäjälle. Myymälätiloja ei eroteta tilasta eri huoneiksi vaan myymäläkalusteilla rajataan myymälöiden alueita ja niiden annetaan olla osa tilaa ja kahvilan kokonaisuutta.

Luonnos 2

- + iso palvelutiski
- + paljon as.paikkoja
- + palvelu kahdelta puolelta tiskiä
- + erityyppisiä as.paikkoja
- + palvelutiskiltä hyvä yhteys pöytiin
- + väljempi sis.tulo

- loosit hieman pimeitä
- vähemmän pikkupöytiä
- tiskiltä pitkä matka keittiöön
- ruokailupöytiä liian paljon

Luonnos 3

- + riittävästi as.paikkoja
- + pitkät etu- ja takatiskit
- + selkeä pohja
- + väljä sijoittelu
- + erilaisia as.paikkoja
- + tiskiltä suora kulkuyhteys keittiöön
- + tiski näkyy heti
- + naulakoille hyvin tilaa

- risteävää liikennettä
- baaripöytä rauhottomassa paikassa

Vaikka yhteenveto luonnosten hyvistä ja huonoista puolista puoltaisi luonnos 3:n valitsemista lopulliseksi vaihtoehdoksi, halusin vielä perspektiiviluonnoksella pohtia tiskin paikkaa. Kaksi parasta vaihtoehtoa ovat luonnos 1 ja luonnos 3. Vaihtoehdossa nro 1 on painavimpana argumenttina tehokas tiskin paikka. Toimivin paikka palvelutiskille olisi keittiön edessä. Toisaalta pelkään että tiski jää piiloon tai pimentoon uuden seinälinjan taakse. Vaihtoehto nro 3 taas ongelmana on taas henkilökunnan kulkureitti keittiön suoraan ovien editse, joka tuo risteävää liikennettä.

Näistä perspektiivikuvista näin ettei tiski jää niin paljon piiloon kulman taakse, jotta sitä olisi vaikea havaita. Parannuksena luonnos 1:n tiskiä voi hieman vielä pidentää. Lisäksi saan mahtumaan perimmäiseen nurkkaan vielä yhden sohvaryhmän ja baaripöytiä tilaan mahtuu kaksin kappalein. Vaikka luonnos 3:ssa katse kiinnittyy heti peräseinän palvelutiskiä ja kutsuu luokseen houkuttelevasti, valitsen lopulliseksi vaihtoehdoksi luonnoksen nro 1. Peräseinälle pitää näin ollen keksiä jotain katseen kiinnittäjää tai sijoittaa sinne joku elementti, joka saa asiakkaat huomioimaan palvelutiskin ja tuotteet.

Luonnos 1

Kuvat: Maina Laakso

Luonnos 3

Olin jo aiemmin museorakennuksessa vieraillessani huomannut, että siellä on erittäin pimeätä. Vaikka tilasta puretaan lautarakenteinen välipohja harjan alla olevien ikkunoiden alta ja näin luonnonvalo pääsee laskeutumaan alas asti, ei se taida riittää. Onneksi myös museonäyttelyn lasiseinän kautta tulee myös valoa tilaan museon matalalla sijaitsevista ikkunoista. Näistä perspektiivikuvista huomaisin lisäksi, että isot, tummat ”laidon ovet” päädyissä tuntuvat vielä pimentävän tilaa entisestään. Tilanne paransi entisestään jos niiden kautta saataisiin tilaan vielä lisää auringonvaloa. Lisäksi kahvilan asiakkaille avautuisi kauniit näkymät järvelle ja ulkoilureitille ovien lasien kautta. Lasiovet ja näkymät kiinnittävät myös sisääntulijoiden katseen rakennuksen pätyyn ja vetävät huomion kahvilaan ja palvelutiskiini.

Julkisivuun asti ulottuvia muutoksia ei kuitenkaan haluta tehdä joten vanhat ulko-ovet rakennuksen pätyihin ja pääsisäänkäynniksi jätetään paikoilleen. Lasiukolliset ovet asennetaan vanhojen ulko-ovien lisäksi oviaukkojen sisäpuolelle. Vanhoja ovia pidetään auki myymälän, kun myymälät, museo ja kahvila ovat auki. Näin ovet viestivät asi-

akkaille jo ulos palveluiden aukioloajoista. Lisäksi tuplaovet toimivat tehokkaana lämmöneristeenä. Ovet teetetään mittatilaustyönä alkuperäisten ovien ruudukointia jäljitellen. Ovien väriksi otetaan julkisivun ovissa ja ikkunoissa tehovärinä ollut keltainen.

Toimistotiloihin vievät kierreportaat estävät uusia lasiovia avautumasta sisäänpäin rakennuksen lännen puoleisessa päädyssä, mutta siellä oikean puoleinen ovi tehdään liukuoveksi. Näin saadaan julkisen tilojen hätäpoistumisteiden vaatimukset täytettyä. (Asetus rakennusten paloturvallisuudesta 3/11, 2011)

Shop-in-shop –myymälät sijoitetaan tilan etuosaan sisäänkäynnin lähetyville tuotteiden houkuttelevuuden ja heräteostosten toivossa. Myytävälle tuotteille varataan runsaasti hyllytilaa ja hyllyt järjestellään niin, että hyllyrivit erottavat kaksi eri myymälää toisistaan. Keskelle näin muodostuvia tiloja tulee matalampaa esittelytilaa. Hyllyt ovat mahdollisimman kevytrakenteisia jotta ne eivät peittäisi sisääntulijoilta näkymiä kahvilaan tai oven läpi järvelle. Korkeimmat hyllyt sijoitetaan seinien viereen ja sieltä ne maldaltuvat porrastetusti kohti museonäyttelyn tilaa. Myymälöille tulee yksi yhteinen tiski, jolle sijoitetaan myyjien tarvitseman työpöytätyökalut ja kassatarvikkeet. Tiskille varataan myös myyjä varten jakkarat, joilla he voivat välillä lepuuttaa jalkojaan.

Pääsisäänkäynti rakennukseen on shop-in-shop –myymälöiden vieressä. Sisäänkäynti on mitoitettu esteettömäksi RT-kortiston ohjeiden mukaisesti. Ovesta on turvallista tulla sisään sillä vaikka ulkotilan ja sisätilan välillä on korkeusero, on tasanne ovien edessä tarpeeksi suuri. Uusien lasisten sisäovien oikealla ovilehdellä on tilaa aueta pois tasanteelta. Tasanteelta lähtee luiska kohti lattiatasoa. Luiskan vieressä kulkee seinässä tukikaide. Luiska on varustettu pienellä reunalla, jottei pyörätuolin rengas pääsisi putoamaan luiskalta. Porrasaskelmia ja kaidetta korostetaan led-valonauhoilla, jotta näkörajoitteiset henkilöt havaitseva askelmat paremmin ja kulkeminen tilassa on turvallisempaa. (RT-kortisto 09-10884, 2006; RT-kortisto 88-11018, 2011; Svensson, Oderstedt & Landberg, 2003, s. 43-52)

WC-tilat

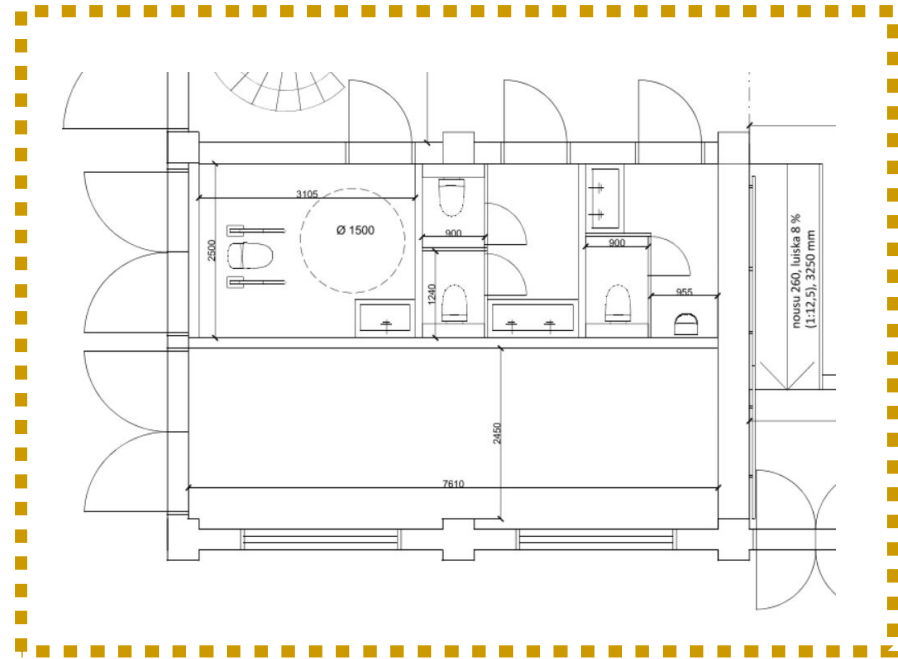
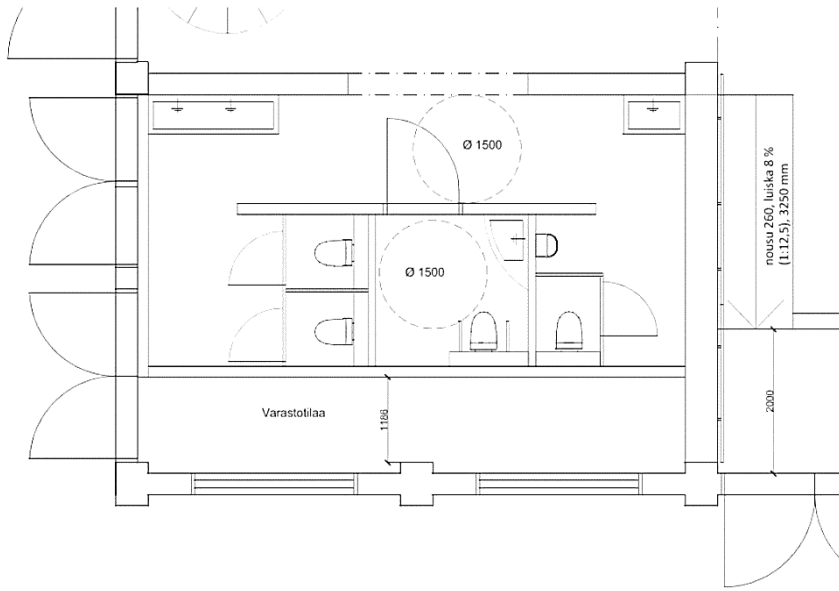
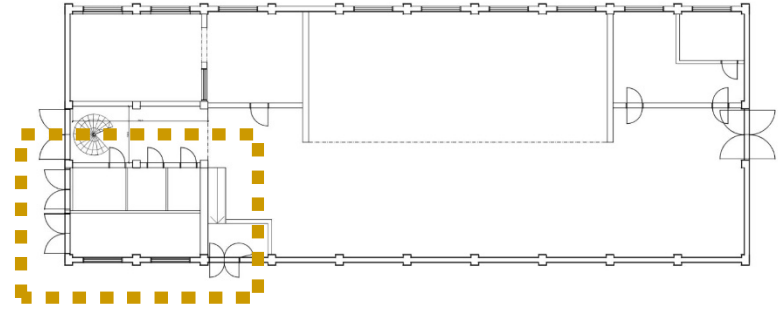
Museonäyttely, myymälät sekä kahvila on hyvin helppo muokata esteettömäksi tilaksi. Tämän halutaan huomioida myös WC-tilojen suunnittelussa. RT-kortin 94-11164, Ravintolat ja kahvilat, mukaan asiakaspaikkojen lukumäärä (yli 50) vaatii rakennukseen sijoitettavan vähintään kaksi naisten wc-istuimia, yhden miesten wc-istuimen ja yhden urinaalin. Lisäksi yli ravintoloissa, joissa on yli 25 asiakaspaikkaa, tulee yhden wc-tilan olla esteetön. (RT-kortisto 94-11164, 2014)

Lähdin hahmottelemaan wc-tiloja niin että tiloihin olisi mahdollisimman vähän ovia. Wc-tiloihin kuljetaan yhdestä yhteisestä aukosta. Ovi esteettömään wc-tilaan on suoraan oviaukkoa vastapäätä ja näin kulku on suoraan käytävätilassa, kuten RT-korteissa mainitaan. Kulut naisten ja miesten wc-tiloihin tapahtuu kääntymällä oviaukosta vasemmalle tai oikealle. Tämä on hyvin toimiva kokonaisuus. Ikkunat pihan julkisivussa ovat hyvin matalalla, eikä wc-tilojen seinälinjaa voi viedä ikkunaseinään asti. Tämän

vuoksi olin alustavasti miettinyt wc-tilojen taakse jäävän varastotilaa, joka on hyvin vähissä koko rakennuksessa. Näin mitoitettuna wc-osasto nappaa liian ison osan koko wc/varasto –nurkkauksesta ja jouduin miettimään toista ratkaisua wc-tiloiksi.

Seuraava vaihtoehto oli perinteisempi niin että joka wc-tilaan kuljetaan omasta ovesta. Tässä vaihtoehdossa tulee todella tarkkaan mitoitettavaksi viimeisen oven paikka, sillä kierreportaat yläkerran toimistotiloihin sijoittuu hyvin lähelle taaimmaista ovea. Taaimmaisesta tilasta muodostu oven sijoittumisen vuoksi suurin. Tähän sijoittuu luonnollisesti esteetön wc-tila. Esteettömässä wc:ssä jää wc-istuimen molemmin puolin tilaa pyörätuolille sekä taakse on varattu tilaa mahdolliselle avustajalle. Oviaukko on M10, jolloin ovesta mahtuu pyörätuolilla kulkemaan. Vanhan autotallin ovi jää julkisivuun mutta se poistetaan käytöstä sisäpuolelta. Oviaukko pitää eristää rakennusinsinöörin ohjeiden mukaisesti. (RT-kortisto 09-10884, 2006)

Naisten wc sijoittui keskelle ja sinne sain mahtumaan kaksi wc-istuinta. Altaan ja takimmaisen kopin oven kanssa muodostui hieman tiukka mitoitus mutta kahden kopin takia olin valmis tässä kohdassa joustamaan. Miesten wc jäi pienimmäksi tilaksi ja sijoittui etummaisiksi tilaksi. Sinne mahtui juuri ja juuri yksi wc-koppi ja yksi urinaali. Tällä tilaratkaisulla sain kunnan varastotilan wc-tilojen taakse. Käynti varastoon tapahtuu vanhoista autotallin ovista ulkopuolelta. WC-tiloja en tämän tarkemmin opinnäytetyössäni käy läpi, vaan tarkemmat määrityksen rajautuvat työni ulkopuolelle. (RT-kortisto 91-10788, 2003)

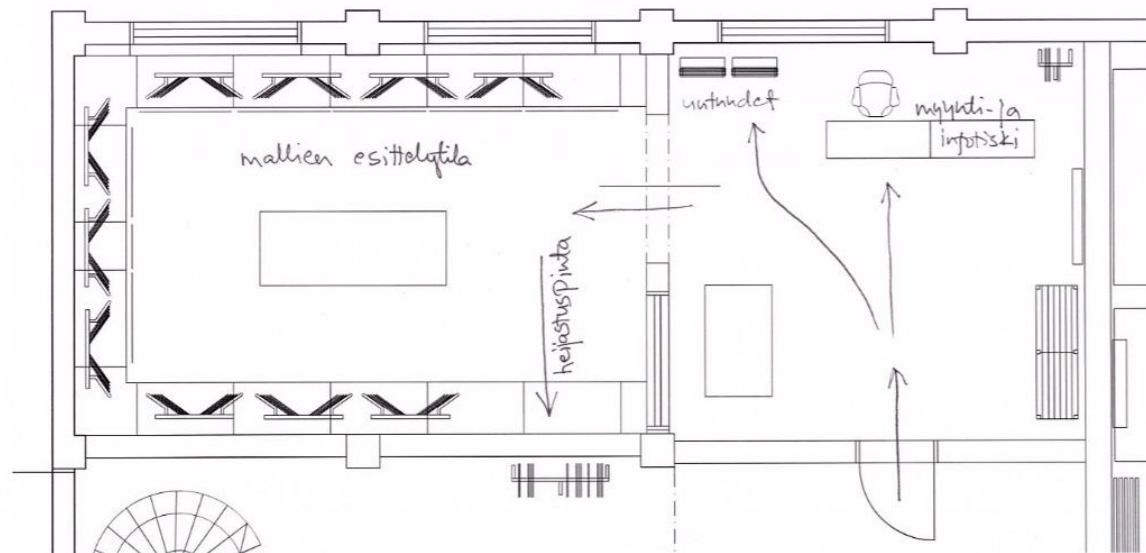
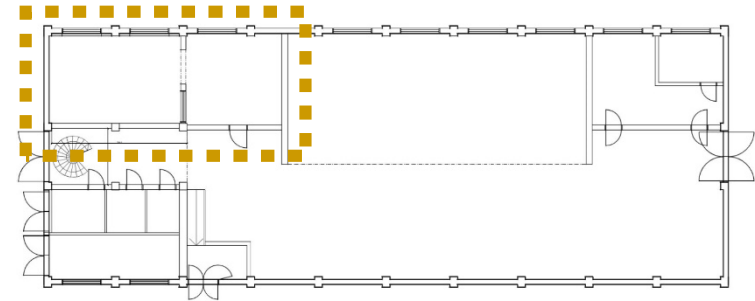

Tapettimyymälä ja matkailuinfo

Tapettimyymälän tilat pysyivät suunnitelmassa samalla paikalla kuin ennenkin. Myymälälle on varattu kaksi erillistä huonetta. Etummainen huone tulee olemaan myymälätila, jossa on esillä kaikki myytävät oheistuotteet kuten boordit, tapetointitarvikkeet, liisterit yms. Lisäksi sinne tarvitaan myyntipöytä jossa on rahastuspiste ja muut myymälässä tarvittavat toimistotarvikkeet. Tähän tilaan sijoitetaan myös uutuusien esittelytilat jossa ne ovat heti asiakkaan sisään astuessa nähtävillä sekä muutama hylly, jossa on tarjolla esim. 2-laadun tapettirullia.

Toinen tila, taaempi huone rauhoitetaan tapettimallien esittelytilaksi. Sinne sijoitetaan muutamia kiintokalusteita, jonne voi varastoida tapettirullia. Kiintokalusteet tarjoavat kysytyimmille tuotteille pienen varastointimahdollisuuden myymälään. Iso varasto sijaitsee tapettitehtaan tiloissa pihan toisella puolella. Keskellä tilaa sijoitetaan reilun kokoinen pöytä johon asiakkailla on tilaa levittää materiaalimalleja, piirustuksia yms. Ikkunattomalle seinälle jätetään seinäpintaa tyhjäksi, jotta siihen voidaan heijastaa kattoon kiinnitettävästä projektorista kulloinkin harkinnassa olevasta tapettimallista laaja kuva auttamaan päätöksenteossa. Lisäksi pöydälle sijoitetaan asiakaspäätteitä, joissa on suunnitteluohjelma joka myös auttaa hahmottamaan asiakkaan omaa tilaa eri tapettimalleilla.

Kaupungin infopisteelle ei tarvita erillistä tiskiä vaan riittää kun myymälän tiloissa on varattu tarpeeksi tilaa Akaan kaupungin muiden nähtävyyksien ja paikallisten yrittäjien esitteille, kartoille tai muulle vastaavalle infolle. Tietoa voi myös esittää sähköisessä muodossa esim. asiakkaille vapaasti käytössä olevilla päätteillä. Infopisteen päätin siirtää myymälätilaan, koska myymälän ulkopuolelta tilaa vei museonäyttelyn laajennus.

Toimistot

Toimistotilat sijoittuivat tilaohjelmassani wc-tilojen ja tapettimyymälän yläpuolelle. Toimistotiloja varten rakennuksen päätyyn, vanhojen ovien eteen sijoitetaan kierreportaat yläkertaan. Portaat mitoitetaan RT-kortin 88-11018, Portaat ja luiskat, ohjeiden mukaan. (RT-kortisto 88-11018, 2011)

Toimistotiloja varten rakennetaan uusi seinä vanhasta välipohjasta ylöspäin samassa linjassa autotallin seinän kanssa. Vanhojen autotallin ja tapettimyymälän väliselle osuudelle rakennetaan toimistotiloille välipohja/lattia samaan korkoon vanhan välipohjan kanssa. Uusi välipohja ei vanhojen ovien korkeuden vuoksi voi olla yhtä paksu kuin autotallin tai tapettimyymälän vanhat välipohjat. Noin 400 mm:n tila riittää kuitenkin välipohjan kantaviin rakenteisiin. Uuteen seinään avataan iso pyöreä ikkuna, josta on näkymä alas muihin tiloihin. Ikkuna saa muotonsa julkisivun päätykolmioiden pyöreistä ikkunoista. Rakennemuutokset ovat niin merkittäviä, että tarvitaan rakennesuunnittelija mukaan projektiin kertomaan miten suunnitelmat pystytään toteuttamaan. Tässä vaiheessa en siis pysty tämän pitemmälle toimistotilojen suunnitelmaa viemään.

6.3 Kalusteet

Irtokalusteita tarvitaan kahvilan tilassa lukumäärällisesti eniten muihin tiloihin verrattuna. Kahvilassa irtokalusteet ja valaisimet myös vaikuttavat tilan tunnelmaan eniten. Vain tapettimyymälän ja myyntikojujen tiloissa tarvitaan kahvilan lisäksi irtokalusteita. Shop-in-shop –myymälöiden kalusteet koostuvat vain hyllyistä ja pöydistä myytävien tuotteiden esillepanoa varten.

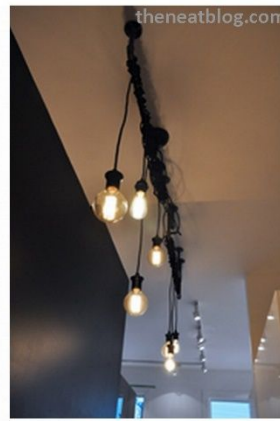
Kahvila

Kahvilan viitteellisiksi kalustekokonaisuuksiksi kokosin kaksi eri vaihtoehtoa. Alustavasti tavoitteeksi asetettiin ronski teollinen tyyli tai tuotteiden aikakauteen viittaava muotokieli. Näin ollen toinen kalustekokonaisuuksista on tyyliään teollinen ja toinen on hieman pehmeämpi retrotyyppinen kokonaisuus. Pohdin pitkään kumpaa tyyliä haluan kahvilaan tuoda, mutta lopulta valitsin taiteilijatapettien aikakautteen vahvasti nojaavan retro –kalustekokonaisuuksien. Teollisia piirteitä rakennuksessa on jo muuten materiaalien ja näkyvien rakenteiden muodossa.

Tilaan tarvittavat kalusteet ovat:

- kahvilatuoli
- baarijakkara
- kahvilan pöytä
- baaripöytä
- kiinteät sohvut
- iso riippuva yleisvalaisin
- seinävalaisin
- sisustusvalaisin
- valaisinkisko yleisvalolla ja kohdevalolla
- myymälöiden hyllyköt ja matalat tasot
- vaatenaulakko

Kiinteät sohvapöydät, palvelutiskit, kahvilan pöydät ja hyllyköt teetetään mittatilaustyönä myöhemmässä vaiheessa määriteltyjen mittakuvien kuvien mukaan. Tässä vaiheessa suunnitelmissa on vain viitteelliset hahmokuvat ko. kalusteista. Suunnitelmissa pitää kuitenkin huomioida että kahvilan pöytä suunnitellaan esteettömäksi niin, että pöydällä on vain yksi jalka, jolloin pyörätuolilla pääsee lähelle pöytää istumaan. Vieressä kuvakollaasi tilaan tarvittavista muista tuotteista. (Svensson ym, 2003, s. 59)

Irtokalusteiden viitteellisistä valinnoista merkityksellisimpiä ja muutaman kommentin arvoisia ovat kahvilan tuoli ja riippuva valaisin. Tuoliksi valitsin Ilmari Tapiovaaran Fannett –tuolin, jonka Tapiovaara suunnitteli ruotsalaiselle Edsbyn Verken Ab:lle vuonna 1949. Uudistuotannossa tätä kyseistä tuolia ei ole, mutta osto- ja myyntiliikkeillä tai nettihuutokaupoissa kalustetta on runsaasti tarjolla. Tuolit kunnostetaan ja maalataan mustiksi. Alkuperäisen mallin mukaan tuolin istuinosa on viilua mutta hyvin todennäköisesti viilua ei saa enää kunnostettua, joten maalipinta on näin ollen toimiva vaihtoehto kun tuoleja pitää saada käyttökuntoon isohko määrä. Jos kuitenkin tuoleja ei löydetä tarvittavaa määrää, kelpaa korvaavaksi tuotteeksi vastaavan mallinen tuoli. (www.fi.wikipedia.org)

Valaisimeksi valitsin Liisa Johansson-Papen 50-luvulla suunnitteleman Ihanne – valaisimen. Valaisimessa on samaa muotokieltä kuin tehtaan katossa riippuvissa vanhoissa tehtaan valaisimissa, mutta on toisaalta tyylikäs ja selkeä oman aikakautensa tuote. (www.antiikkilinkit.fi)

Nämä molemmat kalusteet tuovat tilaan vahvasti 50-lukulaisen vaikutelman. Yhdistettynä punatiileen ja teollisuusmaisiin materiaaleihin ja näkyvillä oleviin kantaviin rakenteisiin, kokonaisuudesta saadaan tyyliään Pihlgren ja Ritolan oy:n tunnetuimpiin tuotteisiin ja tapettitehtaan miljööseen istuva sisustus.

restatop.fi
kuvan muokkaus: Maina Laakso

ikea.com
kuvan muokkaus: Maina Laakso

nomess.dk

havells-sylvania.com

Tapettimyymälä

Tapettimyymälässä käytetään mahdollisimman paljon vanhoja kalusteita, joita löytyy tapettitehtaan varastoista. Suurimmaksi osaksi siellä kaivataan tapettimallien esittelytelineitä. Vanhat esittelytelineet puhdistetaan, kunnostetaan ja maalataan. Ne asetetaan esittelyhuoneeseen uusien matalien kiintokalusteiden päälle niin, että mallien katselukorkeus on katselijalle hieman miellyttävämpi. Keskelle tilaa sijoitetaan iso malipöytä, jossa on tilaa selata kookasta kuvastoa sekä levittää materiaalimalleja ja pape-reita ostospäätöstä tehtäessä.

Tehtaan vanhat työpöydät toimivat kunnostettuina myymälässä tuotteiden esittely-pöytinä. Myymälässä on tällä hetkellä myös hyllykkö, joka kunnostetaan ja maalataan. Tässä hyllykössä on esillä myytäviä 2-laatuisia tai malliston viimeisiä rullia. Kalusteiden uudeksi väriksi tulee vaalean harmaa. Lisäksi tilaan sijoitetaan uutuuskäyttöön sopivat tapettitelineet, jotka teetettiin Pihlgren ja Ritola Oy:n messuosastolle vuonna 2014.

Kaupungin matkailuinfopistettä varten tilaan sijoitetaan hyllykköjä kartoille ja esitteille sekä tiskille asiakaskäyttöön päätteitä infotoimintaan.

Myymälän kiinteä tiski teetetään mittatilaustyönä myöhemmässä vaiheessa piirrettävien mittakuvien mukaan. Tiskin mitoituksessa huomioidaan sekä esteettömyysmitoit-tus että infopisteen vaatima korkeus.

Viereisessä kuvakollaasissa on kuvattuna myymälään tulevia kalusteita, jotka kunnos-tetaan. Mukana on kuva myös nykyisen museotilan katossa riippuvasta vanhasta valai-simesta, joita ei kuitenkaan enää kunnosteta vaan korvataan uudella valaisimella.

MYYMÄLÄN VANHOJA KALUSTEITA KUVAT: MAINA LAAKSO

6.4 Materiaalit, pinnat

Rakennuksesta on nykyisessä tilassaan vain järven puoleinen ulkoseinä eristetty ja lämpimiä ovat vain huoneet jotka on erotettu sekä väliseinän että välipohjalla isosta tilasta (vanhat myymälätilat, iso varasto, autotalli sekä ns. taiteilijahuone jossa on vanhoja mallikirjoja ja malleja). Jotta rakennus saadaan lämpimäksi ja konseptisuunnitelmassa esitettyyn käyttökuntoon, pitää muutkin seinät eristää. Lisäksi eristystä kaipaavat alaja yläpohjat.

Tällä hetkellä eristämättömissä seinissä on julkisivun tiilikerroksen lisäksi vain koolaus, ilmatila sekä sisimpänä lautaseinä. Lautaseinä puretaan sisäpuolelta ja tilalle rakennetaan eristävä rakenne RT-kortiston ja rakennusinsinöörin ohjeiden mukaisesti. Rakenne määritellään myöhemmässä vaiheessa, joten nyt vain varaan eristykselle tilaa seinien sisäpuolelle.

Pintamateriaaleille pyrin tuomaan esille rakennuksen alkuperäistä käyttötarkoitusta teollisuusrakennuksena. Materiaalit saavat olla ronskeja ja teollisuustyyliin sopivia. Kaikissa pinta- ja materiaalivalinnoissa pitää ottaa myöhemmässä vaiheessa huomioon julkisivun sisustamisen vaatimukset.

Vanhat väliovet säilytetään ja kunnostetaan. Keittiön ja myymälän ovet pysyvät paikoillaan, mutta wc-tiloihin johtavat väliovet saadaan museonäyttelyn puretun seinän ja myymälästä vanhaan varastoon johtavista ovista. Keittiön ovet heloitetaan uudestaan ja muutetaan keittiökäytössä tarkoitetuiksi heilurioviksi. Heilurioviin tarvitaan lasiaukko, jotta pahimmilta törmäyksiltä vältyttäisiin. Lasiaukon muotokieli jäljittelee rakennuksen päätykolmioissa olevia pyöreitä ikkunoita. Myös tapettimyymlän oveen avataan vastaava lasiaukko. Lasiaukollinen ovi kiinnittää rakennukseen sisääntulijan huomion paremmin kuin umpiovi. WC-tiloihin vieviin oviin ei lisätä lasiaukkoa, vaan ne saavat jäädä alkuperäisiksi. Ovien väri vaihdetaan ruskeasta keltaiseksi. Sävy otetaan rakennuksen julkisivussa toistuvasta keltaisesta.

Sisustuksen viimeistely

Sisustuksessa on aiemmin käytetty esim. sisäovien, listojen, ikkunautojen ja joidenkin kalusteiden värinä hyvin keltaisen ruskeaa maalia. Tämä väri päivitetään ja korvataan samalla tumman keltaisella, joka toistuu sekä julkisivussa että väliovissa.

Katseen kiinnittäjäksi seinille asetellaan erikokoisia pyöreitä levyjä, jotka päällystetään Pihlgren ja Ritola Oy:n tapettimalleilla. Vierekkäiset levyt voisivat olla kaikki toisistaan poikkeavia malleja ja värejä. Osan näistä levyistä taakse kiinnitetään led-valonauhoja. Tarvittaessa tapettitaulut voivat olla materiaaliltaan akustoivaa levyä. Taulut kiinnitetään seinään sellaisilla heloilla, että ne voidaan poistaa seinältä. Levyt voidaan esimerkiksi Näkymä-taidetapahtuman aikaan korvata taideteoksilla ja näin edistää entisestään yhteistyötä ympäristötaitetapahtuman kanssa.

Kahvila ja shop-in-shop -myymälätila:

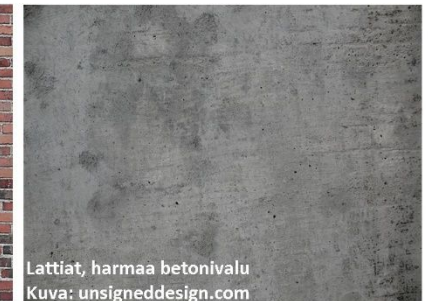
- **SEINÄT:** valkoiseksi kalkkimaalatu seinäpinnat hiekkapuhalletaan niin että saadaan punainen tiilipinta esiin. Uusissa seinäpinnoissa (museon seinälinja ja toimistotilojen seinä) käytetään museon puretun seinän tiiliä hyödyksi, jotta uudet pinnat sulautuisivat vanhoihin mahdollisimman huomaamattomasti.
- **LATTIAT:** lattiapinta kaipaa uuden betonivalun. Lattia sävytetään tumman harmaaksi ja käsitellään pölynsidonnalla.
- **KATTO:** korkealla sijaitseva alakattopinta laudoitetaan ja sävytetään harmaaksi. Kattohirsii vaaleampi sävy korostaa katon hauskoja kantavia palkkeja ja nostaa tilan korkeutta. Harmaa väri antaa isolle tilalle rauhallisen taustan.
- **PÄÄTYKOLMIO:** Järven puoleisen päätyseinän yläosa lautaverhoillaan, näin jäljitellään hieman vanhaa ja tuodaan myös julkisivun tuntua sisälle. Lautaverhouksen väri kuitenkin sävytetään tiilenpunaiseksi, jotta laudoitus erottuu katon lautaverhouksesta ja sulautuu enemmänkin seinän kanssa yhteen.

Museonäyttely:

- **SEINÄT:** valkoiseksi kalkkimaalattu seinäpinta puhdistetaan hiekkapuhaltamalla ja punatiilipinta otetaan esiin. Uudet seinäpätkät muurataan puretun seinäpinnan tiilistä.
- **LATTIA:** lattiapintaan valetaan uusi betonivalu. Lattia sävytetään tumman harmaaksi ja käsitellään pölynsidonnalla.
- **KATTO:** vanha valkoinen betonikattopinta säilytetään.

Vanhat seinäpinnat
Kuva: Maina Laakso

Lattiat, harmaa betonivalu
Kuva: unsigneddesign.com

Väliovien ja ikkunanpuitteiden uusi väri
Kuva: tikkurila.fi

Lautaseinien väri
Kuva: tikkurila.fi

Tikkurila K305

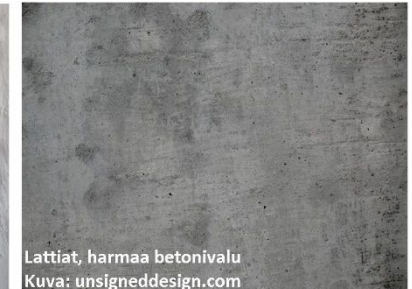
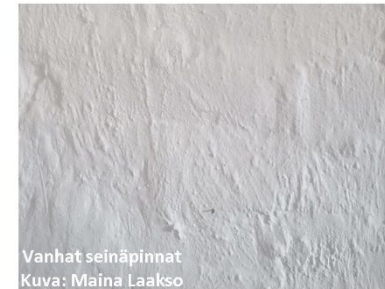
Tikkurila M410

Katon lautaverhoilu
Kuva: northropgrumma.com

Museossa vanha alakattopinta
Kuva: Maina Laakso

Tapettimyymälä:

- **SEINÄT:** etummaisen myymälätilan seinät säilytetään nykyisillä pinnoillaan; valkoiseksi kalkkimaalattuina. Taaimmaisen esittelyhuoneen seinistä poistetaan tapetit ja levytetyt seinät maalataan valkoiseksi. Näin seinät tarjoavat hyvän pohjan heijastettaville tapettimalleille.
- **LATTIA:** vanha muovimatto poistetaan ja tilalle valetaan betonipinta. Sävyksi valitaan sama tumman harmaa kuin museo- ja kahvilatilaankin. Pintaan pölynsi-dontakäsittely.
- **KATTO:** vanha valkoinen valettu betonipinta säilytetään.

Väliovien ja ikkunan-
puitteiden uusi väri
Kuva: tikkurila.fi

Vanhojen kalusteiden
uusi väri
Kuva: tikkurila.fi

Tikkurila K305

Tikkurila 1923

6.5 Valaistus

Vaikka tilaan pääsevän luonnon valo määrä kasvoi jo sekä purettavan lautarakennelman että oviin lisättävien lasiaukotusten johdosta, pitää varsinkin talviaikaan keinovalaistuksella tukea tilassa toimimista. Myös tilan tunnelman ja muunneltavuuden kannalta keinovalaistus on merkittävässä osassa.

Oheisesta kaaviosta selviää koko tilan valaisimien sijainnit, pois lukien toimistotilat yläkerrassa, wc-tilat, keittiö ja varastotilat.

Museonäyttely

Näyttelyn huonekorkeus on suhteellisen matala, joten sinne ei voi lainkaan sijoittaa riippuvia valaisimia. Tilaan tarvitaan kuitenkin yleisvalaistusta sekä kohdevaloja, joilla voi tarvittaessa korostaa joitakin näyttelyn esineitä. Kattoon kiinnitetään kiskojärjestelmä, joka mahdollistaa kohdevalojen sijoitusten muunneltavuuden aina tarvittaessa.

Kahvila ja shop-in-shop –myymälät

Ison kahvila- ja myyntikojutilan pääasiallisen yleisvalaistuksen muodostaa isot riippuvat valaisimet. Valaisimet antavat sisääntulijalle vinkin kulkureiteistä. Samalla valaisimet muodostavan kahvilan pöytien päälle ”valokatteen” ja osoittavat jo sisäänkäynnistä katsottaessa missä oleskelualue on. Kahvilatilassa valaisimet noudattavat kahvilapöytien sijoittelua mutta ne ovat niin korkealla, että vaikka pöytien järjestystä muuttaa, ei valaisimien paikat häiritse silmää.

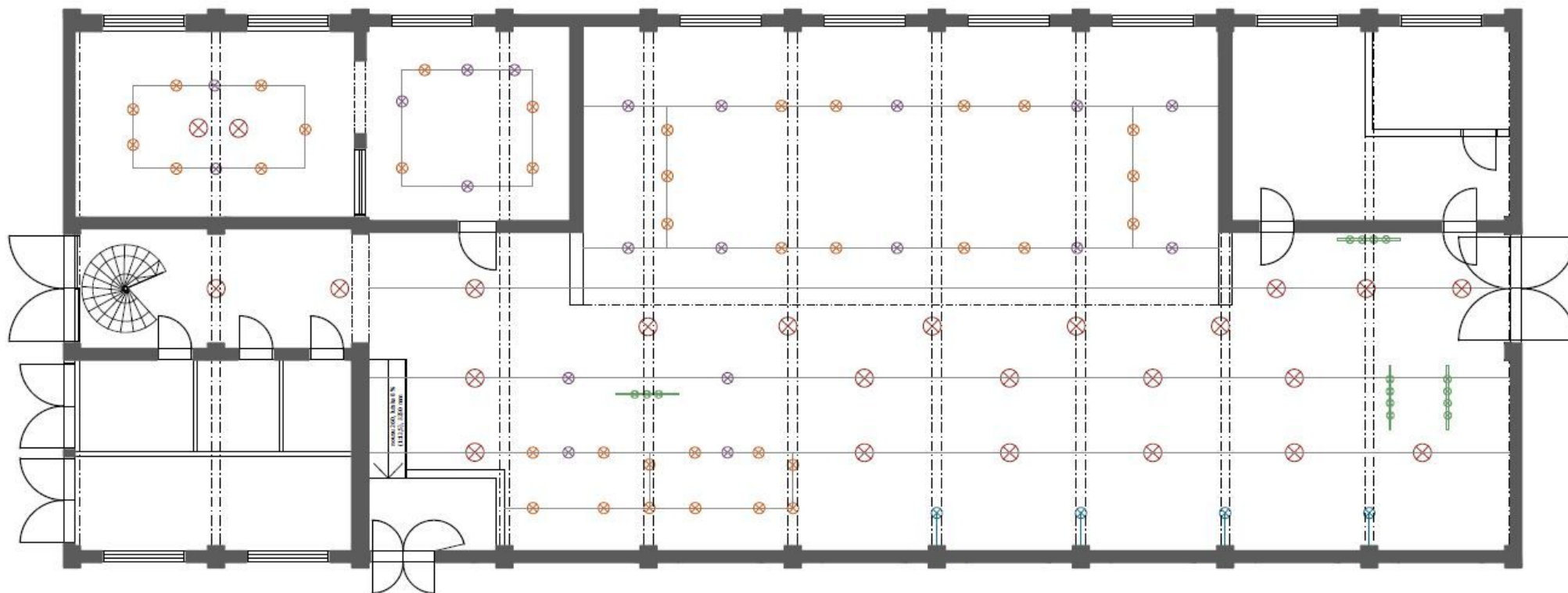
Yleisvalojen lisäksi tila kaipaa kohdevalaistusta. Kohdevalot sijoitetaan kiskojärjestelmään, jotta valoa saadaan tuotua kiskoilla juuri siihen kohtaan, mihin valoa kaivataan. Kisko kiinnitetään kuitenkin suoraan katon kantaviin rakenteisiin niin että ne häiritsevät silmää mahdollisimman vähän. Katossa tapahtuu paljon jo muutenkin, joten kiskot yritetään sijoittaa kulkemaan kattotuolien rytmissä jos vain mahdollista. Kiskojärjestelmä antaa mahdollisuuden muuttaa pöytien ja myyntikojujen kalustusten sijoittelua tarvittaessa.

Kiskojärjestelmän ja yleisvalojen lisäksi tilaan sijoitellaan kaavion esittämällä tavalla seinä- ja sisustusvalaisimia erilaisten tunnelmien aikaansaamiseksi. Pilastereihin sijoite-

taan seinävalot valaisemaan sohvaryhmää. Sohvien selkänojissa on tunnelman luomiseksi led-nauhat ja tiiliseinien struktuuria korostetaan tällä epäsuoralla valaistuksella. Palvelutiskejä korostetaan sisustusvalaisimilla. Samoja sisustusvalaisimia sijoitetaan baaripöytien yhteyteen. Tiskeillä ja baaripöydillä valaisimet on kiinnitetty pöytään/tiskiä kiinnitettyyn kehikkoon. Näin pöytien ja myyntikojujen palvelutiskin paikkoja voidaan muuttaa tarvittaessa.

Tapettimyymälä

Kiskojärjestelmällä tuodaan kahteen huonetilaan yleisvalaistus ja tarvittaviin paikkoihin kohdevalaistusta. Tapettitelineet sekä esittelytelineet joilla on myytäviä tuotteita kaipaavat suunnattavaa kohdevalaistusta. Etummaisesta huoneeseen palvelu- ja infotiskille tarvitaan suoraan alaspäin suuntautuvaa valoa. Mallihuoneen suunnittelupöydälle tuodaan yleisvaloa. Taaimmainen huone on korkeudeltaan 200 mm korkeampi kuin etummainen myymälätila, joten sinne voi asettaa pöydän päälle kaksi riippuvaa valaisinta.

- ⊗ Iso riippuva yleisvalaisin
- ⊗ Kohdevalo kiskossa
- ⊗ Yleisvalo kiskossa
- ⊗ Seinävalaisin
- ⊗ Sisustusvalaisin
- Valaisinkisko

7. TILASUUNNITELMA

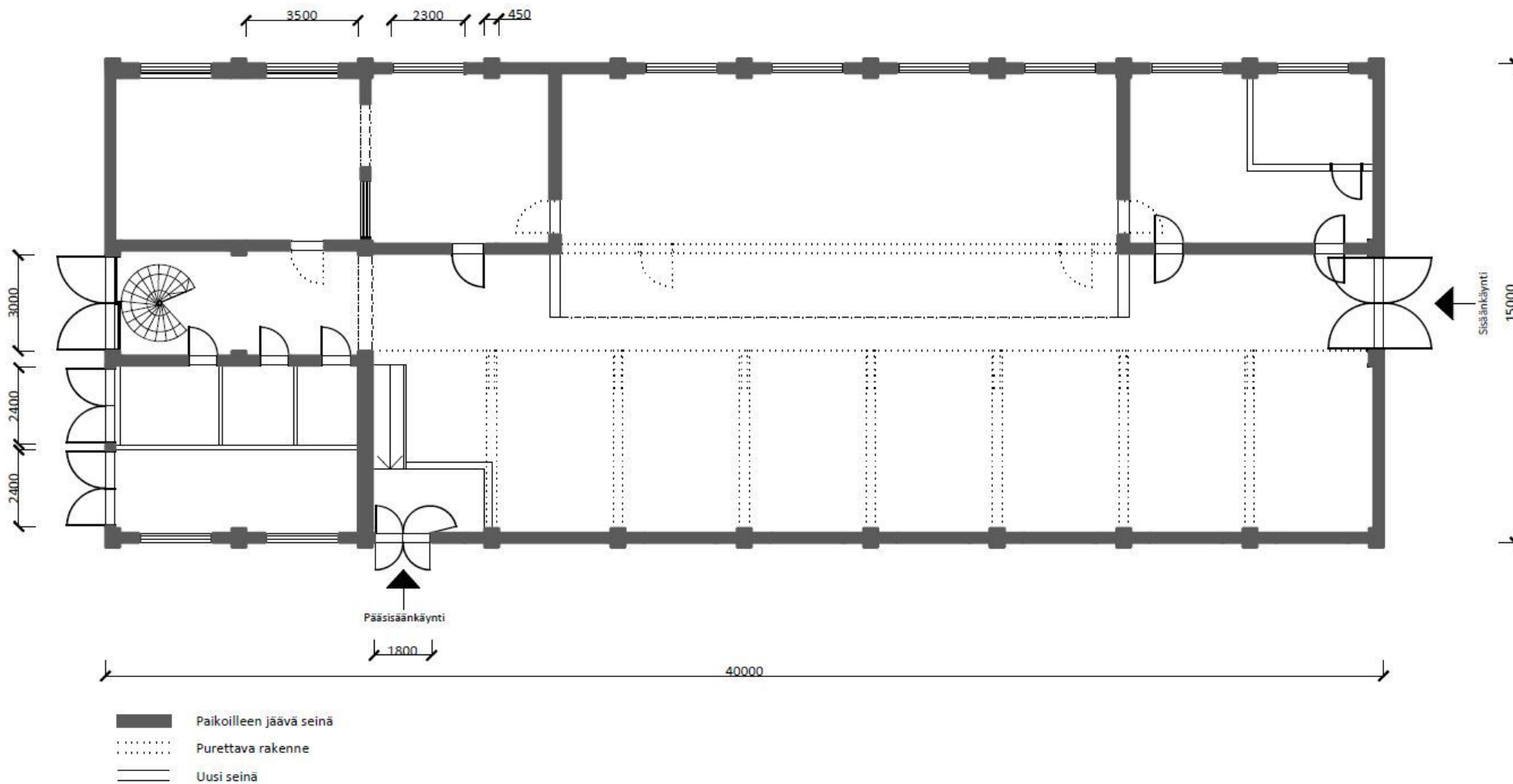
Asemakaava

Huom! Piirustus ei ole mittakaavassa. Mittakaavapiirustukset löytyvät liitteinä.

Kuva: Akaan kaupunki, Kuvan muokkaus: Maina Laakso

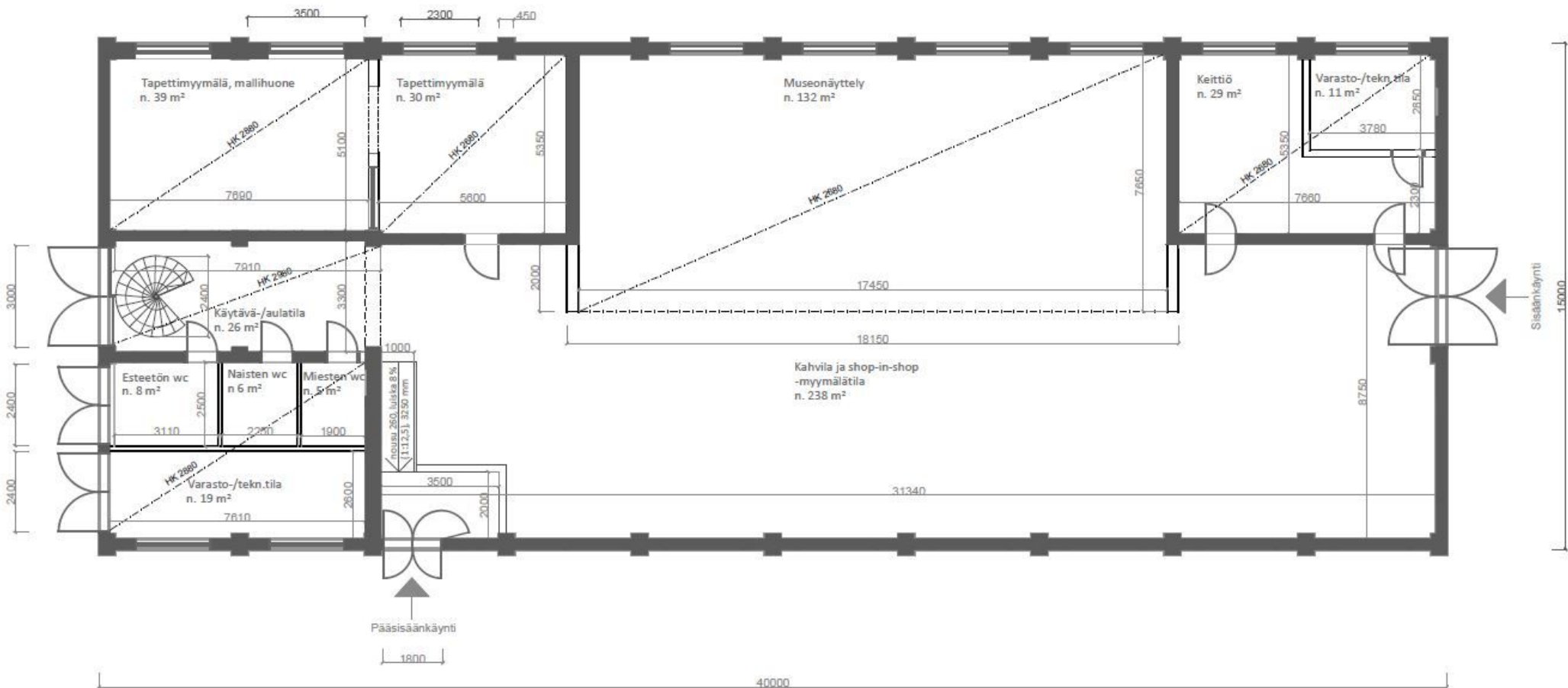
Purkukuva 1. krs

Huom! Piirustus ei ole mittakaavassa. Mittakaavapiirustukset löytyvät liitteinä.

Kuva: Maina Laakso

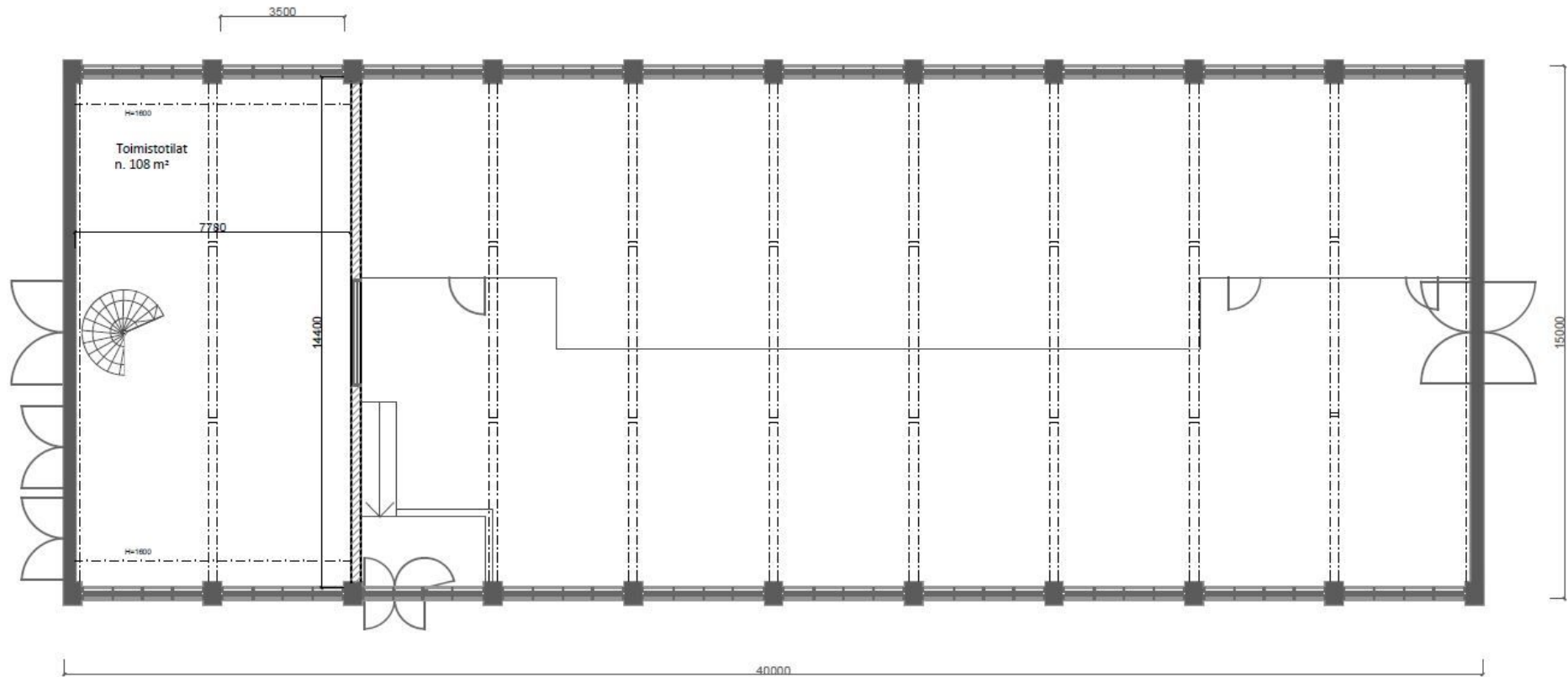
Pohjakuva 1. krs

Huom! Piirustus ei ole mittakaavassa. Mittakaavapiirustukset löytyvät liitteinä.

Kuva: Maina Laakso

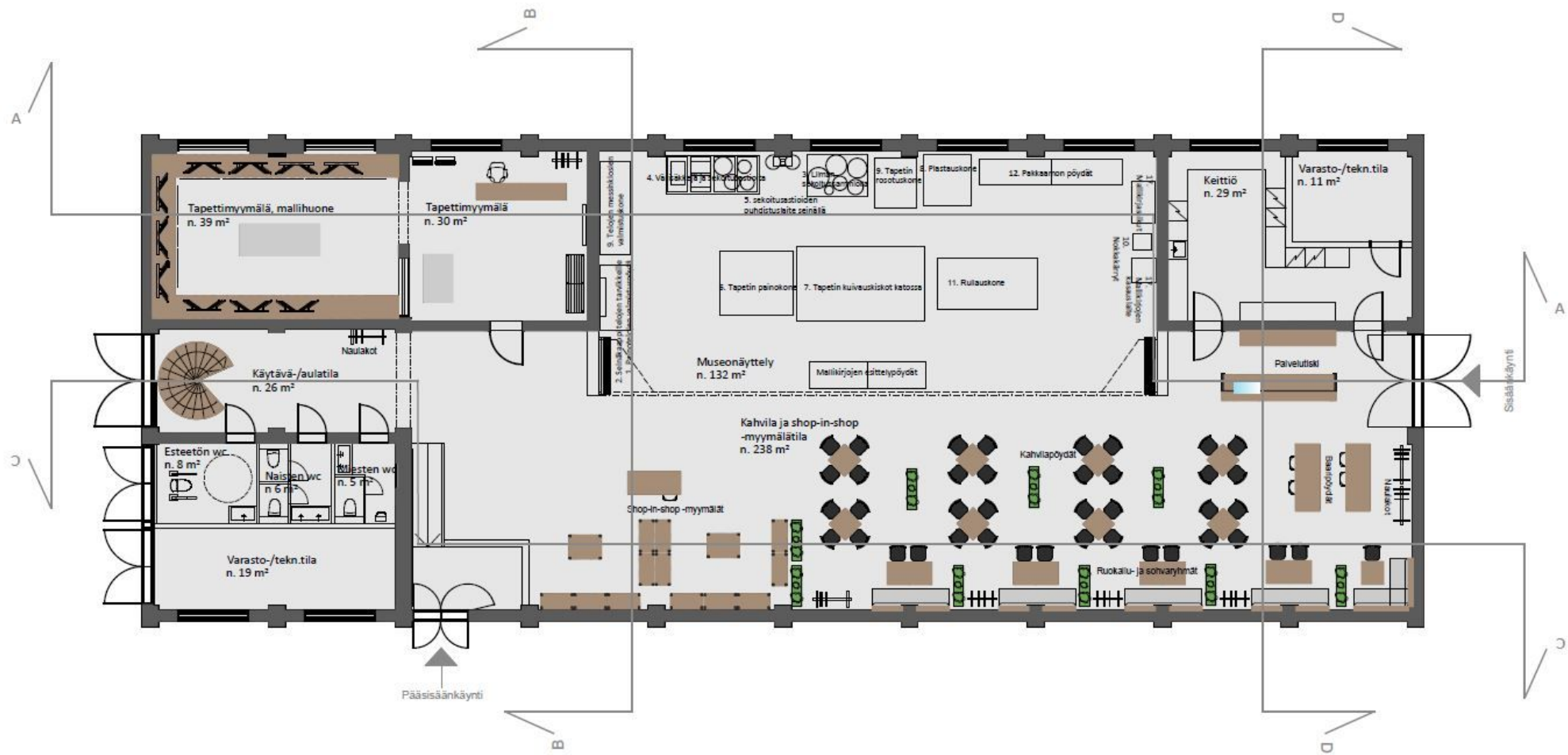
Pohjakuva 2. krs

Huom! Piirustus ei ole mittakaavassa. Mittakaavapiirustukset löytyvät liitteinä.

Kuva: Maina Laakso

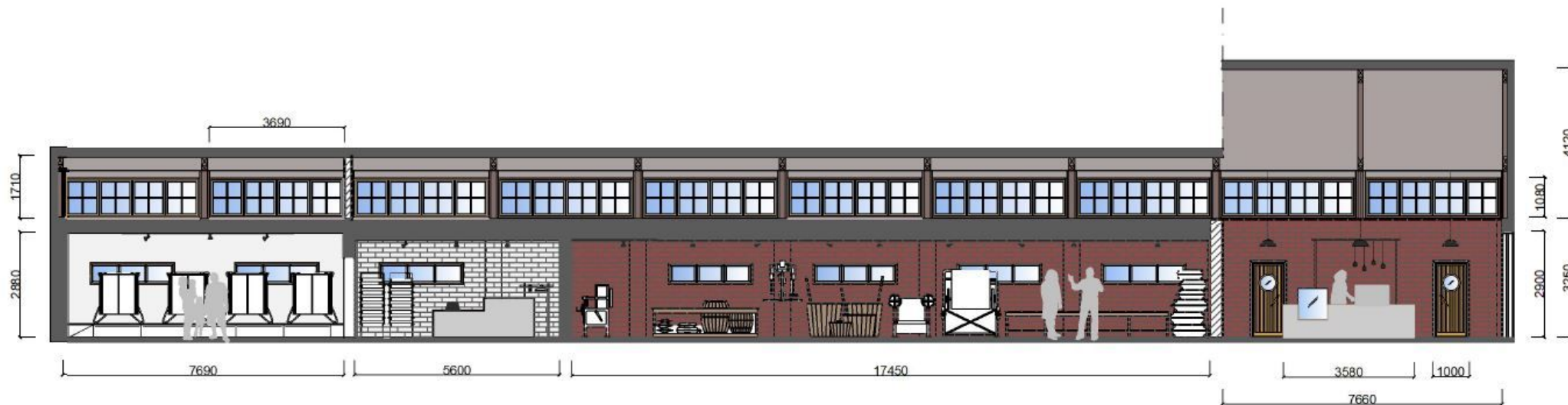
Kalustettu pohjakuva 1. krs

Huom! Piirustus ei ole mittakaavassa. Mittakaavapiirustukset löytyvät liitteinä.

Kuva: Maina Laakso

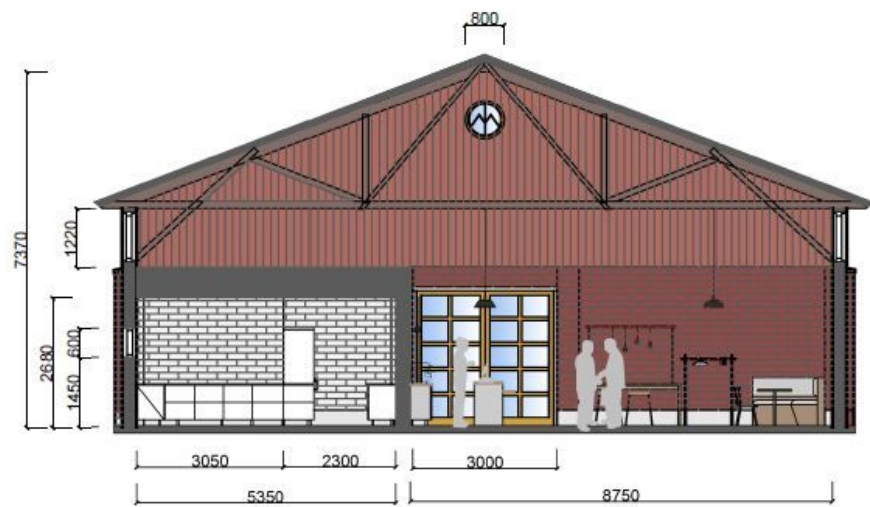
Leikkaus A-A 1. krs

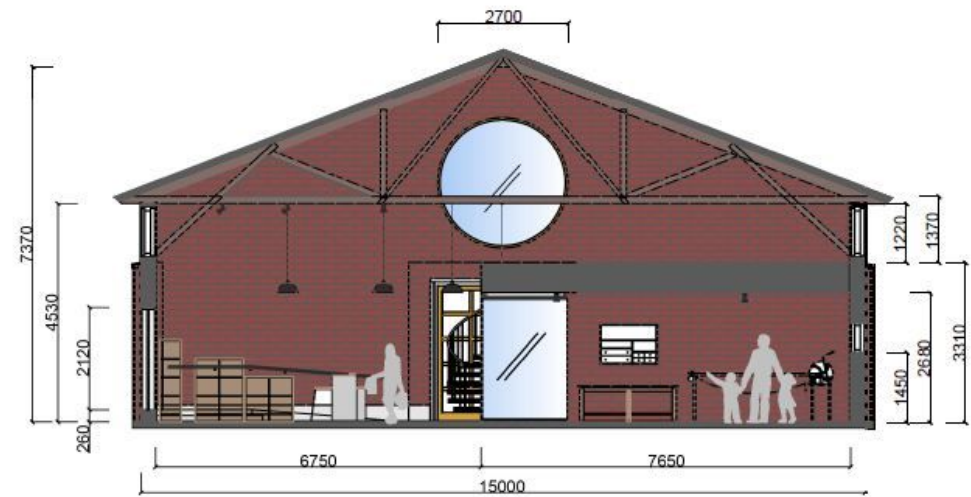
Huom! Piirustus ei ole mittakaavassa. Mittakaavapiirustukset löytyvät liitteinä.

Kuva: Maina Laakso

Leikkaus D-D 1. krs

Leikkaus B-B 1. krs

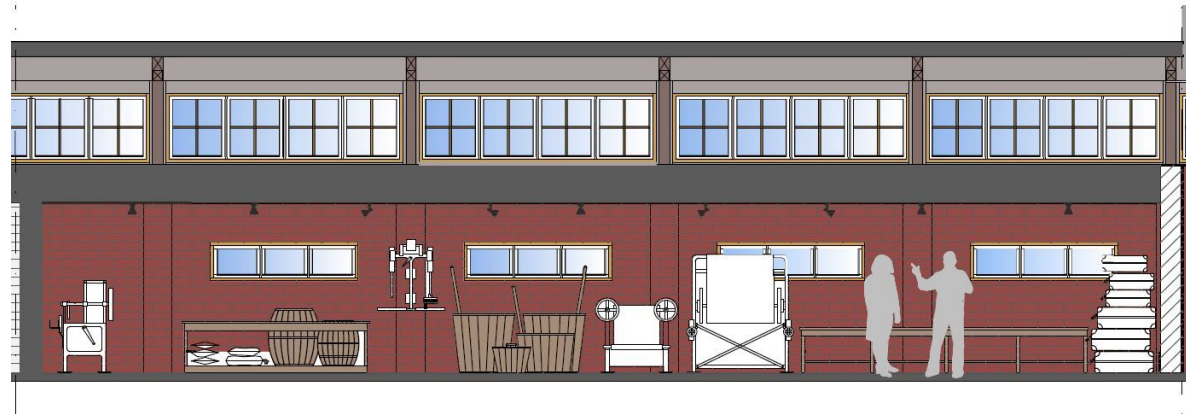
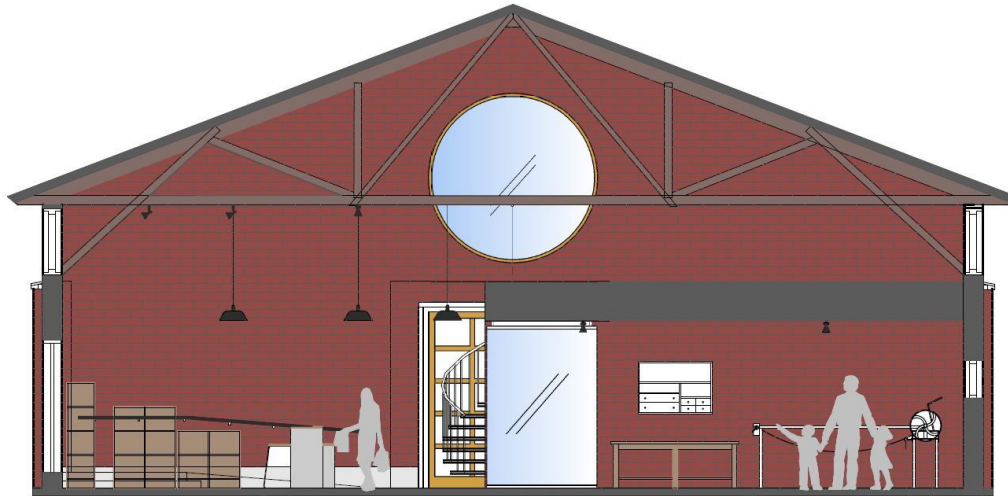

Huom! Piirustus ei ole mittakaavassa. Mittakaavapiirustukset löytyvät liitteinä.

Kuva: Maina Laakso

7.1 Museonäyttely

Leikkaukset museonäyttelyn tilasta

Huom! Piirustus ei ole mittakaavassa. Mittakaavapiirustukset löytyvät liitteinä.

Kuva: Maina Laakso

3d mallinnukset museonäyttelyn tilasta

Mallinnus: Maina Laakso

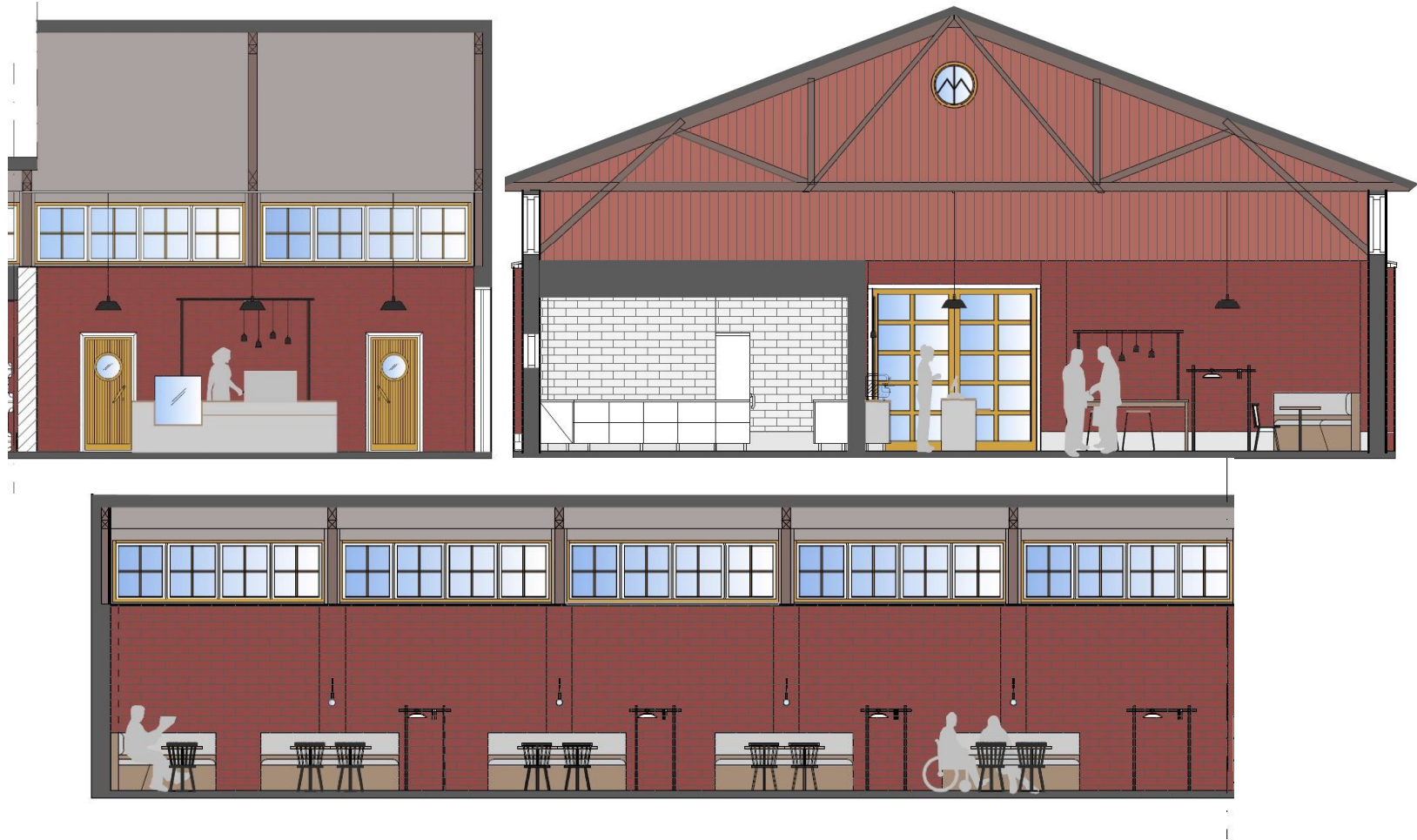
Mallinnus: Maina Laakso

Mallinnus: Malna Laakso

7.2 Kahvila

Leikkaukset kahvilan tilasta

Huom! Piirustus ei ole mittakaavassa. Mittakaavapiirustukset löytyvät liitteinä.

Kuva:Maina Laakso

3d -mallinnukset kahvilan tilasta

Mallinnus: Maina Laakso

Mallinnus: Maina Laakso

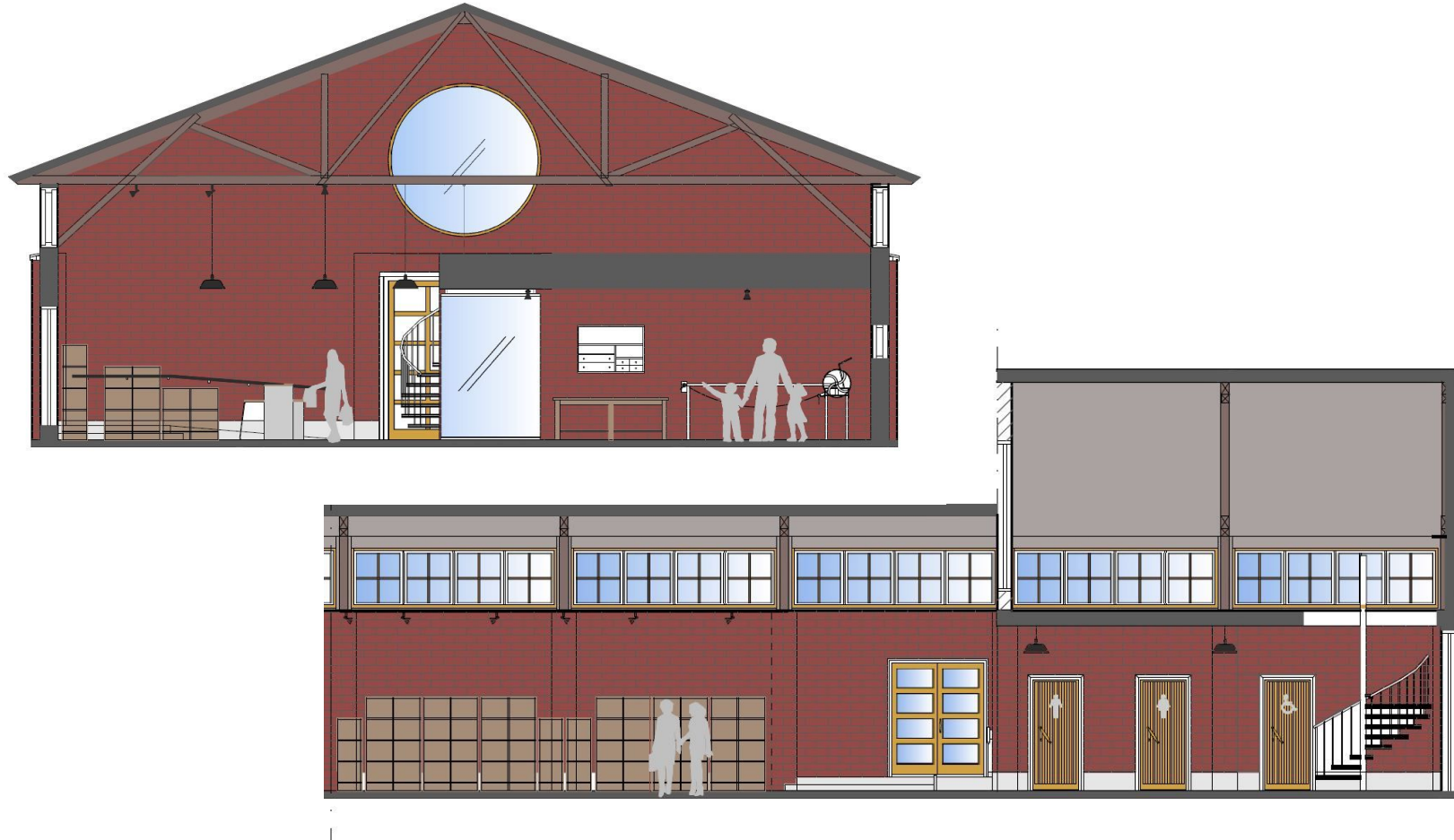
Mallinnus: Maina Laakso

Mallinnus: Maina Laakso

7.3 Shop-in-shop -myymälät

Leikkaukset shop-in-shop –myymälöistä

Huom! Piirustus ei ole mittakaavassa. Mittakaavapiirustukset löytyvät liitteinä.

Kuva: Maina Laakso

3d -mallinnukset shop-in-shop -myymälöistä

Mallinnus: Maina Laakso

Mallinnus: Maina Laakso

7.4 Tapettimyymälä

Leikkaukset tapettimyymälästä

Huom! Piirustus ei ole mittakaavassa. Mittakaavapiirustukset löytyvät liitteinä.

Kuva: Maina Laakso

3d -mallinnukset tapettimyymälästä

Mallinnus: Maina Laakso

Mallinnus: Maina Laakso

Mallinnus: Maina Laakso

8. ARVIINTI

8.1 Tilasuunnitelma

Työni tavoitteena oli suunnitella toimiva ja houkutteleva myymäläkeskittymä sekä matkailukohde paikallisille asukkaille sekä paikkakunnalla vieraileville. Rakennukseen oli tarkoitus mahduttaa paljon eri toimintoja; museonäyttely, tapettien tehtaanyymälä, toimistotilat, shop-in-shop –myymälöitä, kahvila sekä wc-tilat. Pääpaino suunnittelussa oli toimintojen sijoittelussa ja kokonaisuuden toimivan tilakonseptin aikaansäämisessä. Tilan tyylillisinä tavoitteina oli mm. säilyttää rakennuksessa sen alkuperäistarkoituksen mukainen henki ja teollinen tyyli.

Lopputuloksesta tuli mielestäni oikein toimiva kokonaisuus ja vastaa asetettuja tavoitteita. Rakennuksen käyttötarkoitus ja tilan potentiaali kohoaa merkittäväksi verrattuna aiempaan käyttöasteeseen. Ideat kahvilatilan ja muiden yrittäjien myyntipisteiden liittämisestä mukaan konseptiin tuovat rakennukselle ja alueelle uusia käyttäjiä sekä omalta paikkakunnalta että matkailijoilta kauempaakin. Tilassa toimiminen ja liikkuminen ovat tilan käyttäjille loogista ja miellyttävää. Myös henkilökunta sekä työtehtävät on huomioitu optimaalisella tavalla.

Tilaan tehdyt muutokset ja ratkaisut ovat kaikki perusteltuja ja mietittyjä. Myös museonäyttelyn tilaan suunniteltuun seinälinjan muutokseen olen tyytyväinen. Vaikka se on huomattava muutos, se istuu tilaan hyvin ja parantaa tilan toimivuutta. Työni oli siällöltään ja käsiteltävien toimintojen puolesta laaja, joten tarkemmat detaljitason suunnitelmat sekä ulkotilojen sijoittelut jäivät mahdolliseen myöhempään vaiheeseen.

8.2 Prosessi kokonaisuutena

Hyväksytin opinnäytetyön aiheeni ohjaavilla opettajilla tammikuussa 2015. Aiemmin olin jo työni puolesta seurannut Akaan kaupungin tapettitehtaan alueelle suunnittelemaa kaavamuutosta. Aihe löytyi henkilökohtaisesti läheltä isäni ja hänen sisarustensa omistaman tapettitehdasmiljööseen kuuluvan rakennuksen kunnostustarpeesta. Vaikka kohde ja tarve olivat todelliset, kävin tehtaan johdon kanssa projektin aluksi vain suuntaa antavan keskustelun tiloihin toivottavista toiminnoista. Halusin ettei todellinen projekti tai toimeksiantaja suunnitelmassa sitoisi liikaa omia näkemyksiäni. Näin ollen esimerkiksi kustannuksista ei tässä vaiheessa tarvinnut kantaa huolta. Toisaalta kaikkia osa-alueita en pystynyt suunnitelmassani viemään niin pitkälle kuin olisin toivonut, koska projektissa ei ollut esim. rakenteista vastaavaa asiantuntijaa mukana.

Työ on projektina opettanut huomaamaan, että kaikki asiat pitäisi osata suhteuttaa työn laajuuteen. Yksityiskohtien viilaaminen viimeiseen asti on turhaa jos se ei ole olennaista lopputuloksen kannalta. Ehkäpä tässä olikin aiheellinen itsetutkiskelun paikka. Kaiken kaikkiaan opinnäytetyö on ollut melkoinen uuden opiskelun prosessi sillä aiemmin työelämässäni olen käyttänyt varsin erilaisia työkaluja. Opinnäytetyötäni varten olen joutunut opettelemaan kokonaan uuden piirustusohjelman sekä muistelemaan CAD-piirustuksen ja kuvankäsittelyn tekniikat.

Projektin aikana en ehtinyt esittelemään työtäni kaupungille. Kuitenkin olen ollut aika ajoin yhteydessä kaupunkiin esim. kaavaluonnosten tiimoilta ja asemapiirrosten hankkimisessa, joten siellä ollaan tietoisia opinnäytetyöni aiheesta. Aionkin ottaa yhteyttä Akaan kaupunkiin ja käydä esittelemässä työni heille, sillä yhteistyöstä olisi hyötyä molemmille osapuolille. Työni lopputulos ja kyseinen myymäläryhmittymä/kahvila elävöittäisi merkittävästi Nahkialanjärven maisemia ja ulkoilureittejä sekä houkuttelisi kaupunkiin ulkopaikkakuntalaisia.

8.3 Jatkokehitys

Opinnäytetyöni aiheena olevat palvelut tulisivat elävöittämään Nahkialanjärven aluetta. Uskon myös että kun alueelle saadaan yksi puoleensavetävä kohde ja alueella alkaa ihmiset enemmän liikkumaan, haluaa alueelle pian palvelu/yritys jos toinenkin. Museorakennuksen peruskorjaus ja käyttötarkoituksen muutos voisi olla siis alkusysäyksenä jollekin paljon suuremmalle.

Seuraavassa vaiheessa projektille ryhdytään etsimään yhteistyökumppaneita ja työ esitellään myös Akaan kaupungille. Toivon, että projektille löydetään myönteisesti ideoihini suhtautuvia, innovatiivisia tahoja ja näkisin joskus työni valmiina.

KIITOKSET

Opinnäytetyön ohjaajat opettajat

Maarit Keto

Elina Rantapuska

Tom Johansson

Kiitos myös tapettitehdas Pihlgren ja Ritola Oy:lle yhteistyöstä ja opinnäytetyön aiheen tarjoamisesta!

Suuret kiitokset kaikille ystäville, läheisille ja perheelle jotka jaksoivat tsemppata minua läpi koko projektin. Erityiskiitos kuuluu kuitenkin Tuukka Laaksolle ja Maija Viitalalle! Heidän tukensa on ollut suunnattoman arvokasta, ilman heitä en olisi pystynyt opinnäytetyötäni toteuttamaan.

LÄHTEET

SUULLISET LÄHTEET

Fingerroos, Johanna , 2015. Kaavoittaja. Akaan kaupunki. Puhelinkeskustelu 7.1.2015
Ritola, Jaakko, 2015. Tekninen johtaja. Pihlgren ja Ritola Oy. Haastattelu 26.2.2015
Yrjönen, Elina, 2015. Toimitusjohtaja. Pihlgren ja Ritola Oy. Haastattelu 23.2.2015

PAINETUT LÄHTEET

Akaan kaupunki, 2014. Haittilanmäen asemakaavan muutos, kaavaluonnos, päivätty 5.3.2014. Diaarinro 675/2011.
Asetus rakennusten paloturvallisuudesta, 2011. 3/11.. Annettu Helsingissä 6.4.2011.
Heikkinen, M. 2009. Suomalainen tapettikirja. Helsinki: Museovirasto.
Liiti, I. 2013. Perinnetapetin valmistus Pihlgren ja Ritola Oy:ssä. Yhteisöviestinnän raporttityö. Valkeakoski: Hämeen ammattikorkeakoulu, Automaatiotekniikan koulutusohjelma.
Miekkala, S & Kirkkala, A-M, 2006. Vanha maatalousrakennus uudessa käytössä. Työtehoseuran raportteja ja oppaita. Helsinki 2006. Saatavissa: http://www.tts.fi/images/stories/tts_julkaisut/tr25.pdf
Pihola, F. 1980. Tehtaita ja harrastuksia, muistelmat. Toijala.
Rautio, H.2012. Tapettien kotimaiset klassikot. Glorian Antiikki, 9/2012, s. 18-22.
RT 09-10884, Esteetön liikkumis- ja toimimisympäristö, Joulukuu 2006
RT 88-11018, Portaajat ja luiskat, helmikuu 2011
RT-kortisto 91-10788, Sisäänkäyntitilat, julkiset rakennukset, tammikuu 2003
RT 94-11164, Ravintolat ja kahvilat, lokakuu 2014
Svensson, Oderstedt & Landberg, 2003. Museo kaikille - Pohjoismainen esteettömyys- ja saavutettavuus opas, Taidemuseoalan kehittämissyksikkö Kehys, Valtion taidemuseo, Helsinki.
Valli, J. 2014, Kaava uhkaa rautakautista kalmistoa toijalassa. Valkeakosken sanomat. 2014. Saatavissa: <http://www.valkeakoskensanomat.fi/Uutiset/1194883395118/artikkeli/kaava+uhkaa+rautakautista+kalmistoa+toijalassa.html>
Vanha maatalousrakennus uudessa käytössä, Soili Miekkala ja Anna-Maija Kirkkari, Työtehoseuran raportteja ja oppaita

SÄHKÖISET LÄHTEET

Akaan kaupunki, 2015. Elinkeinot ja yrittäminen. [Viitattu 17.2.2015] Saatavissa: <http://www.aka.fi/elinkeinot-ja-yrittaminen/>
Antiikkilinkit, 2015. Parhaat antiikkilinkit & designlinkit. Rovaniemen antiikkiharrastajat. [Viitattu 9.9.2015] Saatavissa: <http://www.antiikkilinkit.fi/lisa-johansson-pape/>
Brunssipartio, 2015. Johan&Nyströmin raakabrunssi säväytti. Brunssipartio. [Viitattu 16.3.2015] Saatavissa: <http://www.brunssipartio.fi/2013/02/14/johan-nystrom-raakabrunssi>
Design Hill, 2015. Ehkä Suomen miellyttävin taukopaikka, Design Hill. [Viitattu 16.3.2015] Saatavissa: http://www.designhill.fi/sites/default/files/design-hill_story_fi.pdf_.pdf
Domus Classica, 2015 Mikä on Domus Classica, Domus Classica. [Viitattu 16.3.2015] Saatavissa: <http://www.domusclassica.fi/info/mika-on-domus-classica/35/>
Häme-Wiki, 2015. [Viitattu 16.3.2015] Saatavissa: http://www.hamewiki.fi/wiki/Metsäkylän_kartano
Johan&Nyström, 2015. Konseptiputiikki, Johan och Nyström, [Viitattu 16.3.2015] Saatavissa: <http://www.johanochnystrom.se/fi/meista/konseptiputiikki/>
Tapettitalo, 2015. Pihlgren ja Ritola Oy, Tapettitalo. [Viitattu 11.2.2015] Saatavissa: <http://www.tapettitalo.fi/pr/pihlgrenjaritola.html>
Tapettitalo, 2015. Pr-tapetit, Tapettitalo. [Viitattu 13.2.2015] Saatavissa: <http://www.tapettitalo.fi/tapettitietoa/tapetti.html>
Tapettitalo, 2015. Tapetin painaminen, Tapettitalo. [Viitattu 13.2.2015] Saatavissa: http://www.tapettitalo.fi/pr/painaminen_fi.html
Toinen keksi, 2015. Toinen keksi kahvila ja mainostoimisto. [Viitattu 16.3.2015] Saatavissa: <http://www.toinenkeksi.fi>
Wikipedia, 2015. Akaa. [Viitattu 17.2.2015] Saatavissa: <https://fi.wikipedia.org/wiki/Akaa>
Wikipedia, 2015 Ilmari Tapiovaara. [Viitattu 9.9.2015] Saatavissa: https://fi.wikipedia.org/wiki/Ilmari_Tapiovaara
Wikipedia, 2015. Katajanokka. [Viitattu 16.3.2015] Saatavissa: <http://fi.wikipedia.org/wiki/Katajanokka>

KUVALÄHTEET

Kansikuva: Vesa Ritola

s. 6 Ken kiuruista kaunein –tapetti, Pihlgren ja Ritola Oy

s. 7 Tehdasmiljö Kuva: Akaan kaupunki, Haittilanmäen asemakaavamuutos, s. 1, Di-aari 675/2011

s. 8 Apollo –tapetti, Pihlgren ja Ritola Oy

s. 9 Vanha kuva tehtaasta paikallislehdessä, <http://www.tapettitalo.fi/pr/pihlgrenjaritola.html>

s.10 Vanhat kuvat tehtaasta Kuvat: Pihola, Fritjof: Tehtaita ja harrastuksia

s. 11 Kuvakollaasi, Kuvat: Laakso, Maina; Ritola, Jukka; Ritola Vesa

s. 14 2+3 –Tapetti, Pihlgren ja Ritola Oy

s. 15 Kuva vasemmalla Akaan yhteydet, <http://akaa.karttatiimi.fi/>, kuvan muokkaus: Maina Laakso. Kuva oikealla ylhäällä Akaan sijainti, <https://fi.wikipedia.org/wiki/Toijala>, Kuvan muokkaus: Maina Laakso. Kuva oikealla alhaalla Tehtaan sijainti <http://akaa.karttatiimi.fi/>, kuvan muokkaus: Maina Laakso

s.17 Tehdas- ja museorakennukset, kuva: Maina Laakso

s. 18-20 Vanhat rakennuspiirustukset, kuvat: Pihlgren ja Ritola Oy

s. 21 Kuvat museorakennuksen julkisivuista, Kuvat: Maina Laakso

s. 23-25 kuvakollaasit, Kuvat: Maina Laakso

s. 26 Kuva rakennuksen nykytilanteesta, Kuva: Maina Laakso

s. 28 Hypoteesi –tapetti, Pihlgren ja Ritola Oy

s.31 Kuvakollaasi, kuvat: <http://www.domusclassica.fi/info/myymalat/29/>; <http://kuis-tinkautta.blogspot.fi/2013/10/erilainen-rautakauppa.html>; <https://www.facebook.com/Domus-Classica-555939324436500/photos/>

s. 32 Kuvakollaasi, kuvat: <http://openbuildings.com/buildings/johan-nystrom-concept-store-profile-43357>; <http://johanochnystrom.se/fi/meista/konseptiputiikki/>

s. 33 Kuvakollaasi, kuvat: <http://www.adi.fi/fi/design-hill-halikko>; <https://www.facebook.com/Design-Hill-336507076663/photos/>; <http://www.nopsatravels.com/vaihto-eh-toja-abc-ase-mille-2/design-hill-cafe/>

s. 34 Kirsikkapuu –tapetti, Pihlgren ja Ritola Oy

s. 36 Mindmap, Kuva: Maina Laakso

s. 38 Kuvakollaasi, Kuvat: <http://www.evergreendirect.co.uk/bespoke-plants>; <https://www.flickr.com/photos/thefoundrylic/1596532230/>; <http://www.jhinteriordesign.com/commercial-projects/joint-editorial/>

<http://www.b-guided.co.za/edits/2013/08/08/a-steal-of-a-pizza-deal-at-yourstruly/>; <http://bangsboutique.com.au/custom-wood-steel-planters/>

<http://blog.jelaniestop.com/interior/a-loft-home-in-amsterdam/>

<http://www.omegalightingdesign.com/show-n-tell/the-aq-restaurant>

s. 40 Bownet –tapetti, Pihlgren ja Ritola Oy

s.42 ja 43 Luonnokset: Maina Laakso

s. 44 ja 45 Luonnokset: Maina Laakso

s. 46 Kuva tehtaan pihasta ja kulkureiteistä, Kuva: Maina Laakso

s. 47 Museonäyttelyn lay-out –luonnos: Maina Laakso

s. 49 Perspektiiviluonnokset: Maina Laakso

s. 51 ja 52 Kahvilan lay-out –luonnokset: Maina Laakso

s. 53 Perspektiiviluonnokset: Maina Laakso

s.54 Luonnos: Maina Laakso

s. 56 Wc-tilojen lay-out –luonnokset: Maina Laakso

s. 57 Tapettimymälän lay-out –luonnos: Maina Laakso

s. 58 Luonnos: Maina Laakso

s. 59 Kuvakollaasi vasemmalla, Kuvat: <http://www.room21.fi/fi/varumar-ken/tolix.html>;

<http://www.finnishdesignshop.fi/huonekalut-tuolit-tolix-tuoli-musta-p-6706.html>;

<http://theneatblog.com/2015/01/05/lofty-ideas-13-pipe-flange-lighting-fix-ture/>;

<http://en.housedoctor.dk/-/electric-light/wall-lamps/Cb0205b>;

<http://en.housedoctor.dk/-/electric-light/pendant-lamps/Cb0500>

s. 59 Kuvakollaasi oikealla: [http://ahopellosa.blogspot.fi/2015_01_01_ar-
chive.html](http://ahopellosa.blogspot.fi/2015_01_01_archive.html); <http://www.innolux.fi/fi/valaisin/riippuvalaisin/ihanne>;

[http://greatdanefurniture.com/Danish-Furni-
ture/Smed_Stool.aspx?imgmain=911ccae3-77a2-48c2-b132-http://yescincin-
nati.com/products/crane-light/](http://greatdanefurniture.com/Danish-Furni-ture/Smed_Stool.aspx?imgmain=911ccae3-77a2-48c2-b132-http://yescincin-nati.com/products/crane-light/); [http://www.finnishdesignshop.com/lighting-
pendants-cache-pendant-black-small-p-10437.html](http://www.finnishdesignshop.com/lighting-
pendants-cache-pendant-black-small-p-10437.html)

s.60 Kuvakollaasi, Kuvat: <http://www.restatop.fi/fi/tuotteet/tuotekortti/RT1095J4402>;
<http://www.ikea.com/fi/fi/catalog/products/20213312/>; <http://www.no-mess.dk/dress-up-1635.html>; <http://www.havells-sylvania.com/product/en-INT/products/2056167>

s.61 Kuvakollaasi vanhoista kalusteista, Kuvat: Maina Laakso

s. 63 Perpektiiviluonnos: Maina Laakso, Materiaalikokoelma, kuvat: Maina Laakso;
http://www.tikkurila.fi/ammattilaiset/varit/varikartat_ulkomaalaukseen/symphony_2436_-varikartta/K305.15278.xhtml; http://www.tikkurila.fi/ammattilaiset/varit/varikartat_sisamaalaukseen/symphony_2436_-varikartta/M410.15278.xhtml; <http://www.unsigned-design.com/Rock%20and%20Concrete%20Textures/15.jpg>; <http://www.northropgrumma.com/texture-garage-walls/>

s 64 Perspektiiviluonno: Maina Laakso, Materiaalikokoelma, kuvat: Maina Laakso;
http://www.tikkurila.fi/ammattilaiset/varit/varikartat_sisamaalaukseen/pro_grey_-varikartta/1936.15247.xhtml; http://www.tikkurila.fi/ammattilaiset/varit/varikartat_ulkomaalaukseen/symphony_2436_-varikartta/K305.15278.xhtml; <http://www.unsigneddesign.com/Rock%20and%20Concrete%20Textures/15.jpg>

s. 66 Valaisinkaavio, kuva: Maina Laakso

s. 68 Kiurujen yö –tapetti, Pihlgren ja Ritola Oy

s. 69 Asemapiirustus, Kuva: Akaan kaupunki, kuvan muokkaus: Maina Laakso

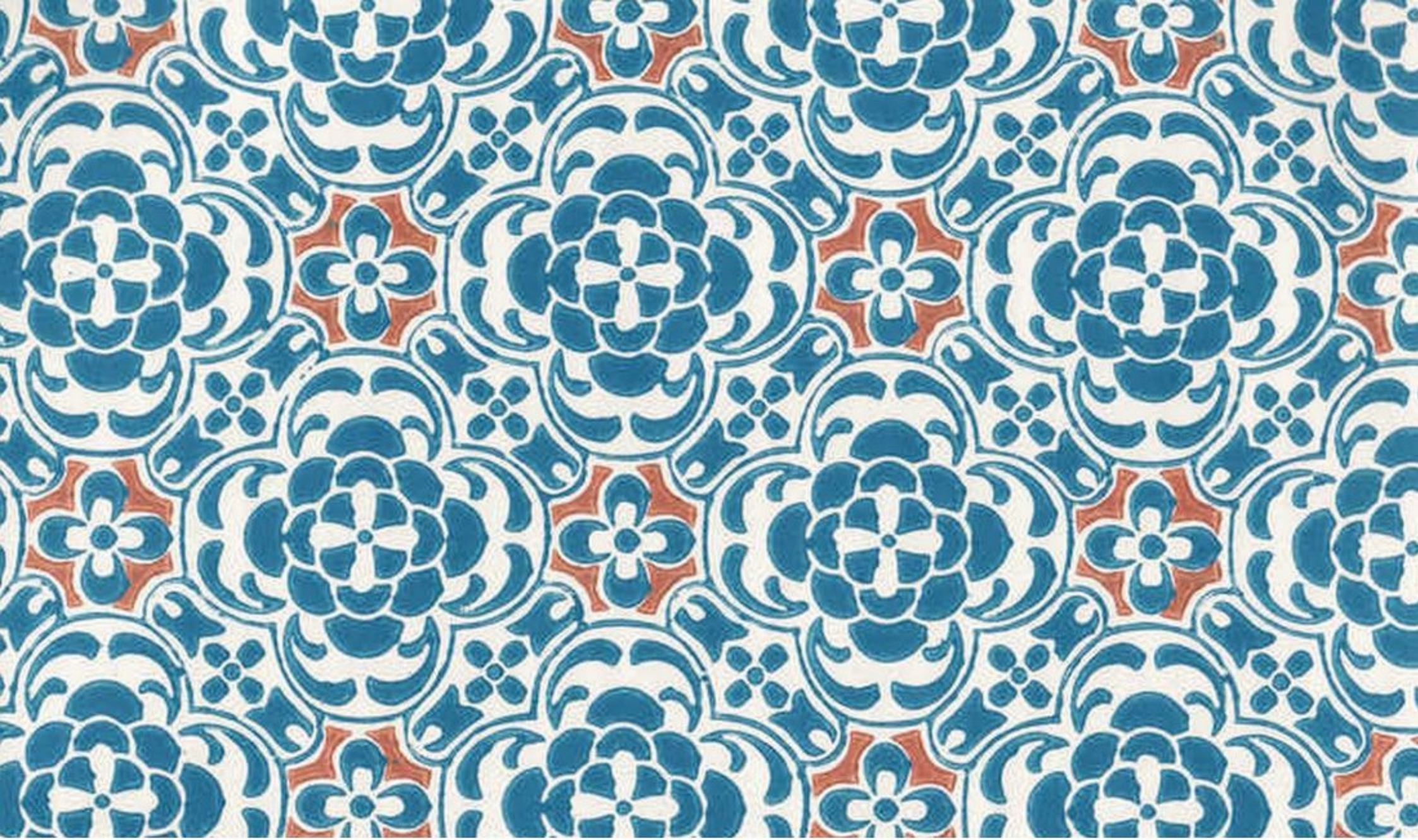
s. 70-93 Työpiirustukset, leikkaukset ja 3d-mallinnukset: Maina Laakso

s. 95 Appelsiini –tapetti, Pihlgren ja Ritola Oy

s. 99 Lukko –tapetti, Pihlgren ja Ritola Oy

s. 103 Atomi –tapetti, Pihlgren ja Ritola Oy

s. 105 3d-mallinnus: Maina Laakso

LIITTEET

Ilari Liitin yhteisöviestinnän raporttityö

Liite 1

Listaus museon tavaroista

Liite 2

Piirustusluettelo

Liite 3

Piirustukset 1-9

Liite 4

Liitteet löytyvät erillisestä liitekokoelmasta.

Mallinnus: Maina Laakso

Varastorakennuksesta matkailukohteeksi - Tapettitehdas Pihlgren ja Ritola oy:n museorakennuksen toimitilojen uudistussuunnitelma

LIIITTEET

Museon tavaroiden listaus:

1. Painotelojen valmistukseen tarvittavat tavarat ja pöytä (lev. 2050 x syv. 960 x kork. 780)

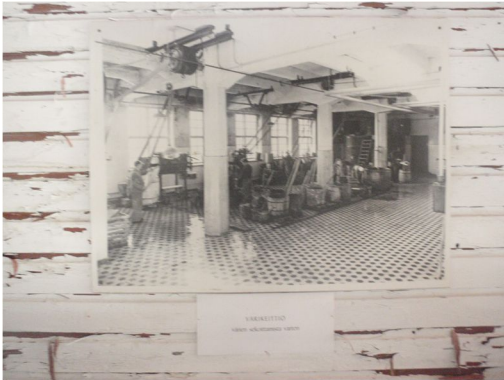
2. Seinäkaappi, jossa painoteloja varten valmistusosia + valokuva ja työvalo (lev. 1180 x syv. 185 x kork. 830)

3. 6 kpl erikokoisia puisia sekoitussammioita värien sekoitusta varten (lev. 1900 x kork. 1300)

4. Värisäkkejä puutynnyreissä + valokuva
(lev. 2930 x syv. 1210 x kork. 810)

5. Puhdistuslaite seinällä
(lev. 1050 x kork. 1120)

6. Tapetin painokone
(lev. 2000 x syv. 2300 x kork. 2150)

7. Tapetin kuivatuskiskot katossa + valokuva
(lev. 2300 x syv. 4000)

8. Plastikone
(lev. 1500 x syv. 1600 x kork. 1850)

9. Rosotuskone
(lev. 1550 x syv.1310 x kork. 1200)

10. Kärriyt/nokkakärriyt

11. Rullauskone + valokuva
(lev. 1600 x syv. 3100 x kork. 1500)

12. Pakkaamon pöytä tarvikkeineen + valokuva
(lev. 4500 x syv. 770 x kork. 790)

13. Mallikirjojen kasauslaite (lev. 750 x syv. 750 x kork. 1350)

16. Mallikirjasalkut
(lev. 1300 x syv. 700 x kork. 1700)

17. Mallikirjojen esittelypöydät
(lev. 3650 x syv. 840 x kork. 800)

18. Metallintyöstökone painotelojen valmistukseen
(lev. 2900 x syv. 950 x kork. 1450)

Piirustusluettelo

1. Asemapiirustus 1:500
2. Purkukuva 1:100
3. Pohjakuva 1. krs 1:100
4. Pohjakuva 2. krs 1:100
5. Kalustettu pohjakuva 1. krs 1:100
6. Leikkaus A-A 1:100
7. Leikkaus C-C 1:100
8. Leikkaukset B-B ja D-D 1:100
9. Valaistuskaavio 1:100